

ROMÂNIA — ani mindri și harnici sub conducerea președintelui CEAUȘESCU

Un jurământ întărit cu fiecare bătaie de inimă

Jur să slujesc cu credință patria, să acționez cu fermitate pentru apărarea independenței, suveranității și integrității țării, pentru bunăstarea și fericirea întregului popor, pentru edificarea socialismului și comunismului în Republica Socialistă România!

(Din Jurământul președintelui Republicii Socialiste România)

13

ANUL XXVIII (1242)
29 MARTIE 1979

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN JUDEȚUL ARAD — un nou și însuflețit dialog al președintelui cu țara, cu făuritorii
de bunuri de pe aceste meleaguri.

(Reportajul vizitei în paginile 4-5)

Despre curaj

Curajul ca și cinstea, ca și principialitatea, ca și bunul-simț, dacă e să ne coborim la nivelul cel mai de jos, și poate că cel mai important, al exigențelor etice, — nu e proprietatea nimănui, nu poate fi arendat, nu poate fi însă nici expropriat, dacă există cu adevărat, dacă nu e o haină de împrumut. Curajul artistic de asemenea. El, mai ales, ține de permanență, ține de consecvență, ține, în primul rînd, de capacitatea de a vedea, de a observa și de a sintetiza, de a generaliza ceea ce a fost adunat în timp, cernut și limpezit de reflecție, ceea ce devine în urmă bun public, ca posibilitate de exprimare, obținută de multe ori greu de tot, după lungi și aspre confruntări, cu inertiile altora dar și cu propriile tale inertii. E și acesta un dat al curajului autentic, o trăsătură caracteristică, de a deschide porțile înlesnirii pentru imitatorii de meserie, pentru falșii efervescenti pentru cel ce nu pot trăi dacă nu au în centrul preocupărilor proprii „o chestie tare”, o demascare, să zicem, un atac întimplător dar foarte bine organizat (există și întimplări... organizate), îndreptat, firește, împotriva unei persoane, realizat, bineînțeles, nu prin analize, nici măcar prin simulări de analize, ci prin simple și cit mai categorice etichetări, prin urmărirea unui om, urmărire care capătă uneori forme de-a dreptul zoologice, transformînd revanșele neconsumate (revanșe mai adînci, cu carac-

(Continuare în pag. 18)

ION LĂNCRĂNȚAN ■

O tradiție cu care puține țări, și mari și mici, se pot totuși mindri, aceea a conducătorilor venind din însăși inima poporului și ilustrîndu-se în aceeași vreme ca gînditori și filosofi ai istoriei și ai culturii, se continuă azi, în România, prin cel dintîi Președinte al Republicii noastre socialiste și este pentru noi toți și pentru timpul nostru o mindrie să știm că primul cetățean al patriei noastre este nu numai un constructor destoinic dar și un creator în planul celor mai îndrăznețe idei privind lumea contemporană.

Pentru că, indiscutabil, faptul că Președintele României este astăzi recunoscut în lume și respectat în lume și consultat în lume, acest fapt se datorește, în primul rînd, capacității sale creatoare de gînditor ardent al timpului său și în numele timpului său, de gînditor curajos în numele viitorului țării sale dar și al lumii.

Mari evenimente politice ale celei de a doua jumătăți a secolului 20 sînt, cum bine se știe și cum nobil se recunoaște pe multe meridiane, legate de numele acestui român care se cheamă Nicolae Ceaușescu și în care noi vedem, odată cu ziua de azi liberă și independentă a României, șansa afirmării viitoare a națiunii noastre socialiste. Dar eu vorbesc azi, aici, în virtutea patimii mele de scriitor care vrea, cu puterile lui, atîtea cite sînt, să lase o mărturie cinstită despre vremea lui și sînt onorat să subliniez preocuparea stăruitoare și înaltă a Președintelui român pentru un climat de libertate morală și responsabilă în care schimbul autentic și viu de idei și de opinii și de experiențe să se desfășoare favorabil culturii române și ambiției firești a acesteia de a se impune lumii nu ca o cîminte provincială așezată și mereu umil respectuoasă cu aceia cărora destinul le-a fost tot mereu favorabil, ci la nivelul și la înălțimea conștiinței și forței creatoare ale unui

popor care a răzbit greu la lumină și care știe să-și prețuiască lumina frunții. În numeroase intervenții, în cercurile scriitoricești sau artistice, nelipsit de la sărbătorile culturii române, pe multe dintre acestea punîndu-le el însuși la locul meritat, Președintele Ceaușescu a îndemnat neostenit artistul creator să se bucure cîștit și tinăr de libertatea de a lăsa moștenire viitorimii o operă, și de a exploata, spre binele țării, condițiile dobîndite de și prin revoluția socialistă, atrăgînd neconștient atenția că numai de artiști depinde ca numele lor să rămînă nepieritor în tezaurul de valori al poporului.

Pentru mine, de pildă, climatul creator, stimulator și responsabil creat de la venirea la conducerea Partidului comunist a Președintelui Ceaușescu a fost șansa categorică a înfloririi unei literaturi la edificul căreia sîntem datori încă atît să trîdim.

Vizionar și lucid, curajos în a spune și recunoaște adevărul, Președintele de azi al României n-a omis niciodată să sublinieze nevoia de a lupta împotriva uniformizării, pentru diversitatea de stiluri și formule, pentru o viață culturală bogată, diversă, nesustrasă dialogului și dezbaterei, unică doar în datorita de a sluji conștient și cu înaltă conștiință poporul.

Omagiindu-l astăzi, la cinci ani de la ziua cînd a depus jurămîntul de credință în fața poporului și în numele poporului, cu mina pe constituția țării, ca primul Președinte al Republicii Socialiste România, ne bucurăm să-l urăm tovarășului Ceaușescu să rămînă mereu tinăr și liber și cutezător în gîndire, pentru ca spațiul spiritual socialist românesc să fie, la rîndul lui, mereu tinăr și liber și cutezător în gîndire.

DINU SĂRARU ■

MEREU TINĂR ȘI LIBER
ȘI CUTEZĂTOR ÎN GÎNDIRE

ROMÂNIA — ani mindri și harnici

S-au implinit in aceste zile cinci ani de cind tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost investit cu inalta funcție de Președinte al Republicii Socialiste România. Ziua de 28 martie 1974 — cind, la cea de-a XII-a sesiune a Marii Adunări Naționale, într-un gind și într-un glas cu suflarea unei țări, cu voința acesteia, a fost ales în unanimitate pentru a fi Întiul Președinte al României cel mai bun dintre fiii națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — a devenit într-un răstimp ce se poate socoti doar pe degetele unei singure miini, o zi de referință istorică. O dată memorabilă pentru conștiințele noastre insuflețite de permanenta și neobosita pildă a Președintelui intru înălțarea și demnitatea patriei, o dată memorabilă pentru cronică acestor ani atit de bogăți in realizări, o zi cu puternică reverberație pentru întreaga noastră istorie.

Rememorind clipa de atunci, cind această așezare ca o inimă, de la Carpați și Dunăre, a bătut intocmai

ca o inimă in trupul întregii țări, o facem ca pe o sărbătoare, cu bucuria de a omagia pe Președinte pentru tot ce a făcut și face intru înflorirea patriei, pentru fericirea și bunăstarea oamenilor ei, cu bucuria de a vedea și a simți că sub sceptrul Președintelui Ceaușescu s-au obținut in toate planurile vieții noastre materiale și spirituale impliniri care ele insele pot scrie o istorie.

Îndeplinindu-și cu strălucire mandatul incredințat prin voința națiunii, Președintele nostru este pentru fiecare dintre noi un permanent izvor de tărie și certitudine, stima și mindria noastră. Omagiindu-l in aceste zile de primăvară bună-vestitoare a unui an bun, urind viață lungă și putere de muncă Președintelui său, țara își face sie însăși urare de progres, de inaintare tot mai sigură spre culmile de civilizație prefigurată și direcționate atit de ferm de cel aflat in fruntea partidului și statului.

Socialismul il construim cu oamenii și pentru oameni

Socialismul, afirma recent președintele Nicolae Ceaușescu, il construim cu oamenii pentru oameni. O colectivitate cu oameni convinși de valoarea lor degajă o forță crescută și energii nebănuite. Valoarea omului este conferită deopotrivă de finalitatea construcției și de angrenajul democratic ce o susține. Democrația in România este magistral ilustrată de această formulă sintetică a secretarului general: **cu oamenii și pentru oameni**. Nici odată, ca in ultimii cinci ani, munca și dăruirea n-au dobândit un relief atit de limpede și de precis exprimat in structuri politice și sociale.

Ca președinte al Consiliului oamenilor muncii, instrument al democrației izvorit el însuși din gindirea teoretică și practică a secretarului general al partidului, imi dau seama ce extraordinară deschidere operează el in nevoia de a atrage întreaga masă de oameni ai muncii la soluționarea tuturor problemelor cu care ne confruntăm. Într-o uzină, democrație inseamnă participare. Conducere colectivă. Mobilizarea tuturor energiilor creatoare. Consiliul este forma politico-organizatorică prin care omul muncii își exercită calitatea lui de proprietar al mijloacelor de producție. Noul mecanism economico-financiar, parte componentă a democrației socialiste, apropie muncitorul de rezultatul muncii sale, il ridică la rangul de beneficiar direct, nemijlocit al rezultatelor efortului său, in vreme ce in adunarea generală a oamenilor muncii, forul suprem al conducerii colective, lucrătorii își exercită tripla lor calitate de producători, proprietari, beneficiari. Această viziune dialectică, unitară, a președintelui României asupra formelor participării oamenilor muncii a dobândit pentru noi in ultimii ani o importanță covârșitoare. Formele s-au întrepătruns, se intercondiționează, se revindică reciproc, se presupun, au devenit inseparabile și rezultatul este o nouă calitate a muncii, un organism viu, dinamic, energic, capabil să se confrunte, la nivelul cel mai înalt, cu exigențele revoluției tehnico-științifice. Angajamentele noastre conțin, in același timp, și căile pentru îndeplinirea lor. Hotărîrea noastră nestrămutată de a traduce in fapte politica partidului, programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, este una concretă, precisă, inscrisă in planuri temeinic fundamentate. Zilnic descoperim noi resurse pentru mai mult și pentru mai bine, fiindcă aceste resurse sînt in noi, ele descătușându-se pe măsura perfecționării cadrului de participare, a democrației socialiste. Construind ne construim pe noi înșine, mereu mai aproape de cota aspirațiilor noastre. Construim socialismul cu oamenii și pentru oameni. Da, cu oamenii care sîntem și pentru oamenii care vrem să fim.

STEFAN PANAIT ■
președinte al Consiliului oamenilor muncii — Șantierul naval Constanța

Țara-i una, noi sîntem laolaltă

Dacă există persoane a căror biografie se poate confunda cu cea a unui loc de muncă, atunci nu incapa nici o îndoială că Irén Kiss, brigadier de levată la întreprinderea textilă „Oltul” din Sîntu Gheorghe, e una dintre ele.

Azi, cind are 54 de ani, își aminteste că a intrat in 1940 in fabrică la Klînger. Sub niște acoperisuri pitice cu masini de care nu trebuia să te sprijini că riscai să cadă peste tine. A intrat la lucru de nevoie, salariul mamei, de asemenea textilistă, fiind cu totul neîndestulător. A primit numărul 616 și o multime de ordine, să facă, să dreagă și așa mai departe. N-a băgat-o însă nimeni in seamă, după disprețul cu care erau tratați muncitorii de atunci, drept pentru care a învățat meserie cum a putut, mai mult pe furate, cu coada ochiului. A fost nevoie să vină regimul popular ca Irén Kiss, de-acum așezată la casa ei și cu două fete din care una, Klara, va urma profesia mamei și bunicii, să-și cistige o calificare și să ajungă, cum zice, in rîndul oamenilor. Fabrica a rămas, recunoaste, multă vreme ce era, cu puținele ei bucurii și multele ei necazuri. Dar a venit anul 1974, cind secretarul general al partidului a efectuat o vizită de lucru la Sîntu Gheorghe, onorînd „Oltul” cu prezența sa. Irén Kiss îl stia pe tovarășul Nicolae Ceaușescu de la televizor, dar atunci l-a văzut de aproape, femeie simplă stînd lîngă primul bărbat al națiunii, și i-a admirat, o dată in plus, neobișnuit și înțelepciunea. Parcurgînd fabrica, președintele țării părea c-o stie de cînd lumea. A făcut observații de amănunt, cerînd reorganizarea fluxurilor de producție și trasînd textiliștilor din capitala Covasnei sarcini importante. Ca urmare a clarviziunii tovarășului Nicolae Ceaușescu, „Oltul” s-a îmbogățit cu o filatură de fibre pieptănate, cu o secție de războaie automate și cu una de finisaj, mașinilor vechi lîngă-le locul tehnica nouă, avansată, in cea mai mare parte pusă la punct la fata locului, prin raționalizări și asimilări. Vizita președintelui țării, e convinsă Irén Kiss, exprimînd punctul de vedere al întregului colectiv, a schimbat destinul întreprinderii, deschizînd in fata ei orizonturi largi, nebănuite. Iar oamenii au știut să fie la înălțimea încrederii acordate de cel mai iubit fiu al poporului român. Perseverînd, muncind fără răgaz și învățînd din experiența altora, textiliștii din Sîntu Gheorghe au realizat, la indicațiile secretarului general al partidului, poplînuri fine, pe care n-au întîrziat să le scoată la export, incheind această acțiune, prima din istoria centenară a fabricii, cu fruntea sus. În prezent, cind „Oltul” se pregătește să serbeze 100 de ani de la întemeiere, comuniștii unității, toti oamenii muncii întîmpină festivitatea, prevăzută pentru acest an, cu depășiri de plan și optimism.

Pentru că o bucurie nu vine niciodată singură, la puțin timp după vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu in Covasna, muncitoarea Irén Kiss a fost distinsă cu înaltul titlu de Eroiu al Muncii Socialiste, ca o dovadă de necontrazis a atenției de care se bucură muncitorii, oamenii simpli indiferent de naționalitate, in această țară a noastră care e a drepturilor egale pentru toti, a dreptății și demnității.

VIDIU IOANIȚOIA ■

Locuințe mai multe inseamnă și locuințe mai bune

Între Teatrul Național și Piața Rosetti, acolo unde se cicatrizează una dintre rănilile orașului. Cîteva blocuri se înalță cu repeziune. Termene de execuție mai scurte decit de obicei, pe care construcției speră să le scurteze și mai mult: și nu numai că speră, ci chiar o fac. Primul bloc are deja structura gata (cu o săptămînă avans față de grafic) și finisările începuse; al doilea va urma curînd, cu 15—20 zile avans.

Stăm de vorbă cu tovarășul Ion Furir, prim-vicepreședinte al Consiliului popular al sectorului 2, și cu inginerii Mihai Ghiță, șef lucrări finisaj, și Ionel Ciora, șef de lot din partea antreprenorului. Grupul de șantier nr. 3 din C.C.M.B.

— Ce reprezintă acești ultimi ani, tovarășe Furir, in construcția de locuințe?

— Mult, și nu doar cantitativ, ci mai cu seamă calitativ, adică in ce privește sporirea considerabilă a gradului de confort. In acest sens s-au luat și se iau o serie de măsuri, conform indicațiilor date de președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, in ale cărui preocupări, cum bine se știe, permanenta ridicare a bunăstării cetățenilor țării noastre constituie un capitol prioritar. Mai întii in acești cinci ani s-a renunțat treptat la construirea locuințelor cu grad de confort 2, 3 și 4, astfel că astăzi in România nu se mai construiesc decit apartamente de confort 1 sau sport, și asta nu construind mai puțin, ci, dimpotrivă, mai mult decit in trecut. Să amintim apoi că, tot in această perioadă au crescut suprafața camerelor și suprafața dependințelor, bucătăriile, de pildă, fiind acum cu 2—3 mp mai mari decit înainte, ceea ce contează mult in viața de zi cu zi a unei familii ce locuiește la bloc.

Vizitînd in anul 1976 marea expoziție de mobilier modern organizată pe platforma industrială Pipera, tovarășul Nicolae Ceaușescu a sugerat o seamă de îmbunătățiri menite să facă mobila produsă la noi mai bună, mai frumoasă, mai potrivită cu apartamentele din blocurile noi, mai funcțională. Și aceste indicații își arată azi roadele, fabricile din sectorul 2 al Capitalei, ca și fabricile din întreaga țară, producînd mobilier calitativ superior din toate punctele de vedere. Pentru familiile mai numeroase acum se construiesc și apartamente cu 5 camere. De asemenea, la apartamentele mai mari grupul sanitar suplimentar are acum și duș, fiind deci o a doua cameră de baie, doar fără cadă.

Viața noastră, a tuturor, este alcătuită din amănunte, ca acelea enumerate aici. Suma lor este la rîndul ei doar o componentă a prodigioasei epoci pe care o trăiește România socialistă.

MIRCEA FODOREANU ■

Eu, țaran român, vorbind despre recoltă cu președintele țării

Cu ani in urmă eram niște țărani săraci dintr-un sat sărac din cîmpia Banatului. Pe-aici, prin părțile noastre, pe malul stîng al canalului Bega, pămîntul i-a muncit mult pe oameni. Vreau să spun că oamenii munceau pămîntul, dar de cules, culegeau puțin. Poate că ne-am fi zbatut astfel mult și bine dacă n-am fi fost ajutați. Eram o cooperativă slab productivă și nu-mi dau seama cum am fi ajuns la un capăt prin propriile noastre puteri. Ne trebuiau bani, ne trebuiau specialiști. Dorința noastră a fost ascultată. Am fertilizat lăcovistile, am executat complicate lucrări de desecare, de nivelare. Pot spune că recolta, la un moment dat, a fost la Dîniaș pămîntul însuși. De-aici au pornit apoi toate succesele noastre. Pentru aceste rezultate am obținut, de două ori, Ordinul Muncii clasa I. Uneori am reușit ca noi, cei din Dîniaș, să realizăm cele mai mari producții — la griu, de exemplu — pe sectorul cooperatist. Se înțelege, la nivel de țară. Explicația constă, cu siguranță, și in faptul că încercăm să gîndim in fel și chip cum să muncim pămîntul acesta, cum să fie, într-un an, mai bine decit in celălalt, nu doar să atingem, ci să stătornicim și chiar să depășim producții de șapte mii kg griu și zece mii kg porumb boabe la hectar. Poate e altii să-l mire încă dar noi nu mai putem fi uimiti că la Dîniaș, iată, se face nu numai producție ci și cercetare științifică. Și, după cum noi am beneficiat de ideile și soluțiile propuse de către alții, sperăm că și această — dacă ne este permis să spunem așa — creație a noastră va fi demnă de interesul cit mai multora, spre binele tuturor. Dealțul, aceasta este o idee subliniată in repetate rînduri de către președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Eu am avut cîntecul să-l văd de mai multe ori de aproape și să-l aud vorbind. După cum ne reamintim, in urmă cu doi ani, in primăvara anului 1977 s-a ținut Congresul țărănimii cind s-a hotărît chiar instituționalizarea acestui forum național al lucrătorilor din agricultură, tocmai ca un semn al profundului democratism caracteristic societății noastre socialiste, de participare activă a reprezentanților celor mai autorizati ai țărănimii la elaborarea și înfăptuirea politicii agrare a partidului nostru. In cadrul lucrărilor congresului s-au dezbătut problemele dezvoltării intensive și modernizării agriculturii românești, realizării unei producții de mare randament și creșterii, pe această cale, a bunăstării întregii țărănimii, a întregului popor. N-am uitat niciodată îndemnurile pe care ni le adresa atunci președintele Nicolae Ceaușescu, de a munci mai mult, mai bine, spre folosul țării și al nostru. Acum, din pragul acestei primăveri, după cum se știe, agricultura noastră dispune de un nou cadru organizatoric, de un sistem de conducere unitar. Hotărîrea înființării consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste, hotărîre luată din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, creează posibilitatea valorificării superioare, in condiții de înalt randament, eficiență și calitate a pămîntului nostru, a acestei mari avuții naționale pe care se cuvine s-o gospodărim cit mai bine noi, țăranii.

ARCADIE GIURGEV ■
președintele C.A.P.-ului Dîniaș, Timiș

sub conducerea președintelui CEAUȘESCU

Noul drum

De cinci ani arde flacăra nestinsă
Și luminează tot cuprinsul țării
De nici o umbră neagră nu-i învinsă
Lumina-i a dreptății tuturor
Și-a păcii pentru orișice popor

MIHAI BENIUC ■

Omagiul oamenilor de știință

Revoluția tehnico-științifică mondială a ridicat știința în simbioză cu tehnica la rangul de factor determinant al producției materiale și spirituale. Dezvoltarea și chiar existența unei țări sînt strîns condiționate de folosirea și aportul științei și tehnologiei în atragerea obiectivelor economico-sociale necesare progresului ei. În consecință, conducerea și organizarea societății trebuie să aibă un caracter științific, un dinamism bazat pe stăpînirea fermă a strategiei de dezvoltare, pe clarviziunea viitorului, a perspectivelor imediate, apropiate sau îndepărtate.

Țara noastră are nepretutitul privilegiu de a fi ridicat din sinul poporului un conducător înzestrat cu aceste strălucitoare calități care îl caracterizează ca un om de știință dăruit cu o gândire pătrunzătoare, vie și subtilă care se revarsă cu egală eficacitate atât în domeniul concepțiilor teoretice, cit și în teritoriul nemărginit al practicii socio-economice a construcției socialiste multilateral dezvoltate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele României, imbină în mod creator cu o ultimă oare productivitate, vocația de strălucit conducător politic cu cea de inspirat om de știință. Noi, oamenii de știință îl stimăm și pentru creativitatea ideilor și construcțiilor sale prospective, ca și pentru justetea anticipărilor sale științifice.

Distins cu titlul de Doctor honoris causa de prestigioase universități cu mare tradiție, opera sa științifică, tradusă în numeroase țări de pe toate continentele, este omagiată atât de oameni de știință cu prestigiu internațional, cit și de conducători politici reputați și ideile sale servesc ca îndreptar în politica internațională prin înălțimea, valoarea lor socială și umanismul care le împodobesc.

Știința românească are o tradiție glorioasă cu care ne mîndrim și care este admirată și respectată pe plan internațional. Una dintre marile realizări ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, în calitatea sa de om de știință, îndrumător al mersului înainte al științei noastre, este de a ne fi învățat că în revoluția tehnico-științifică criteriile de evaluare a creației științifice sînt valoarea socială a creativității și roadele acesteia.

Programul partidului, care este în cea mai largă măsură opera sa, în care personalitatea sa științifică se reflectă în toate sectoarele, sub toate nenumăratele sale trăsături, este o construcție științifică pe care o vedem concretizîndu-se zi cu zi, an cu an, cuprinzîndu-ne și pe noi înșine în ea fiindcă este vie și crește ca în poezie, într-o zi cit altele într-un an.

Proclamînd cincinalul, în care sărbătorim aniversarea a cinci ani de cînd a luat în mîini și sceptrul de președinte al țării, ca cincinal al afirmării revoluției tehnico-științifice în țara noastră, acest om de știință înzestrat cu o viziune fără de greș a mersului victorios înainte, a îndrumat știința și tehnologia românească pe un drum care le înalță și le înfloréște odată cu construcția socialistă multilateral dezvoltată.

Omagiul nostru cald și respectuos, cu solemnul prilej al aniversării primului său cincinal ca președinte al României se întovărășește de urarea de a ne conduce mereu destinele cu această strălucire care se reflectă biruitoare pe opera sa științifică de căpetenie, construcția socialistă multilateral și științific dezvoltată în patria noastră, România socialistă.

Acad. NICOLAE TEODORESCU ■

Cea mai însemnată investiție: încrederea în clasa muncitoare

Peste cîțiva ani, Întreprinderea de vagoane din Drobeta-Turnu Severin va deveni centenară. La aniversarea celor 90 de ani de existență, întreprinderii i s-a conferit, prin decret prezidențial, „Ordinul Muncii” clasa I.

Întreprinderea de vagoane se află în vecinătatea gării și se întinde, pe cîțiva kilometri, de-a lungul Dunării. S-a dezvoltat din vechile ateliere de reparat locomotive și vagoane și a ajuns principala producătoare de vagoane de marfă și cisterne din țară. Două momente fundamentale sînt consemnate în cronică întreprinderii: vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu în anul 1972 și în anul 1977.

Din cadrul primei vizite, întimplată în anul 1972, cînd se lansa construcția de vagoane cisternă într-o nouă hală, modernă, cronică publicată de ziarul Știința reține: „Aflînd că aproximativ jumătate din vagoane sînt sudate automat, tovarășul Nicolae Ceaușescu recomandă extinderea acestei tehnologii. Dă, de asemenea, indicații concrete privind utilizarea mai rațională a spațiului de producție construit, arătînd că se poate amenaja încă o linie de producție”. În urma acestor recomandări, a redistribuirii fluxului tehnologic și a reamenajării, în condițiile unei riguroase economii de spațiu și, implicit, de timp, în hala proiectată să se producă 800 vagoane cisternă pe an, se produc astăzi 1 600 !

Între timp, desigur, au intrat în fabricație cîteva zeci de noi tipuri de vagoane, necesare industriei românești, eliminîndu-se importul sau închiriatul de material rulant pe valută forte, apelîndu-se la inginerii și tehnicienii din întreprindere pentru concepția și execuția lor, realizîndu-se performanțe la nivel mondial și uneori peste cota valorică internațională, exportîndu-se în diverse țări de pe glob.

Dar pentru ca vagoanele de diverse tipuri, pe două și pe patru osii, pentru transportul cimentului, a produselor lichide, a gazelor lichefiate, sau a produselor pulverulente din mase plastice, să ajungă pe liniile ferate ale țării și ale lumii, a fost mai întîi nevoie de oameni care să le gîndească, să le calculeze și să le proiecteze, să le construiască propriu-zis și să inventeze metode prin care elaborarea lor să devină eficientă și rapidă.

Al doilea eveniment fundamental în cronică întreprinderii, l-a constituit vizita din 1977 a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Spicuim din reportajul publicat de ziarul Știința la acea dată: „Secretarul general al partidului adresează felicitări colectivelor de aici pentru realizările obținute în efortul de îndeplinire a hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului și a obiectivelor cuprinse în Hotărîrea Congresului consiliilor oamenilor muncii, dînd o serie de indicații privind mecanizarea proceselor de producție, creșterea continuității a producției fizice, a calității produselor”.

Ultimele recomandări făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu se traduc printr-un indicator de eficiență superior: adică prin 4 000 de lei produse la 100 de lei fonduri (reprezentînd dotările uzinei) și prin faptul că, de pildă, vagoanele care s-au proiectat și construit în întreprindere, nu au necesitat noi investiții materiale, utilaje suplimentare, doar investiții de inteligență ! Ceea ce există din plin la Drobeta-Turnu Severin !

ADRIAN DOHOTARU ■

Eminentă gândirii economice

Aici, în secția locomotive montaj a Întreprinderii „23 August” din București, vizita de lucru, din ziua de 13 februarie 1979 a tovarășului Nicolae Ceaușescu, primul președinte al Republicii Socialiste România, de la a cărui alegere se împlinesc, iată, cinci ani, cinci ani de bogate și mărețe împliniri, a rămas marcată în memoria și în activitatea noastră, a muncitorilor, prin prețioasele indicații pe care le-am primit, referitoare, mai ales, la calitatea muncii pe care o desfășurăm. În zece luni era a doua vizită pe care președintele Nicolae Ceaușescu o făcea în Întreprinderea „23 August”, dovadă a interesului nemărginit pe care secretarul general al partidului, președintele republicii, îl manifestă față de clasa muncitoare, pentru dezvoltarea în ritm rapid a economiei naționale, pentru creșterea accelerată a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. Pentru cei peste 17 000 de oameni ai muncii din Întreprinderea „23 August”, vizitele de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu au constituit de fiecare dată tot atîtea bucurii, momente deosebite pentru a ne mobiliza toate forțele, pentru înfăptuirea indicațiilor prețioase pe care ni le-a dat. Concepțiile eminentului gînditor, privind dezvoltarea economiei noastre socialiste, aplicate cu deosebit succes la scara întregii țări, se concretizează aici, la noi, în realizarea, în următorii trei ani a unei producții de trei ori mai mare față de producția de azi. Acest ritm rapid de sporire a producției, specific întregii economii românești, în raport direct cu investițiile de care întreprinderea noastră a beneficiat prin grija tovarășului Nicolae Ceaușescu, căruia noi, alegătorii din circumscripția nr. 1 a Capitalei i-am încredințat cu dragoste și devotament mandatul de a ne reprezenta în marea for legislativ al țării, Marea Adunare Națională, acest ritm rapid, deci, am hotărît să-l realizăm, în special, prin creșterea productivității muncii.

Pentru înnoirea și modernizarea producției am alcătuit colective mixte, formate din cadre de specialitate din întreprindere, institute de cercetare științifică și inginerie tehnologică, învățămînt superior, din ministere și organe centrale de sinteză, care vor elabora programe detaliate pentru fiecare produs, astfel ca, în următorii doi ani, produsele noastre să devină competitive pe piața internă și internațională. La recenta înlînire a oamenilor muncii de la Întreprinderea „23 August”, cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, căruia îi dorim și cu acest plăcut prilej sănătate și viață lungă, spre binele patriei întregi, ne-am angajat, în perioada imediat următoare, să trecem la fabricarea unor astfel de produse. Am dori să vă asigurăm, mult iubite și stimate tovarășe președinte, pe lîngă faptul că o treime din producția întreprinderii realizată în 1978 a fost constituită din produse noi, cu caracteristici tehnico-economice superioare, că sîntem în măsură acum să trecem la fabricarea compresoarelor fără ungere, mult solicitate la export, la fabricarea locomotivelor diesel electrice cu parametrii funcționali mult superioare, în locul celor hidraulice, cit și a unei generații noi de motoare diesel rapide.

MIHAI SAVOIU ■
lăcătuș, șef de echipă
la secția locomotive-montaj,
Întreprinderea „23 August” București

București, o capitală a păcii

Auzim adeseori, cu legitimitate și firească mîndrie, vorbindu-se în lume despre vocația de pace a României socialiste, despre politica externă a țării noastre deschisă larg spre umanitate, despre voința și dorința de prietenie și cooperare cu toate popoarele, despre contribuția sa responsabilă constructivă la soluționarea marilor probleme ale contemporaneității. Și, de fiecare dată cînd, în cuvinte de adîncă prețuire, elogiatoare, sint, evocate direcțiile majore ale unei asemenea politici, aceasta se însoțește, într-o rostire unică, firească, cu numele celui care se află la conducerea partidului și statului nostru, arhitect și făuritor al imaginii de azi a României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În conștiința lumii, Ceaușescu—România a devenit mai mult decît o sintagmă—simbol, mai mult decît simpla recunoaștere a unei identități depline. Ceaușescu—România înseamnă, în primul rînd, o perioadă, cea mai fertilă din întreaga noastră istorie națională. Înseamnă afirmarea pleneră a unei politici externe noi, în deplin consens cu interesele și năzuințele de pace ale poporului român, ale tuturor popoarelor.

Cronică ultimilor ani este deosebit de bogată în multe manifestări concrete ale năzuinței de pace și colaborare ale poporului român. Se înscriu aici, la loc de frunte, convorbirile, vizitele întreprinse de șeful statului nostru în țări de pe toate continentele, dialogul larg desfășurat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țară sau în străinătate, cu un număr impresionant de personalități ale vieții politice internaționale, importante documente semnate cu aceste prilejuri, documente care, prin ideile și principiile pe care le proclamă, depășesc simplul cadru bilateral constituind veritabile pilde de urmat pe plan internațional.

Pentru a contura un cit de succint tablou a ceea ce înseamnă azi România în arena internațională, trebuie spus totodată că nu există practic problemă contemporană — oricît ar fi ea de complexă sau dificilă — în care țara noastră să nu-și fi spus cu claritate cuvîntul. Sînt binecunoscute și apreciate inițiativele, propunerile raționale, viabile, constructive avansate în problemele dezarmării, ale edificării securității pe continentul european și în lumea întreagă, ale democratizării relațiilor internaționale și instaurării noului ordin economic și politic mondial. La O.N.U., în alte forumuri internaționale, cuvîntul României este ascultat cu atenție, inițiativele avansate de țara noastră intrînd în frecvente cazuri sprijin și adeviziunea unui mare număr de state.

Într-o lume în care nu lipsesc, din păcate, tensiunile, conflictele, România se pronunță ferm pentru soluționarea oricărui litigiu pe cale pașnică, politică, prin negocieri directe între părțile interesate, pentru eliminarea definitivă a forței din practica relațiilor internaționale.

Dealtfel, oricare ar fi capitolul de politică externă românească la care ne-am referi, se relevă cu pregnanță, ca element definitoriu, tocmai atașamentul ferm, nezdrunțat față de idealurile păcii, atașamentul dublat de acțiune și dinamism, de convingerea că progresul omenirii, înflorirea civilizației, fericirea popoarelor nu pot fi asigurate decît prin generalizarea în practica vieții a unei politici noi a unor raporturi cu adevărat democratice și echitabile între state, prin dezvoltarea colaborării și concucrării pașnice.

AUREL PERVA ■

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu al președintelui cu țara, cu făuritorii de bunuri

*Arădenii au trăit cu intensă bucurie reîn-
tâlnirea cu secretarul general al partidului,
prezent, alături de ei, la sărbătorirea a două
milenii de la întemeierea cetății dacice Ziri-
dava și a 950 de ani de la atestarea documen-
tară a municipiului.*

*Intâmpinând pretutindeni pe tovarășul
Nicolae Ceaușescu și pe tovarăsa Elena
Ceaușescu cu sentimente calde de dragoste și
înaltă prețuire, oamenii muncii de pe melea-
gurile arădene — români, maghiari, germani
și de alte naționalități — au dat expresie ata-
șamentului lor profund față de partid și pa-
trie, față de președintele țării.*

Timp de două zile, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu, de alți tovarăși din conducerea partidului și statului, a întreprins o vizită de lucru în județul Arad. Primit cu bucurie și cu dragoste de către locuitorii județului, cu caldă ospitalitate și fierbinți urări de sănătate, fericire și putere de muncă, președintele țării a participat alături de arădeni la sărbătorirea împlinirii a 2000 de ani de la întemeierea cetății dacice Ziridava și a 950 de ani de la prima mențiune documentară a municipiului Arad. Această sărbătoare a întregului popor, fiindcă istoria orașului de pe Mureș este o parte a istoriei întregii Românie, iată, coincide în mod fericit cu o altă mare bucurie a sufletului și conștiinței noastre: împlinirea a cinci ani de la cea memorabilă zi când istorica Sesiune a XII-a a Marii Adunări Naționale, din 28 martie 1974 a consacrat prin votul său unanim voința națiunii, alegându-l pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în suprema funcție de președinte al Republicii Socialiste România. Cinci ani de înnoiri fundamentale, de ritmuri dinamice, de îndrăzneală și muncă ce au determinat un avânt fără precedent, un dinamism și un entuziasm plin de înflăcărare în dezvoltarea tuturor sectoarelor economiei și implicit a bunăstării oamenilor muncii din țara noastră. Dragostea fierbinte cu care arădenii l-au întâmpinat pe primul președinte al țării este un simbol al dragostei întregului popor, un prinos de recunoștință adus de toți oamenii muncii din România — români, maghiari, germani și de alte naționalități — omului care, la cirna țării, s-a aflat în permanent și nemijlocit contact cu oamenii muncii, dezbătând împreună cu ei importante probleme ale țării.

De la ultima întâlnire a secretarului general al partidului cu puternicul detașament muncitoresc al Aradului în trecut doi ani, timp în care oamenii muncii de pe aceste străvechi meleaguri au acționat cu hotărâre pentru împlinirea importanțelor sarcini pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a dat în ianuarie 1977, printre care, introducerea într-o cit mai mare măsură a progresului tehnic, modernizarea producției în scopul creșterii producției și ușurării muncii oamenilor. În acest început de an, când, zi de zi, faptele de muncă pregătesc rodnicia cincinalului, acum, când oamenii muncii din întreaga Românie se pregătesc să întîmpine cu rezultate cit mai bune, pe măsura vredniciei lor, evenimentele de adîncă rezonanță în conștiința noastră — a XXXV-a aniversare a eliberării patriei și cel de-al XII-lea Congres al partidului — ei, locuitorii județului Arad, români, maghiari, germani și de alte naționalități, ridică împreună, cu dăruire și abnegație economia și viața spirituală a județului lor, situându-și cu mîndrie faptele la nivelul marilor realizări ale țării. Din ansamblul împlinirilor cu care se mîndrește populația județului ies în evidență cele dobîndite în ultimul deceniu. Acum, în 20 de zile, arădenii produc bunuri a căror valoare egalează pe a celor realizate în întregul an

1950; noile și modernele capacități de producție, intrate în funcțiune în ultimul deceniu, au creat condiții ca detașamentul muncitorilor arădeni să crească cu peste 50 000 de oameni ai muncii; Aradul asigură astăzi întreaga producție națională de vagoane de călători, jumătate din cea de vagoane de marfă și din cea de strunguri. Sînt citeva grăitoare exemple care marchează stadiul la care a ajuns economia județului, sînt adevărate jaloane ale devenirii acestor locuri în ultimul deceniu.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Arad a constituit și de această dată un dialog rodnic cu locuitorii județului, o profundă analiză a problemelor cu care se confruntă aceștia într-un an decisiv pentru realizarea importanțelor sarcini ale cincinalului. Secretarul general al partidului a examinat în detaliu, la fața locului, împreună cu ministrii de resort, cu reprezentanții ai organelor locale de partid și de stat, cu muncitori și specialiști, căile și metodele care să asigure îndeplinirea integrală și la termen a sarcinilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal. Astfel, în prima zi a vizitei, la întreprinderea de vagoane, unite industrială arădeană binecunoscută nu numai în țară dar și în străinătate, și unde secretarul general al partidului a fost întâmpinat cu puternice ovații și aplauze de către miile de muncitori — români, maghiari, germani — tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, printre altele, ca, în cadrul industriei construcțiilor de mașini, să fie realizată o fabrică profilată pe producerea de utilaje speciale, necesare extinderii sudurii automate, atît în această ramură, cit și în alte sectoare ale industriei. De asemenea, aflat în mijlocul muncitorilor întreprinderii textile, cea mai mare unitate a Centralei industriale a bumbacului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat eforturile harnicului colectiv al acestei mari uzine și a indicat, totodată, măsurile necesare pentru valorificarea mai deplină a materiei prime și a materialelor, pofînd în evidență necesitatea de a se introduce cu mai multă insistență în fabricație a materialelor secundare, reproiectării unor utilaje și instalații al căror gabarit exagerat determină un consum mare de combustibil și energie.

În cea de a doua zi a vizitei, secretarul general al partidului a fost și oaspetele oamenilor muncii din Consiliul unei agroindustriale Pecica. Aflați la început de drum, specialiștii consiliului raportează tovarășului Nicolae Ceaușescu eforturile însemnate depuse de oamenii muncii de aici în vederea traducerii în faptă a acestei forme noi de organizare a agriculturii noastre socialiste, succesele dobîndite, căutările. Secretarul general al partidului, remarcînd lucrurile bune obținute, dă indicații prețioase privind ridicarea producției, îmbunătățirea conducerii muncii, pentru mobilizarea tuturor

forțelor în finalizarea marilor sarcini ce le stau în față.

Vizita în județul Arad se încheie — ca și alte întîlniri de lucru ale secretarului general al partidului cu oamenii muncii — cu o mare și însuflețită adunare populară. Desfășurată în piața centrală a municipiului Arad, adunarea reunește miile și miile de localnici: constructori de mașini din cunoscute întreprinderi arădene, textilești, muncitori și țărani, intelectuali, elevi. Sînt bărbați și femei, tineri și vîrstnici, români, maghiari, germani și de alte naționalități. Ei au venit animați de aceeași dorință fierbinte de a exprima, încă o dată sentimentele de profundă dragoste, stimă și recunoștință pe care le nutresc față de gloriosul nostru partid comunist, prin lupta și sub conducerea căruia s-au împlinit năzuințele cele mai scumpe ale poporului român, față de conducătorul jubit al partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, într-o zi jubiliară, când se împlinesc cinci ani de când prin voința unanimă a poporului, cel mai iubit fiu al țării a devenit și întîiul ei președinte. Este o atmosferă sărbătorească. Aradul sărbătorește 2000 de ani de la întemeierea pe aceste meleaguri a cetății dacice Ziridava și 950 de ani de la prima mențiune documentară a municipiului Arad. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți conducători ai partidului și statului sînt întâmpinați cu deosebit entuziasm la apariția în balconul sediului comitetului județean de partid. Se scandează neîntrerupt, cu multă dragoste, numele partidului și al președintelui României: „Ceaușescu—P.C.R.“. Participanții la marea adunare populară, muncitori, conducători de unități industriale și agricole, intelectuali, femei și bărbați își exprimă, în numele oamenilor muncii ce trăiesc pe malurile Mureșului, al tuturor locuitorilor din județul Arad, sentimentele lor de profundă stimă, dragoste și prețuire, de nețărmurită recunoștință față de grija și preocuparea permanentă pe care secretarul general al partidului le manifestă pentru progresul necontenit și înflorirea patriei socialiste. Este evocată personalitatea președintelui României de a cărei viață și activitate revoluționară sînt indisolubil legate toate istoricele realizări obținute în grandioasa operă ce o împlătuim — societatea socialistă multilateral dezvoltată. Sînt relevate cu mîndrie condițiile deosebite de viață de care se bucură oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități care muncesc înfrățiți pe aceste străvechi meleaguri românești, succesele dobîndite în cei trei ani ai cincinalului, angajamentul de a munci fără preget, cu abnegație și pasiune revoluționară pentru îndeplinirea prevederilor Congresului al XI-lea al partidului. Însufleții de cele mai profunde sentimente patriotice, vorbitorii și-au exprimat întregul atașament față de politica internă și externă a partidului și statului, de pace și colaborare cu toate popoarele lumii, s-au angajat în numele tuturor oamenilor muncii din județul Arad de a munci cu toată energia și capacitatea

creatoare pentru realizarea, alături de întregul popor, a marilor sarcini ce izvorăsc din Programul partidului de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

În entuziasmul și însuflețirea generală, la cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România. Cuvîntarea secretarului general al partidului este urmărită cu deosebită atenție, cu profundă satisfacție și aprobare, ea fiind subliniată în repetate rînduri de vii și îndelungi aplauze, urale și ovații.

Președintele Nicolae Ceaușescu marchează evenimentul sărbătorec evocînd tradițiile seculare ale luptei pentru libertate și neatințare ale populației din această zonă a patriei, aducînd cuvenitul omagiu luptătorilor ce și-au jertfit viața pentru realizarea idealurilor de unitate națională, libertate și progres social.

Ca ori de cite ori se adresează oamenilor muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu remarcînd marile succese dobîndite, evidențiază marile posibilități materiale și spirituale de care dispunem pentru perfecționarea activității în toate domeniile de activitate și adresează o însuflețitoare chemare pentru mobilizarea tuturor energiilor la împlinirea prevederilor stabilite prin planul de stat și a prevederilor suplimentare asumate. Și de data aceasta, președintele României subliniază în magistrala sa expunere că tot ce se înfăptuiește în această țară, se înfăptuiește cu oamenii și pentru oameni, relevînd importanța deosebită pe care partidul o acordă creșterii nivelului de trai al celor ce muncesc, domeniul în care, în acești primii trei ani ai cincinalului, s-au obținut succese remarcabile. Sarcina, stabilită inițial, privind creșterea veniturilor populației pe întregul cincinal a fost realizată de pe acum, și există toate condițiile, ca pînă la sfîrșitul cincinalului, veniturile generale ale oamenilor muncii să crească cu aproximativ 32 la sută.

Într-o atmosferă de intensă vibrație patriotică, de profundă dragoste pentru partidul comunist și secretarul său general, pentru patria noastră socialistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu își ia rămas bun de la reprezentanții harniceii populații a Aradului. La coborîrea din balconul sediului comitetului județean de partid, de unde, în înflăcărata sa cuvîntare, a chemat spre noi izbinzi în muncă pe constructorii de strunguri și vagoane, pe intelectuali și țărani, pe toți cei ce trăiesc și muncesc în acest frumos și bogat colț de țară, secretarul general al partidului este înconjurat de aceleași profunde sentimente de stimă și recunoștință. Vasta piață răsună de chemări care cîntesc partidul și patria, de melodii populare și revoluționare. Multimea scandează „Ceaușescu și poporul“, „Ceaușescu—P.C.R.“ „Ceaușescu la Arad, oaspetele nostru drag“. Sînt manifestări vibrante în care se regăsește hotărîrea întregului popor de a face zid de granit în jurul partidului, al conducătorului său.

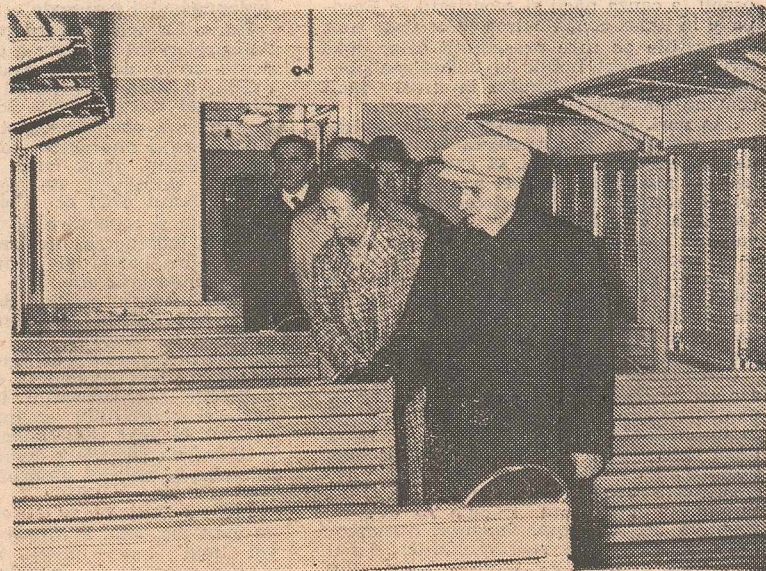
RAZVAN BĂRBULESCU ■
ION CRISTIAN ■

În județul Arad — un nou și însuflețit dialog de pe aceste meleaguri

O secvență de mare vibrație emoțională : șoimi ai patriei care s-au apropiat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de tovarășa Elena Ceaușescu pentru a le ura, cu ardoarea virstei lor multă sănătate, viață lungă și fericire

Dialog animat, de lucru, cu textilistele arădene, la cea mai mare unitate componentă a Centralei industriale a bumbacului și una din cele mai vechi din țară — Întreprinderea textilă Arad

La marea întreprindere de vagoane, unitate industrială arădeană ale cărei produse sînt binecunoscute atît în țară cît și peste hotare

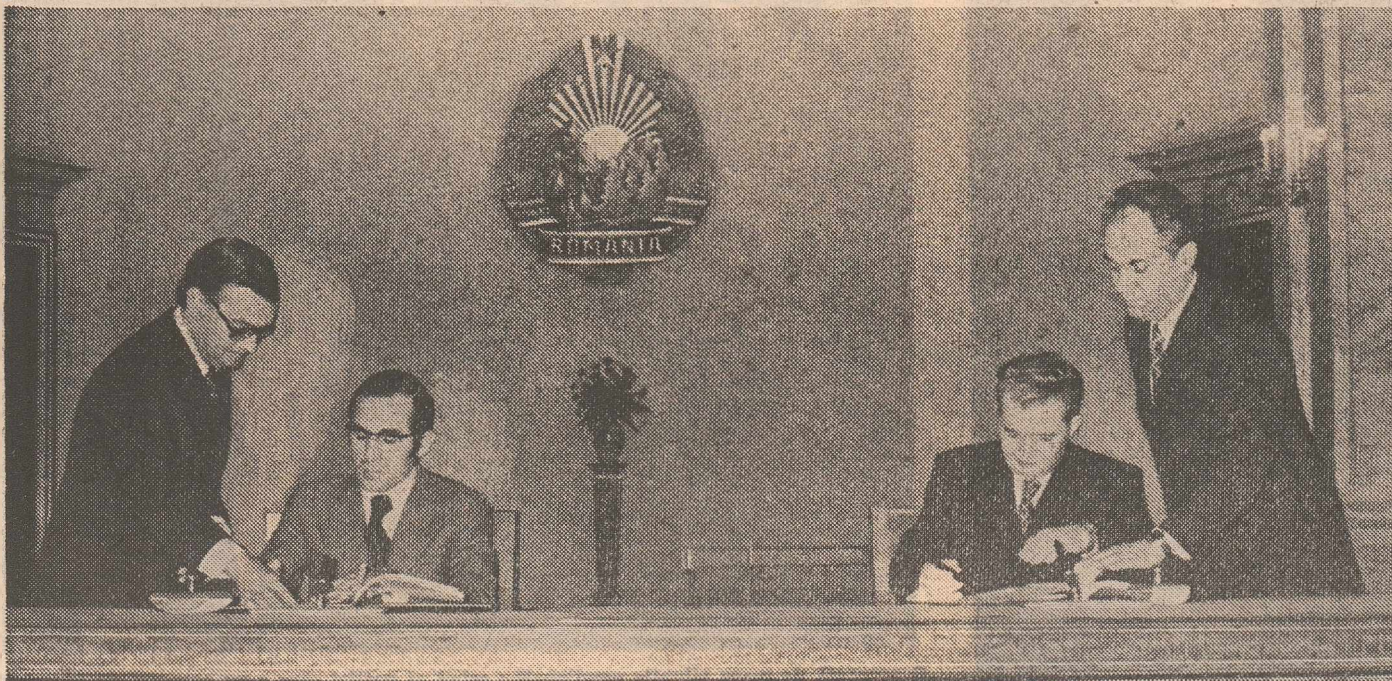
Un moment solemn : tovarășului Nicolae Ceaușescu i se înmînează, în ovațiile și uralele miilor de arădeni prezenți în Piața Unirii, din fața sediului comitetului județean de partid, cheia simbolică a municipiului Arad și însemnele sale jubiliare

La Muzeul județean Arad, care prezintă emoționante pagini din bogata istorie a acestor străvechi locuri românești, din lupta poporului român pentru dreptate socială și libertate națională, a fost inaugurată cu prilejul vizitei, Secția de istorie

Vizita în țara noastră a președintelui Republicii Portugheze:

Un nou și convingător argument privind rolul dialogului la nivel înalt în imprimarea unui curs ascendent relațiilor bilaterale, în consolidarea destinderii și păcii

Vizita oficială pe care, la invitația președintelui nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarăsei Elena Ceaușescu au efectuat-o între 21 și 23 martie 1979 președintele Republicii Portugheze, general Antonio Ramalho Eanes și doamna Maria Manuela Ramalho Eanes se constituie, prin desfășurare și rezultate, ca o contribuție importantă la evoluția viitoare a relațiilor dintre România și Portugalia și înscrie, în același timp, un aport deosebit la cauza păcii și securității în Europa și în lume. Sint ilustrative în acest sens declarațiile pe care președinții celor două țări le-au făcut public la încheierea noului moment al dialogului la nivel înalt româno-portughez:

„As dori, acum, la semnarea Comunicatului comun și la încheierea vizitei dumneavoastră în România, să exprim deplina noastră satisfacție pentru rezultatele vizitei, ale convorbirilor și înțelegerilor la care am ajuns cu acest prilej” — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu. „Convorbirile — a declarat generalul Antonio Ramalho Eanes — au avut rezultatele pe care le știm, ele indicând că cele două țări — Portugalia și România — doresc să se bazeze în mod solid și onest pe relații reciproce avantajoase”.

Capacitatea dialogului la nivel înalt de a oferi un cadru dintre cele mai favorabile pentru examinarea stadiului de dezvoltare la un moment dat a raporturilor dintre două țări, pentru identificarea unor noi posibilități de adâncire și extindere ulterioară este recunoscută în practica politică. Subliniind acest fapt, trebuie să evidențiem, în același timp, valoarea deosebită a contactelor între reprezentanții cei mai autorizați să exprime politica unui stat, a unui popor, pentru instaurarea unui climat de încredere, bună înțelegere și concurență între țări, indiferent de mărime sau de orinduire socială. Cel de-al doilea aspect merită a fi relevat cu atât mai mult cu cât el exprimă o constantă de acțiune a politicii externe românești, recunoscută și apreciată pe plan internațional pentru principialitatea și consecvența cu care se afirmă. Evocând aceasta, președintele Eanes arăta, în toastul rostit cu prilejul dîneului oficial oferit în seara

zilei de 21 martie de președintele Nicolae Ceaușescu și de tovarăsa Elena Ceaușescu: „...doresc, domnule președinte, să vă salut pentru contribuția teoretică și practică pe care politica externă românească o oferă Europei și lumii în direcția păcii și securității, politică deschisă către înțelegere și cooperare cu toate națiunile, interesată direct în rezolvarea pasnică, pe calea tratativelor, a tuturor conflictelor, orientată de principiul sigur și realist al independenței naționale”.

Într-o Europă a interdependenței tuturor popoarelor, într-o lume a unei interdependențe crescînde între toate statele, nu există, o știm, alternativă pentru viitorul pașnic al continentului, al planetei decît destinderea, colaborarea și pacea. Aceste deziderate și imperative totodată sînt afirmate solemn, după cum este cunoscut, într-un document de referință permanent, Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare de la Helsinki.

Avînd încrederea netărmurită, izvorită din analiza lucidă și atentă a cursului vieții internaționale, că popoarele pot asigura triumful politicii de pace și concurență între națiuni — pornind de la respectarea cu strictete în relațiile dintre state a principiilor depline egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamsecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale neregurilor la forță și la amenințarea cu forță — România socialistă demonstrează, prin întreaga sa politică externă, că un asemenea curs este posibil.

Într-un interval de aproximativ o lună au avut loc, iată, la București, contacte la cel mai înalt nivel româno-francez, româno-elen, și în săptămîna încheiată, româno-portughez momente politice a căror semnificație deosebită a fost marcată cu pregnanță de presa noastră, de marile agenții internaționale de presă, ca și de un număr însemnat de publicații străine. Subliniind, în mod firesc, pentru fiecare, contribuția specifică la dezvoltarea relațiilor bilaterale, în planul calității concurenței reciproce, este evident, în același timp că, pe planul politicii generale, ele s-au constituit în acțiuni dintre cele mai

directe în favoarea destinderii, păcii și concurenței între popoare, așa cum au fost prefigurată la Helsinki, într-o substanțială expresie a modalității practice în care România socialistă, președintele ei abordează aceste probleme din perspectiva pregătirii viitoarei reuniuni de la Madrid, din 1980.

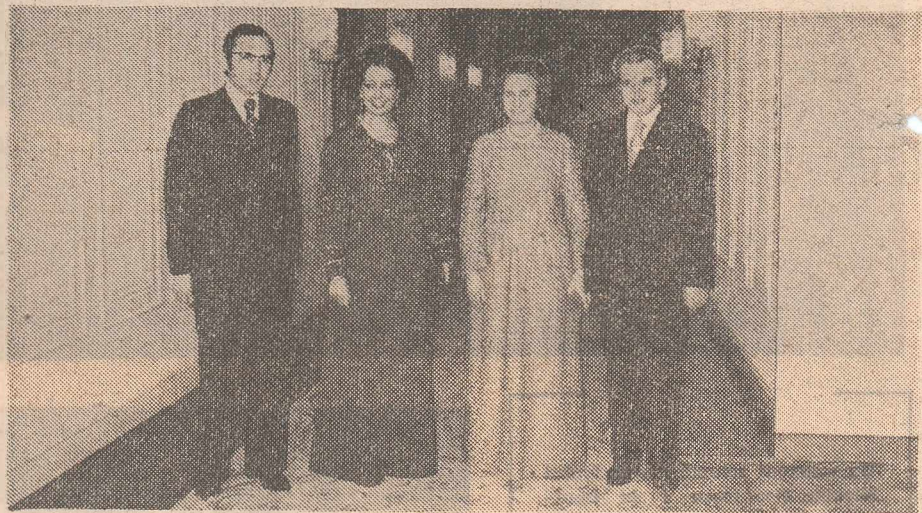
Accentuarea coordonatelor de ansamblu, în relația mai specială cu noul dialog la nivel înalt româno-portughez, își află explicația în însăși definirea rezultatelor acestuia ca „o contribuție importantă la dezvoltarea relațiilor între România și Portugalia, la cauza păcii și securității în Europa și în lume”. Într-un alt plan, al relației cu conținutul propriu-zis al vizitei, această accentuare este justificată de spațiul amplu pe care l-a reținut, pe parcursul convorbirilor între președinții Nicolae Ceaușescu și Ramalho Eanes abordarea problemelor destinderii și păcii, ca obiective și imperative ale lumii contemporane. Remarca tovarășului Nicolae Ceaușescu — „Consider că merită subliniat faptul că, deși țările noastre fac

parte din două blocuri militare deosebite, deși au orinduri sociale diferite, ele au realizat și realizează o colaborare pe principii de egalitate și respectului reciproc, demonstrînd că există posibilități reale ca popoarele să conlucreze larg în interesul lor reciproc, al cauzei destinderii și păcii”, ca și cele spuse în același sens de președintele Eanes — „Necexistînd o altă alternativă pentru continuarea unei politici globale de destindere, este necesar să subliniem că la baza ei trebuie să existe o relație de încredere între popoare și între state. Această relație de încredere reclamă obținerea de progrese în toate momentele și situațiile, garantarea constantă a dreptului inalienabil al popoarelor la independență și la exprimarea liberă și independentă a politicii lor externe” — convergînd într-o evidențiere a celorlalte idei.

Remarcîndu-se prin această relevabilă semnificație generală, vizita în țara noastră a soliei poporului portughez, convorbirile dintre cei doi președinți, continuînd orientări anterioare și în armonie cu principiile cuprinse în Tratatul de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Portugheză, semnat în 1975, a prilejuit, desigur, analizarea căilor de amplificare și aprofundare a colaborării dintre cele două țări în diverse domenii, adăugînd astfel o nouă filă cronicii dezvoltării relațiilor dintre cele două țări, înscriind o substanțială contribuție la pacea și concurența pe continent. A fost exprimată în acest sens voința comună de a fi depuse toate eforturile pentru intensificarea cooperării economice, tehnice și științifice, urmărindu-se utilizarea cât mai eficientă a posibilităților economice ale celor două țări, inclusiv prin crearea de societăți mixte și alte forme de cooperare reciproc avantajoasă. Comunicatul comun, semnat la 23 martie 1979 de cei doi sefi de stat, menționează importanța deosebită ce urmează a fi acordată cooperării în domeniile rafinării petrolului și petrochimiei, construcțiilor de mașini, construcțiilor de nave, siderurgiei, precum și în sectoarele agriculturii și zootehniei. Favorizate de originea comună de limbă și civilizație, relațiile româno-portugheze în domeniile culturii, artei, științei și învățămîntului, ca și în domeniile sportului și turismului, la rîndul lor, se vor intensifica și diversifica.

Toate acestea, ca și existența unei largi identități și similitudini a pozițiilor celor două țări față de marile probleme care confruntă omenirea — relevate pe parcursul convorbirilor oficiale și înscrise în Comunicatul comun — consfîntesc rezultatele fructuoase ale proaspătului dialog la nivel înalt româno-portughez.

DOINA IOVANEL ■

Convergențe româno-portugheze

În uriașul golf al Lisabonei, acolo unde fluviu Tejo își liniștește apele, istoria cetății se reflectă în undele de fiecare dată Lisabona este alta, deși cîntecele despre ea rămîn mereu aceleași. Într-o seară tîrziu, mergînd pe Calea Libertății, mă îndreptam spre Rotonda, o piață în a cărei inimă bat inimile tuturor piețelor din Lisboa, cum i se spune orașului în limba lui. Piețele acestei străvechi așezări au fost întotdeauna un fel de barometru meridional care a indicat exact anotimpurile sufletești ale oamenilor de aici. În seara aceea, la aproape un an de la revoluție, piața nu-și intrase încă în matca normală și parcă toată capitala trăia în continuă emoție despărțirii de noaptea salazaristă. Portugalia devenise alta, din golf nu mai plecau corăbii cu biciuri pentru coloni, bătea un vînt de libertate și oamenii își regăseau, în sfîrșit, dreptul lor de a fi înșiși și de a privi în față lumea întreagă.

Portugalia își deschidea porțile colaborării și latinitatea ei expresivă își găsea un alt ecou în latinitatea celorlalte popoare ale Europei. Din capătul celălalt

al continentului, România promova, de asemenea, deschiderea unui dialog pe care atunci, în 1975, președintele Nicolae Ceaușescu avea să-l marcheze determinant prin vizita pe care a efectuat-o în Portugalia în toamna aceluia an. Am fost martorul citorva momente cu profundă semnificație pentru cronică nouă a relațiilor româno-portugheze. Am sesizat, pe străzile Lisabonei, entuziasmul și caldă prietenie, respectul deosebit cu care era așteptat președintele României. În calitate de comentator la televiziune, făcusem transmisiunea acelei ceremonii solemne și originale în cadrul căreia președinții Nicolae Ceaușescu și Costa Gomez — președintele de atunci al Republicii Portugheze — au semnat la București Tratatul de prietenie, primul document de acest fel între țări care aparțin unor blocuri militare diferite. În sfîrșit, de curînd, am participat din nou la înscrierea unui nou și important reper pe linia continuității dialogului româno-portughez și anume la ceremonia semnării de către președinții Nicolae Ceaușescu și Antonio Ramalho

Eanes, a Comunicatului comun, document ce a evidențiat, cu prilejul recentei vizite a șefului statului portughez în țara noastră, hotărîrea României și Portugaliei de a înainta împreună pe drumul progresului și al civilizației, într-o lume care trebuie să devină fundamental nouă, în consens cu aspirațiile legitime ale popoarelor noastre, ale tuturor popoarelor lumii. La semnarea comunicatului, președintele Nicolae Ceaușescu își exprima satisfacția pentru faptul că „asupra celor mai multe probleme ale vieții internaționale am ajuns la concluzii comune sau foarte apropiate, pornind de la necesitatea întăririi în continuare a concurenței dintre guvernele și popoarele noastre pentru afirmarea și realizarea politicii de destindere, de colaborare și pace”. La rîndul său, șeful statului portughez sublinia că documentul semnat „este o dovadă elocventă că în domeniul politicii internaționale, Portugalia și România au multe poziții asemănătoare. Acest lucru este firesc, deoarece ambele țări știu că pacea este cel mai important bun universal, bun pe care trebuie să-l apărăm necontenit prin negocieri și printr-o sistematică și permanentă reducere a amenințării cu forța armelor și chiar prin neutilizarea acestor arme”.

Convergența punctelor de vedere ale României și Portugaliei asupra modalităților de reasezare a relațiilor interstatale pe baze noi, de eliminare din viața lumii a pericolului unui cataclism militar, de consolidare a punților colaborării internaționale, de întronare a unui spirit de reală echitate și justiție, în dialogul mondial dă expresie convingerii țărilor și popoarelor noastre că lumea se poate îndrepta spre prosperitate și încredere prin efortul concertat al națiunilor, dincolo de deosebirile de orinduire social-politică sau de specificitate istorică. Mai mult decît afinitățile firești de limbă și cultură, România și Portugalia realizează un contact semnificativ în cadrul lucid trasat al convergenței că principiile care guvernează relațiile bilaterale se pot regăsi în principiile care girează relațiile multilaterale ale lumii. Cuvintele cele mai frecvent folosite de președinții Nicolae Ceaușescu și Antonio Ramalho Eanes, înscrise în alocuțiunile de la București, sînt pacea, colaborarea, progresul. Ele definesc și obiectivele fundamentale pe care le urmăresc în mod sincer și legitim popoarele români și portughez.

RADU BUDEANU ■

SEMĂNĂTURILE DE PRIMĂVARĂ ÎN CÎMPIA ROMÂNĂ

Harnicii se grăbesc, iar alții întocmesc tabele și zic: „Vom începe de luni”

La „Lilicii”, fermă a ccapecului „Sinesti” (Ifov), tractoristii Alexandru Toader și Tudor Florea, care acum lucrează la semănatul florei-soarelui, execută, cu viteza întâi, trei lucrări deodată: însămintează, fertilizează cu azot și erbicidează pe rând. Mai întâi au făcut probe, s-au convins că tractorul poate face față acestor trei lucrări deodată și acum lucrează zi-lumină. Realizează cam 12 hectare pe zi, dar lucrarea este mai economică, deoarece nu mai consumă atât carburant. Metoda aceasta, am constatat, este practică de toți mecanizatorii din Bărăgan și o reținem ca pe un lucru bun, meritând să fie preluată, extinsă. La C.A.P. „Sinesti” s-au însămintat până acum, la data raidului nostru, 130 hectare cu sfeclă-de-zahăr, 130 hectare cu mazăre, 45 cu lucernă și cam 20 hectare cu floarea-soarelui, lucrare care abia a început.

Anul trecut, la Sinesti, la cultura aceasta, floarea-soarelui, planul a fost depășit cu 200 kilograme boabe la hectar. Faptul îl îndreptățește pe inginerul Ion Borlodan, fermier, pe cooperatorul Dumitru Gavrilă,

șef de fermă și el, și încă un șef de fermă frumoașă, să speră la cel puțin 3000 kilograme la hectar. Au luat, ne asigură, toate măsurile pentru obținerea acestor producții, tractoristii, 55 cu toții, sînt din comună, au fost stimulați, și pentru că lucrează în acord global, laolaltă cu membrii cooperatori, au semnat angajamentele, au deci interese comune, pentru că sînt plătiți la tona de produse. Bine ar fi ca fermierii, conducerea cooperativei să se țină de cuvînt, dealtfel, la toate condițiile, dar trecînd și pe la ferma nr. 1 Sinesti, am putut constata că din cele 4 tractoare, reparatizate aici, funcționau numai 2 și, iată, din prima zi de semănat. Noi ne gîndim că reparațiile nu au fost de calitate, de vreme ce un tractor se defectează de cum intră în brazdă, dar șeful secției de mecanizare, Octav Schneider, zice că o asemenea defecțiune, la o priză de putere, poate să apară oricînd. Cu această pată neagră și cu o alta, generată de faptul că vicepreședintele Tănase Iftimie și secretarul comitetului de partid, Constantin Gheorghe, se aflau la ora 10 la birou,

unde întocmeau, ne spuneau, niste tabele, în loc să se afle în cîmp, acolo unde se hotărăște soarta recoltelor, punem capăt raidului aici, la Sinesti, și poposim la o altă cooperativă agricolă de producție — C.A.P. „Ion Roată”.

Da, ați inginerul șef, Nicolae Diculescu, cit și președintele, Ion Marinache, se află în cîmp, urmăresc execuția lucrărilor la fertilizat, erbicidat și semănatul florei-soarelui, fiind prima zi de semănat la această cultură. Se lucrează cu 39 de tractoare, echipate corespunzător, la fertilizarea solului pentru floarea-soarelui și porumb, la semănat, fertilizat și erbicidat. Din cele 300 hectare, cite sînt planificate a se însămînta, s-au însămîntat circa 55 hectare în prima zi. Ritmul trebuie însă sporit la 70 hectare pe zi, pentru ca lucrarea să se termine în cel mult 5 zile. Pentru aceasta trebuie, credem noi, să funcționeze toate mașinile, pentru că și aici patru tractoare erau defecte, să se lucreze zi-lumină, să fie asigurate piesele de schimb și carburanții, să se urmărească activitatea oamenilor, să li se organizeze cit mai bine munca. Anul trecut, aici, la „Ion Roată”, planul la cultura florei-soarelui nu a fost îndeplinit, s-au pierdut 100 kilograme la hectar.

— Ce măsuri suplimentare ați luat acum, ca pagubele să nu se mai repete? Il întrebăm pe inginerul șef al cooperativei.

— După cum vedeți, dăm zor ca semănatul să fie realizat în timp optim, am pregătit foarte bine terenul, am adunat toate resturile vegetale care ne-ar fi putut împiedica la semănat, n-am fi putut respecta densitatea de 52000 boabe la hectar, am ales sămînta, s-au însămîntat circa 55 hectare în prima zi. Ritmul trebuie însă sporit la 70 hectare pe zi, pentru ca lucrarea să se termine în cel mult 5 zile. Pentru aceasta trebuie, credem noi, să funcționeze toate mașinile, pentru că și aici patru tractoare erau defecte, să se lucreze zi-lumină, să fie asigurate piesele de schimb și carburanții, să se urmărească activitatea oamenilor, să li se organizeze cit mai bine munca. Anul trecut, aici, la „Ion Roată”, planul la cultura florei-soarelui nu a fost îndeplinit, s-au pierdut 100 kilograme la hectar.

Rulăm cu o „Dacie” spre cooperativele agricole de producție „Balaciu”, „Sfîntu Gheorghe” și „Căzănești”, aflate pe Bărăganul județului vecin, Ialomița. La sediul Consiliului popular al comunei Balaciu stăm de vorbă cu inginerul Constantin Chiosea, președintele biroului executiv al Consiliului unic agroindustrial Balaciu Sarcina oamenilor din acest consiliu, ca poate tot dealtfel, este de a organiza activitatea specialiștilor, de a întretine în stare de funcționare întreaga forță mecanică, de a asigura tot ceea ce este necesar desfășurării în cele mai bune condiții a campaniei de primăvară.

— În acest scop, adaugă inginerul C. Chiosea, am terminat însămîntatul culturilor din epoca întâi (150 hectare lucernă, 90 cu boreag, 40 cu sfeclă butasi, 120 cu ceapă, 650 cu sfeclă-de-zahăr), iar acum sîntem cu toate forțele pe floarea-soarelui, unde din 2480 hectare am însămîntat, într-o zi doar, 140 hectare.

S.M.A. Balaciu, al cărei director e inginerul Chiosea, este unitate detinătoare a titlului de Erou al Muncii Socialiste, a Ordinului Muncii clasa I, pentru recoltile obținute în anii precedenți. Experiența de oină acum, morou îmbunătățită, își spune cuvîntul aici, în cîmp, la fata locului, unde constatăm că funcționează marea majoritate a mașinilor, unde oamenii știu în amănunt ce au de făcut, cum și cit au de făcut. Se seamănă cu 28 de semănă-

tori SPC 8, cu fertilizatoare, în vederea folosirii cit mai eficiente a îngrășămintelor chimice, a capacității tractoarelor, în vederea economisirii de combustibili. Pregătirea patului germinativ se face aici, folosindu-se în primul rînd cele 12 combinatoare în agregat, cu utilajele aferente, cit și 15 cultivatoare în agregat, cu grape reglabile și tăvălugi. La terenurile care au resturi vegetale se introduc și grape cu disc, cu instalații de erbicidare în față. Ca să nu existe decalaje mari între pregătirea terenului și semănat, ca să se păstreze apa în sol, lucrările de pregătire a terenului sînt corelate în raport de capacitatea de însămîntare. Resturile vegetale au fost adunate cu oamenii, cu CSU-urile, așa că, iată, suprafețele sînt curate, terenurile sînt bine pregătite. Dar directorul S.M.A.-ului îmi vorbește și de un necaz: „Pînă acum, zice, primeam motorina cu vagonul, se descărca în cazane directe, de unde venea la noi prin conducte, în depozitul S.M.A. Nu știu de ce, din '79, Centrala PECO ne trimite să ridicăm motorina de la Urziceni, altelei de la Slobozia, cu autocamioanele, pentru un vagon de motorină fac 9 drumuri, la care consum 300 litri de benzină, pe care pînă acum nu-i consumam. Noi înțelegem să facem economii, realizăm chiar unele economii, dar în felul ăsta rațiunea, se pare, iese pe dos”. Un alt necaz aici, la S.M.A. Balaciu, este furnizat de nelivrarea la vreme a îngrășămintelor chimice, un ecou care se cere ascultat de marii furnizori de astfel de produse: combinatele chimice de la Turnu Măgurele, Craiova și Năvodari.

La celelalte cooperative agricole de producție vizitate de noi, lucrările de însămîntat se înscriu cam în același ritm, în afară de cooperativa din Căzănești, unde nu s-a început încă semănatul florei-soarelui. Sinceri sînt fîm, ni s-a părut că președintele cooperativei, Ion Șerban, nici nu se prea grăbește: „Vom începe de luni, zice, azi avem o sedință”. Dialogul nostru a avut loc vineri, și ne gîndeam că dacă conducerea cooperativei și-ar fi organizat munca, ar fi ieșit cu tractoarele în brazdă, în trei zile bune de lucru, ar fi putut poate termina semănatul. Dar cei din Căzănești nu se grăbesc. Sperăm să treacă pe acolo tovarășii din conducerea Consiliului unic agroindustrial „Ciochina”, din care fac parte. Mai ales că, ni se motiva, înțirzirea semănatului se datorează lipsei de semăntori. Al doilea mare necaz este datorat semîntei, față ce declară președintele, Ion Șerban, cit și primarul comunei, Ion Moise: „Am luat sămîntă de la Agrosem Călărași, dar pînă nu o alegem la masă, bob cu bob, nu o putem semăna. Are multe impurități, este sistavă, amestecată cu sămîntă de buruieni, mușcăită, infundă semăntoarea, nu ne iese densitatea, desi o plătim cu 21 de lei kilogramul. Or, credem noi, trebuie să ne facem datoria cu totii, și cei care produc, dar și cei de la Agrosem, cei care au datoria să ne livreze semînte de calitate”.

Da, trebuie cu totii să ne facem datoria. A ne face datoria totdeauna, dar mai ales acum, cînd se pun bazele recoltelor viitoare, înseamnă să vorbim, la urmă, de mai outline lipsuri, înseamnă că asigurăm dinul hambarelor, bunăstarea țării. Iar tara sîntem noi!

N. GRIGORE ■

Urgențe economice

Cînd va produce Combinatul de celuloză și hîrtie „Vrancea”?

Valea Trotușului sau cea a Siretului, pentru că noul obiectiv industrial de la Adjud, județul Vrancea, despre care scriu, se află între cele două cursuri de apă, vor fi îmbogățite cu un mare și modern combinat de celuloză și hîrtie aflat în construcție, se pare că mai puternică investiție a acestui cincinal, destinată acestor plaiuri moldovene.

Deocamdată, aspectele de șantier se îmbină cu cele tipice industriei productive, puțin lăsa însă înșelătoare impresie a unui lucru terminat. Depozitele de adăpostire a materiei prime, căile de acces, cele destinate drumului feroviar, halele spațioase, la adăpostul cărora rășinoasele se vor transforma în celuloză, hîrtie ondulată și carton, sînt, de asemenea, înaltate, acoperite, pardesite — cele mai multe — cu postamentele solide, de beton, pe care stau marile utilaje. Se pare că totul e gata pregătit pentru începerea producției. Dealtfel, din graficele consultate rezultă că în chiar luna septembrie a acestui an combinatul va produce. Tot ceea ce am spus pînă acum despre stadiul fizic al lucrărilor de construcție se cere, pus în sarcina și meritul Trustului de construcții „Gheorghe Gheorghiu-Dej”, grupul Bacău, condus de inginerii Valentin Doboș și Mihaela Constantin, unitate cu o mare experiență.

Dar combinatul nu va produce la data fixată și, probabil, nici prea curînd. Să vedem de ce?

Cauzele sînt diferite, nu foarte numeroase, oricum ele se concretizează într-un șir de fapte care — de multe ori — contravin logicii. Stringînd, în jurul unei mese rotunde ad hoc, pe cîntiva dintre cei care muncesc aici: ing. Cornel Stanciu, șeful de proiect, din cadrul In-

stitutului de proiectări celuloză și hîrtie frăia, Gheorghe Voicu, inginerul șef al Combinatului de celuloză și hîrtie „Vrancea” (aceasta va fi denumirea unității pe al cărei teritoriu ne aflăm), inginerul Daniel Bogdan, instructor de specialitate la Consiliul județean de control muncitoresc economico-social, ca și pe cei doi ingineri numiți mai înainte, am încercat să ordonăm principalele cauze ale întirzierii dării în funcțiune a investiției.

Se știe că elementele care concure la realizarea, în termen, a unei investiții, sînt: documentația tehnică de execuție (operație care a fost îndeplinită în mod corespunzător pe fiecare an, inclusiv 1979), asigurarea utilajelor tehnologice și realizarea ritmică a lucrărilor de construcție și montaj, toate corelate perfect cu graficele stabilite inițial, între cei care întemeiază o nouă unitate industrială. Prima condiție a fost îndeplinită, ca și ultima, pînă la un punct. Unde sînt deci problemele? Centrala termică a combinatului nu a fost încă livrată de Intreprinderea „Vulcan” din București. La început a existat o motivație obiectivă (pentru „Vulcan”, desigur): Ministerul Aprovizionării și Gospodării Fondurilor Fixe, care emite acordul de combustibili pentru orice unitate, a stabilit ca centrala de la Adjud să fie alimentată cu cărbune de la Rovinari, adică de la o foarte mare distanță. Proiectele au fost întocmite pe această soluție, ținîndu-se seama de puterea calorică a combustibilului respectiv. Transportul său ar fi nerentabil cheltuieli foarte mari (în jur de 70 milioane lei anual), nejustificîndu-se în nici un fel, mai ales că, mult mai aproape de combinat, la Comănești, există cărbune și încă cu o putere calorică dublă. Discu-

țiile pentru schimbare au durat un an de zile! Sub acest pretext s-a scuzat (o vreme) inerția celor de la „Vulcan”, cu toate că modificările ținînd de schimbarea calității combustibilului nu afectau, în esență, proiectul cazanului respectiv și nici execuția lui care se putea, cel puțin, începe. O întrebare severă ar trebui adresată și celor care, ignorînd simțul gospodăresc, trimiteau cărbunele de la Comănești pe liber! S-a constatat că, printr-o redistribuire a unor combustibili, exploatarea moldovenească asigură necesarul funcționării combinatului de la Adjud. Centrala termică, a cărei construcție este terminată încă de anul trecut și așteaptă utilajele, reprezintă un mod vital al noii industriei de celuloză și hîrtie, în absența căruia nu se poate mișca aici nimic, deși în ansamblul construcțiilor ea deține numai 5 la sută din volumul total. În schimb, ciclul normal al instalării celor două cazane durează, conform prevederilor, 18 luni. Prin urmare, chiar dacă ele vor sosi mîine, punerea în funcțiune nu se va putea face decît după aproape doi ani. Această posibilitate este însă de domeniul fanteziei, deoarece la „Vulcan” București cazanele nu au intrat în producție, cu toate că întreprinderea amîntită a expediat, la Adjud, o mică parte a componentelor acestora, adică așa-numitele „economizoare”, ultimele la montaj.

A doua întirzire este cea a „prizei de apă” din Siret, lucrare transferată unei întreprinderi specializate: Trustul de construcții hidrotehnice București (grupul de șantier Bacău), care nici nu s-a apucat de lucru. Fîind vorba despre un contract de subantrepriză, nu s-a prevăzut nici un termen pentru livrare, lipsa de prevedere a tovarășilor de la combinat pîrîndu-și-se evidentă în acest domeniu. Ingerul Pîntescu, de la I.S.L.G.C. București, specialist consultat de beneficiar, afirmă că pentru punerea la punct a prizei de apă sînt necesari doi ani de zile. Tot întreprinderea „Vulcan” datorează Adjudului și utilajele de la instalația de regenerare a sărurilor sodice pe care a amînat-o pentru trimestrul III al anului în curs, în loc de luna aprilie, cînd este așteptată să sosească la șan-

tier furnitura comandată în străinătate și pe care produsele românești o completează.

Un al treilea impediment major, creat pe platforma de la Adjud, este reprezentat de nelivrarea pompelor de transport hidraulic (aproape 300 la număr!), sarcină ce revine Intreprinderii „Aversa” din București. Aici cred că se impune o mențiune: la data la care s-au prezentat studiile tehnico-economice ale C.C.H. „Vrancea” pentru obținerea avizului necesar executării în țară a pompelor, întreprinderea bucureșteană și-a dat acordul asigurînd executarea lor, ceea ce a dus la includerea, în graficul-cadru de utilaje pe întreaga economie națională, a acestei sarcini. Chiar și ministerul de resort a fost de acord cu realizarea comenzii, pentru ca, în faza de contractare, să emită ordine de repartiziție, care ajung pînă în trimestrul IV al anului 1982!! O soluție a apărut, în timpul discuției cu tehnicienii numiți: reanalizarea situației, de către ministerul amintit. Ministerul economiei, Forestiere și al Materialelor de Construcție și Ministerul Aprovizionării și Gospodării Fondurilor Fixe (ca intermediari), stabilindu-se o altă ordine de livrare a pompelor.

Este, cred, inutil să mai consemnez întregul volum al corespondenței purtate de C.C.H. „Vrancea”, de către diversele organe locale. Mă voi rezuma doar să reproduc din fișele de plan aprobate de către C.S.P., că din 1977 și pînă la sfîrșitul acestui an însumarea lucrărilor de investiții executate lasă o... marjă de 900 milioane lei de materializat în DOUA LUNI, pentru a se respecta prevederile de la care s-a pornit. Fapt de domeniul utopiei!

Adresăm, împreună cu tovarășii de pe șantierul Combinatului de celuloză și hîrtie „Vrancea”, o legitimă întrebare tuturor celor care au fost chemați să colaboreze la edificarea acestuia: cînd și cum se gîndește să echilibreze situația actuală? Rămînem în așteptarea unor răspunsuri constructive.

EMANUEL VALERIU ■

O invenție nu e niciodată „o chestiune personală”

Încă din 1965, pe atunci elev al unui liceu din Brad, Constantin Trif cucerește, ca să ne exprimăm și astfel, titlul de inventator. Elevului de atunci, fiu de miner, i se acordă brevetul cu numărul 44 764. Nu, invenția sa nu avea, așa cum ne-am fi așteptat, nici o legătură cu mineritul. Acolo, în creierul Muntilor Apuseni, un pui de moț a visat și a conceput o „instalație de forță pentru navele maritime”, cum este numită tehnic invenția. Tot ca elev și tot în legătură cu navele maritime, cucerește și un al doilea brevet. Cîteva ani mai tîrziu marele savant roman Henri Coandă a studiat în amănunțime cele două invenții ale tînarului, de-acum student al Facultății de electromecanică de la Institutul de mine din Petrosani. I-a felicitat și l-a sfătuit să diversifice aria celor două invenții.

— Poate că sună cam romantic, dar trebuie să mărturisesc că port în inimă acea întîlnire cu marele savant român, întîlnire pe care o consider cea mai de preț amintire a vieții mele. La îndemnul său, am continuat. La ora actuală acele invenții au fost completate cu o serie de elemente concrete. Între timp am terminat facultatea, am fost repartizat aici, la Exploatarea minieră Baia Sprie. Contactul cu problemele zilnice ale producției mi-a deschis, ca să zic așa, orizontul. Drept urmare, mi-am concentrat atenția încă din anul 1972—1973 într-un domeniu astăzi prioritar: economia de combustibil și de energie electrică. Am înaintat în acest sens în anul 1975 un dosar complet, iar în 1977 O.S.I.M.-ul mi eliberează un brevet de inventator cu numărul 66 556.

— Cum se numește invenția ?
— Instalație de recuperare a energiei termice de la compresoare și transformarea ei în energie electrică. Bucuria mea a fost dublată și de faptul că anul trecut, la lucrările celei de-a IX-a Conferințe internaționale de energetică industrială, desfășurată la București, între 4—9 septembrie, am fost invitat să sînt în referat în legătură cu această invenție care a fost apreciată de tovarășul Victor Nițu, director tehnic al I.S.P.E. și conducătorul lucrărilor Secției I, precum și de cîteva specialiști din străinătate.
— Cu alte cuvinte, invenția are deja un trecut și, normal, v-ați fi așteptat ca ea să fie cit mai repede valorificată de titularul de brevet. Vom aborda, fără îndoială, și acest aspect, dar, mai

intii, pe scurt, cam care ar fi valoarea economică a acestei invenții ?

— Aplicată la un compresor obișnuit tip M-45, s-ar obține o energie electrică de 300 000 Kw/h. La noi, la Baia Sprie, sînt 7 compresoare de tip M-45 și alte 2 de tip M-50. Deci, la nivelul exploatarii noastre s-ar putea obține o economie calculată de energie electrică de 2 800 000 Kw/h anual.

— Cite compresoare de acest gen există în țară ?

— Multe, enorm de multe, întrucît orice întreprindere are nevoie de aer comprimat, iar acest aer se obține cu un mare consum de energie electrică.

— Cum ați ajuns la aceste cifre, la aceste concluzii, care, sincer să fim, sînt impresionante ?

— Am luat ca bază de calcul funcționarea medie a unui compresor, adică am pornit de la 5 200 de ore funcționare pe an. Instalația propusă recuperează energia termică din aerul comprimat în treapta I și a II-a a compresoarelor. Am recuperat această energie, am transformat-o în energie electrică și am ajuns la cifrele respective.

— Cine este titularul de brevet ?

— I.C.M.-Reșița.

— Ce spune Reșița ?

— Să reproduc dintr-o scrisoare: „Alăturat vă trimitem o copie xerox după punctul de vedere al C.O.M. din I.C.M.-Reșița referitor la dosarul O.S.I.M. nr. 82 586, I.C.M.-Reșița refuză titularul de brevet a propunerii de invenție și trimite dosarul la M.I.C.M. pentru numirea altui titular, întrucît nu intră în profilul de fabricație al întreprinderii (s.n.). Pentru aplicarea propunerii dv. este nevoie de cercetări și experimentări efectuate într-o întreprindere specializată în acest domeniu (să notăm că ei sînt adevărații specialiști în compresoare!). Menționăm că turbinele cu freon sînt în curs de experiment la ICEMENERG”.

— După acest răspuns, scrisoarea nr. 7471 din 15 septembrie 1978, ce mai știți despre invenția respectivă ?

— Am aflat, din surse neconfirmate oficial, că toată problema ar fi preluată-o întreprinderea „Timpuri noi” din București. Dar, pînă una alta, chiar dacă se vor sensibiliza unii oameni de la noi, din Baia Sprie, eu afirm că puteam face această instalație, ca model funcționabil, aici, cel puțin în două trei exemplare.

— Ați avut o propunere concretă în acest sens ?

— Da. Mi s-a răspuns că nu există

fonduri. Dar să mi se permită să spun că nu sînt de acord cu această optică. Nu poți vorbi de economie de energie electrică dacă nu ai fonduri pentru a economisi această energie. M-am mai zbatut, ca să zic așa, și la județ, dar mi s-a reproșat că instalația ar fi o problemă a mea, personală. Am rămas pur și simplu uimit.

— Subscriem la uimirea dumneavoastră. Ce vrea să însemne turbina cu freon ? Aveți posibilitatea să o faceți aici, la Baia Sprie ?

— Turbina cu freon era doar o soluție de dosar. Pentru posibilitățile de aici, de la Baia Sprie, am optat pentru o altă soluție: un motor rotativ, extrem de simplu, ca model funcționabil. Îl putem face aici, cu pasiune, ceea ce există și cu pricepere tehnică, despre care pot spune la fel ca și despre pasiune, că există. Nu ne plîngem decît de un singur lucru, că nimeni nu ne întreabă cînd ne apucăm de treabă, sau, mai concret, nimeni nu ne dă un termen și-un mic sprijin.

— Și totuși, dat fiind faptul că în țară funcționează cîteva mii de compresoare, nu poate fi vorba numai de fabricarea citorva modele funcționabile, aici, la Baia Sprie. Ar fi vorba de producerea în serie mare a instalației. Cine credeți că ar trebui să se încumete să treacă la acțiune ?

— Asta mă întreb și eu. Normal ar fi fost ca I.C.M.-Reșița, căreia i s-a acordat titularul de brevet, să fi studiat toată problema, să fi purtat dialog mai amănunțit cu mine, sau cu O.S.I.M. Dar tovarășii de la Reșița s-au mulțumit să-mi trimită o scrisoare, să renunțe rapid la titularul de brevet, să o treacă la M.I.C.M., iar eu aflu, pe o cale neoficială, că dosarul ar fi la „Timpuri noi”, însă de la „Timpuri Noi” nu primesc nici o veste. Cred că, potrivit unei triste uzanțe, cîteva factori răspunzători, în sarcina cărora cade, pentru produsele lor, și reducerea consumului de energie electrică, s-au cam spălat pe mâini. Numai că apa cu care s-au spălat pe mâini lasă urme: compresoarele fabricate la I.C.M.-Reșița consumă în continuare importante și nejustificate cantități de energie electrică. Sînt, sincer să fiu, afectat, oarecum descurajat, de această lipsă de receptivitate, dar trebuie să o spun, cu aceeași sinceritate, că nu mă voi lăsa cu una, cu două, oricîte neajunsuri se vor ivi.

În ceea ce ne privește, întrucît dialogul nostru cu inginerul și inventatorul Constantin Trif a abordat și soarta altor invenții, unele chiar mai valoroase decît instalația în discuție, vom reveni cu amănunte privind lupta acestui om care nu vrea să creadă că ideile sale și invențiile sale sînt, cum i s-a spus, chestiuni personale.

VICTOR NIȚA ■

Ce e nou în

Protecția muncii

În halele turnătorilor de oțel, în special acolo unde funcționează cuptoare electrice cu arc, există condiții mai grele de muncă, datorită gazelor și pulberilor nocive, precum și degajării de căldură. Pentru îmbunătățirea acestor condiții, în special în ceea ce-i privește pe oțelari și macaragii, trebuie însă ținut seama de particularitățile constructive ale cuptoarelor de acest tip, care nu totdeauna permit realizarea unor instalații de ventilație eficiente.

Meritul rezolvării acestei probleme dificile aparține doctorului inginer Victor Voicu, și proiectantului Marin Ciobanu, de la Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii din București, și doctorului Vladimir Covaciocivi, de la „Tractorul” — Brașov. Ei au conceput o instalație originală, care rezolvă în totalitate aspectele tehnologice, economice și de protecția muncii în electrometalurgie, folosind totodată din plin avantajele topirii rapide a metalelor în cuptoarele electrice cu arc.

Instalația, experimentată la oțelăria întreprinderii brașovene susmenționate, asigură o bună captare și evacuare a gazelor, îmbunătățind substanțial condițiile de muncă prin reducerea nocivității sub limitele în vigoare și influențînd pozitiv tehnologia de fabricație.

În comparație cu actualele instalații de captare a gazelor, avantajele principale ale invenției sînt următoarele:

- reducerea debitului de gaze la jumătate, odată cu micșorarea consumului de energie electrică;
- exploatare și întreținere ușoară, cu un personal redus;
- investiții inițiale relativ scăzute. În adevăr, costul instalației la un cuptor de 3 t este de numai 250 000 lei, față de 3 500 000 lei, valoarea unei instalații echivalente importate.

Datorită acestor performanțe, s-au luat măsuri de generalizare în întreaga țară. O veste bună pentru muncitorii din turnătoriile de oțel.

Industria alimentară

Știați că și fabricarea alveiței poate forma obiectul unui brevet ? Și, în fond, de ce nu, dacă face viața noastră mai plăcută.

Inginerul Ioan Filon Anghelescu și doctorii Tibor Horvath și Carol Csedő din Cluj-Napoca au realizat un nou procedeu de preparare a unei alveițe de excelentă calitate, cu extract de saponine, care îi conferă proprietăți gustative superioare. În masa caldă de sirop de zahăr și glucoză se introduce drept spumant o soluție apoasă de extract de saponine din fructe de *Aesculus hippocastanum* — castan sălbatic — cu o concentrație de 20—25 g/l.

Grupul întreprinderilor de industrie locală din Cluj-Napoca ar putea fi consultat cu folos pentru schimb de experiență și de... rețete.

Medicină

● A ieșit de sub teacurile Editurii didactice și pedagogice și urmează să apară, zilele acestea, în librării o importantă lucrare medicală, prima de acest gen din literatura noastră de specialitate și una din puținele tipărite în lume. Intitulată „Otoneurologia clinică”, noua apariție editorială, așezată sub redacția profesorului doctor Dănilă Cincă, șeful catedrei de O.R.L. de la Spitalul „Colțea” din București, prezintă în spirit interdisciplinar toate capitolele de patologie otoneurologică, acordînd un spațiu amplu problemelor de vertij și de surditate. Pe aproape 400 de pagini, încheiate cu o abundență bibliografică, numărînd 171 de poziții, cartea lămurește o serie de aspecte controversate, aducînd totodată puncte de vedere noi, originale. Între autori, alături de Dănilă Cincă, doctor Liliana Sbenge Tețu, profesor doctor Ion Stamatoiu (pentru partea de neurologie), conferențiar doctor Doina Pop D. Popa (pentru problemele de oftalmologie) și conferențiar doctor Nicolae Sirjiță (expertiza capacității de muncă).

O biografie: Nicolae Oită, 40 de ani, 50 de idei brevetate

Să pornim de la fotografia de alături pentru că mesajul ei este vădit simbolic: dragostea de viață. Numele copilului e Tudor Oită; numele bărbatului e Nicolae Oită. Fiul-viață este rostul: tatăl-conștiință este luptătorul pentru rost. Iar vorbele acestora n-au acoperire doar în tandrețea scenei din imagine, ci în faptele cercetătorului cu acut și veșnic în alertă simț al sesizării noului, care este locotenent colonelul doctor în farmacie Nicolae Oită.

Deci, faptele ! Cu toate că este „simplu” farmacist, cu toate că n-are obligații de cercetare, face o intensă muncă de cercetare. La 42 de ani este autor și coautor a peste 50 de invenții brevetate și a publicat peste 100 de lucrări. Convins că la ora actuală cercetarea nu se mai face de unul singur, întreține relații de colaborare permanentă cu peste 40 de alți cercetători (farmaciști, medici, biologi, ingineri, chimiști, fizicieni) și cu peste 10 institute de cercetare și de învățămînt, spitale și întreprinderi productive și declară, public, că e dispus să colaboreze cu orice iubitor de nou („Nu mi-e frică de furatul ideilor; și ăla care mi-ar lua o idee doar tot pentru sănătatea omului ar folosi-o !”). Crede și chiar dovedește că și în munca de invenție se poate impune un ritm alert (numai de la începutul acestui an a înregistrat 9 invenții). Dacă unei invenții i-a adus îmbunătățiri își retrage singur brevetul și apoi îl dă spre reînregistrare, fapt onest pe care l-a făcut de vreo 10 ori. Interesul său pentru nou n-are granițe: s-a preocupat, de pildă, și de perfecționarea unor produse active în bolile digestive (în special în ulcerul gastric și duodenal); și de valorificarea unor produse naturale indigene pentru tratarea ulcerului de gambă, a radiodermitelor și ar-

surilor; și de valorificarea produselor apicole pentru tratarea unor afecțiuni.

Medicamentele îmbunătățite sau chiar descoperite de farmacistul Nicolae Oită au fost bine apreciate de numeroși specialiști în ale farmaciei și medicinei, de bolnavi și de reprezentanții OSIM-ului, pe aceștia din urmă autorul socotindu-i colaboratori ideali. Șeful său direct, colonelul farmacist Dumitru Cotigă, mi-a spus: „Depune atîta pasiune pentru munca de cercetare, încît noțiunea de timp liber pentru el cam dispare. Pe studenții care fac practică în spitalul nostru îi molipsește într-atîta de dragoste de profesie, încît, cînd ei termină facultatea, vor să vină la noi și chiar vin și ne întreabă de locuri libere”. Iar locotenentul farmacist Gheorghe Juravlea mi-a spus că se socotește norocos că numai după două luni de la terminarea facultății și de la repartizarea sa alături de Nicolae Oită, nu numai că face și muncă de cercetare dar sînt semne că, în curînd, vor semna împreună o propunere de invenție. Dar, cea mai pertinentă explicație despre munca farmacistului Nicolae Oită se găsește în însăși această părere a sa: „Socotesc că perfecționarea medi-

camentelor nu e la înălțimea epocii; încît trebuie să-i imprimăm un alt ritm de dezvoltare. Asta-i tot !” Și omul acesta, după cum se vede, nu doar vorbește, ci chiar făptuiește.

Păcat că, deocamdată, de multe din noile sale preparate, deja brevetate, nu beneficiază decît bolnavii din județele în care, în laboratoare locale, ele sînt preparate. Gastrobentul, de pildă, un produs cu unele calități dovedite, produs realizat împreună cu prof. univ. dr. Longinus Enescu, se fabrică — în condiții de microproducție — în laboratoarele Oficiilor farmaceutice din Iași și Deva. Doctorul în farmacie Nicolae Oită a acceptat să-i fac public angajamentul dumnealui că — în cel mai scurt timp — va definitiva dosarul (însoțit de mostre) privitor la acest medicament. Urmează ca acei de care depinde producția industrială a medicamentelor să dea dovadă de receptivitate și operativitate, astfel încît acest nou medicament, dar nu numai el să fie pus cit mai prompt la îndemina bolnavului.

NELU IONESCU ■

Realitatea ilustrată

Peștera Urșilor de la Chișcău, situată la poalele munților Bihor, la 16 km de Beiuș, va fi accesibilă vizitatorilor începînd cu vara acestui an. Deschisă într-o carieră de calcar, peștera a fost explorată de către Institutul de speologie „Emil Racoviță”. Aici s-au descoperit interesante elemente paleontologice și numeroase concrețiuni bine conservate, vetre de gropi de gestație, urme păstrate în argilă, lacuri de cristal.

Datorită frumuseților deosebite, Peștera Urșilor a fost studiată în detaliu, pe toată lungimea ei, iar o porțiune de 800 de metri din etajul superior a fost destinată amenajării pentru turism subteran.

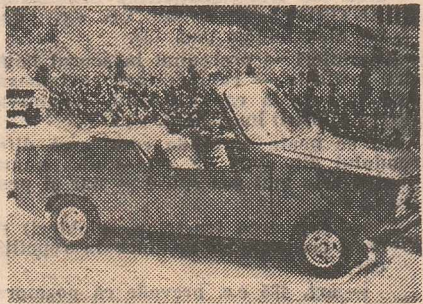
Această jucărie pe patru roți ar putea deveni un autoturism de mare serie

Acest autoturism liliputan este capabil de a transporta în condiții rezonabile și cu o viteză de 80 kilometri la oră două persoane adulte (indiferent greutatea), iar pe bancheta din spate, unu, doi sau trei copii cuminți, sau, la alegere, bagajele aferente. Autovehiculul a fost imaginat și creat de către un colectiv de cercetători ai universității din Brașov și se recomandă, în ciuda aparențelor, prin reale și surprinzătoare performanțe automobilistice.

Cele două modele nu reprezintă, cu alte cuvinte, un simplu experiment didactic, ci o ofertă reală adresată industriei constructoare de mașini din țara noastră. Este vorba — și aceasta a fost de altminteri și intenția realizatorilor — de construcția unui autoturism popular de mic litraj, accesibil și celor cu mijloace financiare mai modeste, ușor de condus în condițiile unui trafic urban intens și cu un consum de carburanți extrem de redus.

La proiectarea și construirea efectivă a celor două miniautoturisme a participat întregul colectiv al catedrei de autoturisme, tractoare și mecanisme agricole condus de prof. dr. Vasile Cîmpeanu. S-a muncit cu deosebită pasiune zile și nopți la rind (nașterea unui nou tip de automobil grupează întotdeauna numeroși entuziaști) și cu mijloacele oferite numai de atelierele centrului universitar brașovean. (Chiulasa motorului, de pildă, a fost turnată la laboratorul de turnătorie al catedrei de utilaj tehnologic). Cu alte cuvinte, un produs artizanal, intrupat din munca și gândirea novatoare a unor creatori entuziaști.

Părinții lui legitimi au procedat în fapt la regîndirea funcțională a unui autoturism de capacitate obișnuită. Totul a fost deci redimensionat și realizat la o scară mai redusă, iar acolo unde a fost posibil,

au fost preluate reperele obișnuite ale autoturismelor Dacia-1300 și Dacia-1100. (aparatele de bord, farurile, bateria, de pildă). Profesorul Vasile Cîmpeanu a ținut să menționeze însă faptul că, spre deosebire de alți constructori de miniturisme din țara noastră, brașovenii au adus pe lume acest autovehicul, realizînd o tehnologie într-o bază de calcul foarte riguroasă. Este vorba deci de un autoturism în toată legea și nu de o fantezie personală.

Modelul decapotabil are o greutate de 350 kilograme. El poate fi transportat cu brațele de patru bărbați zdraveni. Fratele său, realizat un an mai tîrziu, este mai greu cu o sută de kilograme.

Cîteva caracteristici: caroserie pe șasiu, frînă hidraulică cu disc, suspensia realizată numai cu elemente de cauciuc (fără nici un element elastic metalic), motor monocilindric în patru timpi, de 310 și, respectiv, 350 centimetri cubi, răcit cu aer. Consum: 3,5 litri la o sută de kilometri.

Proiectarea și construcția autoturismului (denumit convențional „Tîmpa”) s-au desfășurat sub auspiciile Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. Cele două modele au fost, de altminteri, expuse în cadrul unei expoziții organizate de C.N.Ș.T. „Tîmpa” a trecut cu bine toate examenele funcționale, testările demonstrînd și cîteva virtuți de excepție. Amintim în acest sens faptul că prin construcția originală a motorului se obține o ardere aproape totală a combustibilului, ceea ce reprezintă o mare noutate din punct de vedere tehnologic și constructiv. Mai notăm apoi posibilitatea adaptării autovehiculului la tracțiune electrică și, prin introducerea unor comenzi speciale la bordul mașinii, conducerea lui de către persoane invalide.

Din păcate, pînă la ora actuală, nici o interpretare constructoare de mașini nu și-a manifestat dorința de a prelua și valorifica în cadrul unei producții de serie notabila realizare a universitarilor brașoveni. Și aceasta cu toate că, pe plan mondial, așa cum o demonstrează cele mai recente saloane ale automobilului, marile firme constructoare de mașini acordă un interes sporit autoturismelor de mic litraj.

LIVIU MAIOR ■

Idei cu prioritate

„Valurile, vînturile...”

Energia valurilor mării poate fi exploatată mai eficient în combinație cu energia solară și cu cea eoliană — afirmă profesorul Emil Haivas din Constanța

De cîteva ani, se profilează la Constanța un caz sau o „situație”, cum se mai spune, și anume, situația Haivas.

Cine este profesorul Emil Haivas și ce are el să ne spună? Este un om plin de neastîmpăr creator, autor a mai multe propuneri de inovații și invenții. El s-a stabilit la Constanța în anul 1967, cu scopul precis de a pune în aplicare, într-un cadru propice, una din ideile care-l preocupau încă din anii studenției: utilizarea energiei valurilor mării, vîntului și soarelui într-o instalație comună, pentru producerea electricității.

În epoca noastră nu mai poți realiza mai nimic în tehnică de unul singur, ci doar în echipă. Înțelegînd perfect acest lucru, profesorul constănțean a raliat în jurul său un grup de prieteni, ingineri, specialiști din diferite domenii. Cu un „capital” de idei și proiecte tehnice originale, acest grup de creație tehnică și științifică a trecut la acțiune.

— În momentul de față — arată Emil Haivas — printre proiectele principale care polarizează atenția noastră aș aminti amenajarea pe litoral a 500 dușuri de plajă cu cabine și a unor piscine cu apă încălzită de energia solară, construirea unei mici hidrocentrale marine folosind în comun energia valurilor, vîntului și soarelui, o instalație-pilot pentru desalinizarea apei de mare și altele.

— După cîte știm, primul proiect a și început să prindă viață.

— Da, prin construirea cîtorva dușuri solare la Eforie-Nord și apoi pe plaja orașului Constanța, care au funcționat cu bune rezultate. Un duș model, ca dimensiuni și performanțe, se află pe plaja Modern, la Constanța, el fiind primul din cele 50 care, credem noi, ar trebui construite aici. El prezintă numeroase avantaje față de alte tipuri de captatoare ale energiei solare. Iată-le:

- preț de cost redus, respectiv 250 lei pe metru pătrat instalat, în cazul panourilor din țevi de material plastic, și 1.000 lei pe metru pătrat instalat, în cazul panourilor din țevi de oțel galvanizat — ceea ce asigură, chiar folosindu-se materialul mai scump, amortizarea construcției din primul sezon de funcționare;
- un randament de conversie a energiei foarte satisfăcător;
- cantitatea de apă încălzită între 40 grade — 65 grade Celsius este de 160 l pe zi, pe metru pătrat, respectiv 3000 l la un duș, iar funcționarea este automatizată.

— Cîte persoane pot folosi pe zi un asemenea duș?

— În condiții de aglomerație pe plajă, la un singur duș cu cabină între orele 10 și 18 s-au numărat 200 persoane, într-o zi record din luna iulie. Un amănunt de ordin tehnic: suprafața amenajată cu țevi negre cu diametrul de 100 mm și sticlă pe acoperiș este de 18 m pătrați, astfel încît dușul poate funcționa fără opriri ore în șir, fără ca, de pildă, o inmorare de o oră să fie resimțită negativ, adică fără ca să scadă în mod cît de cît sensibil temperatura apei din instalație. Este drept că pentru hoteluri sau blocuri de locuințe care ar folosi apă încălzită de soare ar trebui, conform proiectului nostru, să se construiască și un rezervor termozolant, care însă tot s-ar justifica din punct de vedere economic. Pe plajă este nevoie însă doar de instalații simple, cum sînt ale noastre, cu consum direct, țevile groase servind și de rezervor. La Eforie-Nord, trei instalații în serie oferă o rezervă de două ore după inmorare.

— Ce beneficii ar obține întreprinderea de gospodărie comunală sau Ministerul Turismului de pe urma acestor dușuri solare?

— După un calcul simplu, orientativ, prin instalarea a 500 de dușuri cu cabină, beneficiul în circa o sută de zile însoțite pe sezon ar fi de ordinul a zece milioane de lei. Orice turist care vine la mare dorește confort, vrea să se relaxeze în condiții optime și se bucură dacă găsește dușuri calde chiar pe plajă și piscine încălzite cu energie solară în zilele cînd marea este rece — deși soarele strălucește sus pe cer. După cum se știe, pe litoralul nostru aceste situații nu sînt tocmai rare chiar în toată verii. Trebuie însă să remarcăm că deși, după părerea noastră, eficiența tehnico-economică a acestor dușuri a fost dovedită, iar amortizarea, după cum am arătat, se realizează din primul an, extinderea pe litoral a dușurilor solare se realizează extrem de încet, ca să nu spunem mai mult.

— Cînd ați prezentat primele propuneri de piscine și dușuri solare?

— Încă în 1974. Către întreprinderea de hoteluri și restaurante Eforie-Nord. Dar abia în 1976 s-a construit primul duș!

— Și azi cîte asemenea dușuri funcționează pe litoral?

— Vara trecută au funcționat doar patru din cele 500 pe care le preconizăm.

— În acest ritm — propuneri în 1974, un duș în 1976 și patru în 1978 — înseamnă că ne apucăm anul 2000 și proiectul tot nu se va realiza în întregime. Dar să nu fim pesimiști și să nădăjduim că în cazul de față extrapolarea, cum zic matematicienii, nu este justificată.

— Există promisiuni pentru un grup de dușuri la Techirghiol și un altul la Eforie-Sud, o piscină la Eforie-Nord, extinderea dușurilor de la „Belona”, precum și pentru cîteva blocuri de locuințe izolate din Constanța, pentru cîteva întreprinderi industriale din acest oraș și alte localități, pentru o întreprindere agricolă de stat și o stație de mașini agricole. Dar toate, repet, sînt doar promisiuni. Pentru moment, sistemul de dușuri solare inițiat de grupul nostru se aplică efectiv în cîteva case. Dar noi pledăm pentru o extindere spectaculoasă a instalațiilor solare,

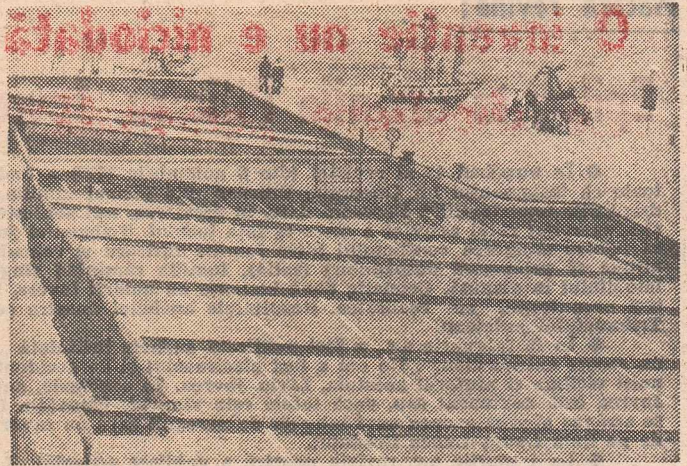
Plantele medicinale

Plafarul ne propune cîteva „miracole”

Dintr-un dialog cu biologul Mircea Alexan și farmacistul Paul Osipenco, șeful serviciului de floră spontană și, respectiv, șeful comisiei pentru noile produse ale Truștelui Plafar, am reținut, pentru început, următoarele: despre plantele medicinale și, în mod special, despre cele mai recente premii ale Truștelui Plafar s-a scris și, mai ales, s-a vorbit mult în ultima vreme. Să notăm dar că între ceaiurile medicinale recent cercetate, testate clinic și, în sfîrșit, omologate de o comisie de cea mai înaltă rigoare

științifică, se înscriu 4 noi sortimente: hepatic, gastric calmant, stimulent gastric și gastric cicatrizant.

„Mai mult ca sigur că numele acestor ceaiuri, avea să intervină farmacistul Paul Osipenco, nu spune prea mult cititorilor, mai ales că, sub chiar același nume, ele se aflau de foarte multă vreme în nomenclatorul produselor Plafar. Noutatea acestor ceaiuri constă în eficacitatea lor, iar eficacitatea are la bază noua compoziție, îmbunătățită, a ceaiului respectiv. De exemplu, ca să le iau la rînd, noul ceai hepatic

din plastic, pentru apă caldă menajeră, ieftine și curate, la un mare număr de case din România.

— După cîte am înțeles, captatorul solar imaginat de dumneavoastră se prezintă în două variante.

— Da. Din material plastic sau din metal. Este vorba de țevi cu diametrul de 100 mm. Cele din material plastic sînt mai ușoare, mai ieftine și, în plus, rezistă foarte bine la apa de mare și la acurului sărate. Nici apa încălzită la temperaturi de 65 grade, vara, și nici frigul, iarna, nu le afectează. Orice atelier meșteșugăresc din țară, cît de cît utilat, orice meseriaș priceput le poate construi, nu este necesară o întreprindere specializată. La o ședință la Consiliul popular județean Constanța s-a discutat însă și despre posibilitatea înființării unui atelier de construit panouri solare din plastic pentru locuințe și pentru băi comunale, ștranduri, piscine, dușuri de plajă.

Revenind însă la proiectele de mai mare anvergură ale grupului constănțean, profesorul Haivas susține că energia valurilor mării poate fi exploatată mai eficient doar în combinație cu energia solară și cu cea eoliană. În proiectul lor ar urma ca aceste trei surse inepuizabile de energie să acționeze separat, dezordonat și intermitent, în scopul de a ridica apa de mare curată de la cota zero la înălțimea de 25 m, într-un jgheab de beton sau conductă cu pîlni situate din loc în loc, de-a lungul a zece kilometri pe tîrșul înalt al mării, de la Constanța la Eforie. La unul din capetele conductei — cu rol de „lac de acumulare” — s-ar realiza căderea apei, care ar acționa o mică hidrocentrală. Ea ar produce electricitate timp de cîteva ore pe zi, în vîrf de sarcină, sau chiar toată ziua, cînd marea este agitată. Proiectul prevede și utilizarea energiei potențiale a apelor reziduale epurate (care au un debit apreciable) de la canalizarea orașului Constanța, tot în scopul de a ridica apa de mare la înălțimea de 25 m, în conducta „lac de acumulare”.

Grupul constănțean a imaginat cîteva tipuri de captatoare ale energiei valurilor, vîntului și soarelui. S-a adresat și la INCREST, expunîndu-și ideile și ridicînd problema unei eventuale colaborări în vederea finalizării acestui plan ispititor.

— De fapt — arată Emil Haivas — noi sugerăm ca instituție de cercetări și inventatori izolați să acționeze pe litoral în paralel sau în colaborare pentru a contura cele mai eficiente mijloace tehnice de a pune valurile la treabă. S-ar constata experimental care este tipul de captator de energie cel mai adecvat pentru condițiile litoralului. La fel să se procedeze cu motoarele eoliene și pompele solare de diferite tipuri. Experiența să decidă! S-ar crea astfel pe litoral o bază de cercetare și aplicare în practică a unor resurse de energie practic inepuizabile. Baza ar putea fi folosită de toți cei care au ceva de spus, ceva nou de adus în discuție și în experimentare. S-ar putea începe cu amenajarea cîtorva zece metri de conductă pe tîrșul înalt și cu instalarea unui captator al energiei valurilor, a unei pompe eoliene și a unui motor solar. Conducta s-ar extinde treptat, ca și numărul de captatoare de energie, în funcție de rezultatele obținute. Ne dăm seama că totul pare încă depărtat și, dacă nu ăreal, cel puțin greu realizabil. Dar de ce să nu visăm creator, să nu privim înainte cu îndrăzneală?

Nu putem încheia acest scurt reportaj fără a-l prezenta pe membrul grupului de creație științifică și tehnică din Constanța: profesorii de școală generală sau de liceu Emil Haivas, Virgil Leonte, Ion Criciu, Victor Florescu, Liviu Abramovici, inginerii Mircea Sandu și Corneliu Vlăgea de la întreprinderea de celuloză și hîrtie Palas, Vasile Zaharia, inginer șef la întreprinderea de electrocentrale Constanța, inginerii Nicolae Leca („Electromontaj”), Coman Dragoș (Consiliul popular județean), Ioan Veie (întreprinderea de hoteluri și restaurante Eforie-Nord), Mihail Diaconeasa (întreprinderea de hoteluri și restaurante Eforie-Sud), Constantin Razi, director tehnic al întreprinderii de hoteluri și restaurante Eforie-Nord. Au adus contribuții la activitatea grupului și strungarul Oprea Pantazică, sudorul în metal Ion Oprea, sudorul în plastic Visan Stănescu, maistrul Ștefan Ene și tehnicianul Aurel Agache. După cum se vede, nu este vorba de vizitatori rupți de realitate, ci de oameni de meserie, ancorati în probleme tehnice, practice. Datorită profilurilor profesionale variate, ei constituie cu adevărat o echipă. Despre activitatea lor s-a mai scris în presă, s-a vorbit la radio și televiziune...

— „dar noi am fi mai mulțumiți — conchide Emil Haivas — dacă în afara articolelor de popularizare s-ar face pași mai rezezi pentru transpunerea în fapt măcar a unora din ideile noastre, care sînt mai simple de realizat (vezi dușurile solare!) și dacă, într-un viitor nu prea îndepărtat, s-ar construi la Constanța o Casă a tehnicii și un atelier de prototipuri, eventual în colaborare cu INCREST sau cu alt institut de cercetare, pentru a facilita aplicarea unor idei îndrăznețe utile societății.

LIONEL NITESCU ■

rapeutică spectaculoasă: anghinara și cătina. Autorul cercetării: farmacistul Rodica Lupeanu din cadrul Stațiunii de cercetări pentru plantele medicinale și aromatice de la Fundulea.

Dar, aveam să notăm în continuare, cea mai spectaculoasă surpriză o reprezintă ceaiul de armurariu. Autorul acestui ceai: întregul colectiv cercetătorilor de la Truștul Plafar. Așa cum am mai afirmat în revista noastră, armurariul, acest banal și nevăgat în seamă, pînă acum, spin, conține o substanță extrem de importantă care stă la baza fabricației medicamentului de tipul Legalon, cel mai eficient medicament hepato-protector la ora actuală.

N. VICTOR ■

Flacăra revine:

Epilog in cazurile Piticar, Jovrea și Toma?

● In numărul 45 al revistei (din 8 noiembrie 1978) a fost publicat articolul „Cu toate că testamentul lui Gheorghe Piticar uită tocmă familia, ea există și are toate drepturile unei familii”. Fușeseră date, în acest caz, trei sentințe. Singura instanță care și-a exercitat rolul activ și a mers la fața locului, Tribunalul județean Brașov, a decis ca pentru stingerea conflictului între familia Piticar și concubina unuia dintre frați, ultima să primească despăgubiri (sultă), familia rămânind singura proprietară asupra imobilului în dispută. Celelalte două instanțe au hotărât invers, bazându-se pe o expertiză neconformă cu realitatea. Rezultatele anchetei noastre concordau cu concluziile Tribunalului județean.

● In 15 februarie a.c., a fost publicată ancheta intitulată „Cerere deschisă pentru un recurs extraordinar”. Un om a fost electrocutat și de accidental mortal au fost invinuită victima și ajutorul acestuia, Liviu Jovrea. În concluzie, ancheta susținea că Liviu Jovrea este nevinovat sau, dacă totuși este vinovat, vinovăția lui nu este dovedită, și se atrage atenția asupra unui lung șir de nereguli care au favorizat întimplarea tragică de pe linia Luduș-Lunca Bradului.

● La 1 martie a.c. revista noastră a publicat articolul „Legea este dreaptă prin efectele ei”. În dispută: familiile Cordea din Ocna Mureșului și Toma din București. Din neglijență, casa familiei Toma din Ocna Mureșului a fost instrăinată. Instanța apreciază vina vânzătorului, adică a familiei Toma. Cu elementele noi culese, noi am apreciat că atât din perspectiva interesului practic cit și a obligațiilor asumate, îndatorirea principală revine vânzătorului, mai ales că în final una dintre familii, Toma, pierde totul, în vreme ce familia Cordea cîștiga totul.

Intre timp, am primit la redacție un număr mare de scrisori. În cele ce urmează aducem noi dovezi și probe în sprijinul concluziilor noastre.

Drepturile naturale ale familiei

La Brașov, după moartea lui Gheorghe Piticar, familia refuză în continuare ideea de a conviețui sub același acoperământ cu concubina acestuia. Piticarul mamă, Piticarul — fiică și concubina sînt legate indestructibil prin sentimentul profund și grav numit ură. Opinia noastră a fost și rămîne dependentă de opțiunea majorității covârșitoare în conformitate cu care firesc și drept este ca familia să rămînă în drepturile ei, stingîndu-se de pe acum un viitor focar de gîlceve și șicane. Este logic și de bun-simț propunerea ca pentru stingerea drepturilor testamentare, concubina să fie aceea care să primească o sumă de bani și nu invers; adică familia să primească bani și femeia străină să se mute în casa de care n-o leagă nimic.

Spre surprinderea noastră, lămurirea acestui dosar cituși de puțin confuz este artificial îngreunată de aducerea în discuție a unor elemente vagi și colaterale, de biografie.

Asumarea răspunderii

Pentru cazul Jovrea, o lună după apariția articolului „Cerere deschisă pentru un recurs extraordinar”, miercuri 14 martie, Regionala CFR Brașov a inițiat o întilnire cu toți cei amintiți în anchetă. Întilnirea a avut loc la Tirgu Mureș. Ce elemente noi au apărut în sprijinul sau în defavoarea lui Jovrea? În reportaj, îl lăsasem pe Liviu Jovrea cu ancora în mină, pe stîncă, chemîndu-l pe specialiști să-și spună părerea în ce fel tînarul poate manevra ancora pentru ca ea să nu penduleze și să nu intre în zona de influență a liniei de înaltă tensiune aflată la trei metri distanță. În sentință, Jovrea este acuzat că a manevrat fără atenție ancora, omorînd un om. Opinia noastră era că, odată ajuns pe stîncă, fără frînghi și alte unelte ajutoare, și fără ajutorul colegilor de echipă, în orice fel ar fi dat drumul sîrmei, mai scurtă decît stîlpul, ea ar fi pendulat și ar fi intrat în zona de influență a liniei de înaltă tensiune. În acest caz, n-ar fi vorba de nerespectarea normelor de protecția muncii, ci de neluarea măsurilor corespunzătoare, cerute de împrejurările specifice și, implicit, de schimbarea inculpaților.

Să-l mai lăsăm un timp pe Jovrea cu ancora în mină pentru a mulțumi tuturor celor ce ne-au scris. Cei mai mulți sînt eferiști. Unii ne-au cerut adresa pentru a-i scrie direct lui Jovrea, îmbărbătîndu-l. Au fost și oameni de suflet care au vrut să se deplaseze personal la familia acestuia și s-o ajute după puteri. Mulțumindu-le tuturor, global, avem sentimentul că astfel îi punem în legătură, unindu-i prin vocația comună a solidarității. Iată una dintre scrisori: „Articolul «Scrisoare deschisă pentru un recurs extraordinar», scrie C. Văleanu din Cluj-Napoca, ridică o problemă de excepțională importanță și anume: stabilirea răspunderii... Dacă ar fi fost luate măsurile privind instruirea, autorizarea, admiterea la lucru în zona de influență a liniei de înaltă tensiune și acordarea asistenței de protecție printr-un delegat competent și autorizat, muncitorul Liviu Jovrea nu ar fi astăzi condamnat și șeful său de echipă nu și-ar fi pierdut viața. Nici unul dintre aceștia doi nu au fost instruiți corespunzător și nici competent pentru operația efectuată. Exploatarea liniilor de înaltă tensiune, lucrul în apropierea lor implică cunoașterea precisă a manifestărilor curentului electric și care cunoaștere se atestă prin examene riguroase, în baza cărora se emit autorizații diferențiate pe categorii. Manifestările curentului electric sînt unice, nediferențiate pe ministere tutelare și ca urmare măsurile de protecția muncii trebuie să fie și ele unice, adică cele necesare, editate de Ministerul Energiei Electrice, coordonator și competent în materie... Accidentul ar fi putut fi evitat prin lansarea ancorei desprinsă de stîncă cu ajutorul unei frînghi, de lungime corespunzătoare, spre a evita pendularea, respectiv, accidentul de muncă. Dacă ar fi cunoscut fenomenul și

consecințele sale, cei doi nu și-ar fi primejduit viața. Deci n-au fost instruiți corespunzător... Spre a evita repetarea accidentelor, factorii de răspundere trebuie mobilizați în primul rînd și apoi întrebați de ce n-au luat măsurile corespunzătoare...”

Factorii competenți au fost de față la întilnirea organizată de Regionala C.F.R. Brașov. Discuția a durat mai multe ore. Desigur, ea putea să nu aibă loc, dar a avut. Ar fi fost de preferat o reconstituire, sau o expertiză tehnică, dar n-a fost vorba decît tot de argumente... Argumente în apărare, firește obiective, după cum s-a precizat, dar în apărare... Adică, așa cum afirma tovarășul Seceleanu, șeful Diviziei instalații, lucrurile nu stau chiar așa... Jovrea a mai avut un accident de muncă, datorat de asemenea nerespectării normelor de protecția muncii, cînd era tînar de tot, are un proces, este, ne-comunicativ, ocolește colectivul... Ca și în cazul Piticar, și nu numai în cazul Piticar, cel ce greșește se apără cu amănunte, din biografia celuilalt: „El vorbește? El care...” Nu e normal. Și dacă nu e normal, nu e nici frumos. Nu mai insistăm. Argumentul principal a fost că de fapt, Jovrea nici n-avea ce căuta pe stîncă. Nu era nevoie să fie desăvîrșit încă. Atîta lucru putea și chiar Jovrea. Exces de zel, deci. Mai înainte i se reproșă: lipsa zelului însuși. Excesul de zel aparține prin urmare lui Vuță, victimei. Cînd faci însă ceva ce este contraindicat, nu mai poate fi vorba de exces de zel, ci de nepricepere, iar Vuță era unul dintre cei mai vechi și mai pricepuți meșteri.

Și discuția ajunge de unde ar fi trebuit să pornească: De ce n-au fost formulate în scris instrucțiunile specifice de protecția muncii, conform obligațiilor ce rezultă din normele departamentale. De ce nu s-a făcut un instructaj adecvat? Șeful stației, ing. Teodor Moldovan, își justifică greșeala printr-o altă greșeală care ar fi putut fi comisă: Poate, afirma șeful stației, că dacă am fi emis aceste instrucțiuni specifice, ne-ar fi scăpat tocmă felul în care trebuie desfășurat o ancoră transversală. Inginerul șef Gheorghe Dinu, este de părere că instrucțiunile specifice, sau suplimentare, sînt prevăzute de legiuitor tocmă pentru a fi exonerat de răspundere. Sînt prevăzute totuși, și legea e lege! Nu, spune Victor Bonta, directorul în Regionala C.F.R. Brașov, nu ne aflăm aici ca să discutăm legea, ci ca să precizăm de ce n-a fost respectată. Instrucțiunile specifice trebuiau emise și n-au fost. Că ele sînt necesare, o dovedește chiar moartea unui om. Că pot fi emise, o dovedește faptul că acum, după ce s-a întimplat, ele există. Răspundem pentru asta fiecare. Felul de desfășurare a ancorei transversale nu putea scăpa din instrucțiuni intrinsec și astfel de ancoră este un fapt curent în defileuri. Nu poate fi o justificare faptul că pînă acum am lucrat fără ele și n-a murit nimeni. Nu poți invoca în apărare o altă greșeală. Nu există nici o scuză...

Deci Liviu Jovrea se află pe stîncă, cu ancora în mină. Nu din vina lui, care a refuzat de mai multe ori să se cațere acolo. Ce face?

Inginerul șef ar lăsa-o să alunece. Jovrea însă, presupune Gheorghe Dinu, a aruncat-o, i-a făcut vînt cu putere (așa cum ai arunca o piatră ca să sară pe apă, din dreptul genunchiului — n.n.). Directorul Victor Bonta ar arunca-o peste tufisuri și așa mai departe, fiecare în felul lui. Un lucru este cert, spune Victor Bonta, oricum ar fi lansată, ancora, fiind mai scurtă decît stîlpul, pendulează.

Prin urmare, odată ajuns pe stîncă, Jovrea singur n-are nici o șansă să se opună fatalității.

Noi, conchide directorul, n-am considerat fapta lui Jovrea ca fiind penală. N-o considerăm nici acum și ne menținem acest punct de vedere. Aflu, acum, că Jovrea putea fi ajutat material. Conducerea secției s-a ferit s-o facă dintr-un scrupul fără rost, să nu spună cineva că i se închide gura. Cînd e vorba să ajuti un om, scrupulele nu și au rostul!...

A murit un om într-un accident de muncă. Asumarea răspunderii, fără nici o rezervă, este un act bărbătesc și demn, singurul act în stare a se constitui într-o premisă autentică într-o evitarea altor ac-

cidente viitoare. Demonstrarea erorii este la fel de importantă ca și afirmarea adevărului.

Despre bună și rea-credință

La bătrînețe, familia Toma se află în situația de a pierde, irecuperabil, totul, casa din Ocna Mureșului și 72.000 lei. Cumpărătorii Cordea, deși aveau obligații cel puțin egale cu ale vânzătorilor, cîștigă totul. Din multe scrisori primite și în legătură cu acest caz transcriem una ale cărei argumente luminează, după opinia noastră, unele din ascunzăturile acestui dosar. Scrisoarea este semnată de Alexandru Maxim din Cîmpina.

„Judecătorii știu foarte bine că autorizația se obține de orice parte contractantă, din momentul în care antecontractul încheiat stabilește o „obligație de facere” pentru părțile semnatare. Practica judiciară e bogată în acest sens și la îndemina oricui. Cu titlu de exemplu, doar, enunț:

„Un astfel de antecontract constituie o convenție aparte diferită de viitorul contract de instrăinare. El nu are valoarea unui act de vânzare, dar generează pentru PARTI INDATORIEA de a îndeplini toate operațiile legate de încheierea contractului, ca participarea la autentificarea și OBTINEREA AUTORIZAȚIEI” dec. col. civ. T.S. 137/1972 publicată în Repertoriul de practică judiciară I. Mibuță pagina 131.

„...promisiunea de contract dobîndește un caracter BILATERAL, în sensul că AMBELE PARTI se obligă a încheia în viitor un asemenea contract, A CERE AUTORIZAȚIE DE INSTRĂINARE și a se prezenta în fața organului competent pentru a încheia actul autentic” T.S. s.c. dec. 276/1970 — ibidem.

„El nu are valoarea unui act de vânzare-cumpărare, ci generează doar obligația pentru PARTI de a încheia TOATE operațiile legate de încheierea contractului, cum ar fi OBTINEREA AUTORIZAȚIEI DE INSTRĂINARE, participarea la autentificare etc.” T.S. s.c. dec. 952/1973 ibidem pag. 133.

Deci, dacă această obligație revine — în speța amintită — vânzătorilor, nu e mai puțin adevărat că — deopotrivă — revine și cumpărătorilor; ceea ce nu prea se suprapune peste afirmația că „Legea prevede obligativitatea de principiu a vânzătorului în obținerea actelor...”

Dacă așa stau lucrurile, nu mai rămîne decît să se stabilească care din părți — avea interesul a nu se obține autorizația

— cine a fost de rea-credință? Este adevărat că privind problema în abstract — înlăturînd ce s-a întimplat în speță — riscul pierderii bunului (trezoreria în patrimoniul statului) revine vânzătorilor, intrucît transferul de proprietate operează numai din momentul autentificării actului și obținerea autorizației de instrăinare.

Dar dacă acesta este în principiu, apoi — în speță — faptele relevă cu totul altă situație derogatorie:

Vânzătorii nu aveau nici un interes să tergiverseze obținerea autorizației, căci astfel se expuneau pierderii unuia din cele două imobile ce figurau încă pe numele lor; interesul lor era tocmă la antipodul acestei poziții. Spre deosebire de cumpărătorii care puteau spera să rămînă în imobil și să li se restituie prețul.

Părerăa unui magistrat potrivit căreia „interesul vânzătorilor era atît de mare și de evident încît NIMIC NU JUSTIFICĂ de ce în concediul de odihnă său într-unul luat special pentru aceasta nu au depus toate diligențele” nu poate fi luată în considerare căci — per a contrario — ar însemna să se susțină că vânzătorii intenționat n-au făcut diligențele

necesare tocmai pentru a li se prelua unul din imobile. Ceea ce nu prea intră în logica lucrurilor.

Implicit — din cele de mai sus — se ajunge și la stabilirea relei credințe, mai ales că vânzătorii pretind a fi predat cumpărătorilor cererea cuvenită spre a se obține autorizația — pe de o parte — ca și un împrumutarea că tot vânzătorii au recunoscut primirea unei importante sume de bani achitată fără eliberarea vreunei chitanțe — pe de altă parte.

Dar dacă contractul se perfectă la data autentificării, totuși cumpărătorii l-au folosit de îndată, deci esențialul dreptului de proprietate — dreptul de folosință — unul din atributele proprietății le revinse deja. Din acest punct de vedere cumpărătorii aveau interes să prelungească o situație de fapt convenabilă.

Aceasta are o enormă importanță pentru că — în speță — se impunea ÎN PREALABIL — anularea precontractului încheiat. Or, această anulare nu se putea cere de cel în culpă, în drept fiind cunoscut principiul că nimeni nu poate invoca în sprijinul său propria sa culpă (nemo auditur propter sua turpitudinem).

„Atît timp cit neîntocmirea actului autentic de instrăinare NU S-A DATORAT CULPEI PARTII... NU SE POATE constata nulitatea convenției încheiate de părți...” spune T.S. s.c. dec. 124/1971, ibidem pag. 132.

Ca atare, o atare acțiune era la îndemina numai a părții ce nu se afla în culpă.

Culpa cumpărătorilor fiind pe deplin dovedită, iată că nu se putea solicita anularea actului sub semnătură privată și — pe cale de consecință, — nici solicita restituirea prețului.

Instanța respectivă a văzut lucrurile altfel; nici chiar opinia separată nu este susținută în acest mod pentru a cîntări mai mult cu prilejul eventualei formulări a unui recurs extraordinar.

Instanța însă — în bunăvoință sa — acordă cumpărătorilor și dobînda la prețul achitat, „omînd” să vadă că, anulîndu-se precontractul, părțile se repun în situația anterioară ÎNCHEIERII LUI. Or, înainte de a se plăti prețul de către cumpărătorii nu se putea vorbi de o dobîndă în sarcina vânzătorilor.

„În cazul în care actul definitiv de instrăinare nu se încheie, trebuie să aibă loc RESTABILIREA SITUAȚIEI ANTERIOARE” spune T.S. s.c. dec. 952/1973, ibidem pag. 133.

Altminteri — procedînd în sensul hotărîrii criticate — cumpărătorii se îmbogățeau fără justă cauză pentru contravaloarea folosirii imobilului.

Nu se poate vorbi de rezolvarea diferendului din clipa de azi — nu numai pentru cele mai sus spuse — dar și pentru că:

— eulgerarea fructelor (dobînzii) cu bună-credință nu conduce la repetiție căci:

— art. 485 c.c. prevede că posesorul cu bună-credință dobîndește fructele culese,

— „posesorul terenului agricol fiind de bună-credință nu are a restitui fructele culese, ci numai produsele ce rezultă din tăierea arborilor aflați pe acest teren” ibidem pag. 145.

— dobînda produsă de suma achitată drept preț și presupusă a fi încasată de vânzător SE COMPENSEAZĂ cu folosirea imobilului de către cumpărător.

Iată că dobînda nu avea cum fi acordată cumpărătorilor, așa cum bine pare a fi intui autorul articolului menționat.

V-am scris în speranța că cele de mai sus pot fi de folos scopului urmărit atunci cînd s-a pășit la ancheta respectivă.

NICOLAE CRISTACHE ■

TRIBUTUL NEGLIJENȚEI:

VIAȚA UNUI COPIL!

Să nu fi știut oare Chivu Gheorghe din Crevedia-Ilfov, de meserie instalator, că o defecțiune, oricît ar fi fost ea de „neînsemnată”, intervenită pe circuitul unui sistem de încălzire, instalat de el sau de altcineva, poate avea consecințe ireparabile dacă nu este remediată imediat? Ar fi absurd să se presupună o asemenea ipoteză. Tot atît de absurd ni se pare și faptul de a observa undeva un defect și a nu interveni pentru înlăturarea pericolului pe care îl prezintă.

Culmea este că în situația lui Chivu Gheorghe, o asemenea defecțiune a intervenit chiar la sistemul de încălzire instalat de el, personal, în propria locuință. La arzătorul de motorină apăruse o fisură prin care se scurgea carburant. O defecțiune deci pentru remedierea căreia nu era necesar să apeleze la altcineva. Care nu era nici prea complicată ca să-l solicite cine știe ce efort sau cheltuieli.

Cum s-ar spune, o nimica toată... dar pe care Chivu Gheorghe pur și simplu a neglijat-o.

„Lasă, că n-o fi chiar așa de negru...” — își răspundea singur cînd vedea fisura pe unde se scurgea carburantul...

Pînă într-o zi, recentă, cînd venind acasă, puțin sprîțuit și adormind imediat după masă, s-a trezit... înconjurat de flăcări.

Mahmur cum era, a reușit totuși să smulgă dintre lucrurile aprinse doi copii care tipau cuprinși de spaimă și să iasă cu ei în curte. Încă nu-și dădea bine seama dacă este vorba de un cosmar sau de o realitate. După cîteva clipe avea să constate însă crudul adevăr: întreaga locuință era cuprinsă de flăcări și fum. Copiii plîngeau, arătînd cu mina, disperată, vecinii veniți în ajutor întrebau unde este Florin...

Abia atunci și-a adus Chivu Gheorghe aminte că pe cel mic, Florin, de numai trei anișori, îl uitase în casă. Încercările de a-l salva dintre flăcări s-au dovedit zadarnice, micuțul care se ascunsese sub pat, asfixiat, nu mai respira.

MIHAI GROZAVU ■

Dosare redeschise: apele minerale (II)

S.O.S. la Biborțeni!

1 În drum spre comuna Biborțeni, unde se află sediul Fabricii de ape minerale Sfintu Gheorghe, una dintre cele mai mari din țară, producătoarea sortimentelor Borsil, Vilcele, Covasna, Nemere și, firește, Biborțeni, facem un scurt popas în capitala județului Covasna.

— Tovarășe inginer Virgil Feier, ce părere are vicepreședintele Consiliului județean de control muncitoresc despre activitatea Fabricii de ape minerale? De pildă, cum a încheiat ea anul trecut?

— Slab.
— Cit de slab? Și-a făcut sau nu planul?

— Nu și l-a îndeplinit, terminând cu 5 procente sub plan la producția netă și cu 4 la cea industrială globală.

— Din ce cauze, tovarășe Feier?

— Analizând situația, Comitetul județean de partid a hotărât înlocuirea conducerii întreprinderii, punând în fruntea unității o echipă tină, Andre Benedek, director, și Iacob Pulyer, inginer-șef.

— Se poate vorbi despre o schimbare în activitatea colectivului de la Biborțeni?

— Poate că e prea timpuriu să tragem

din necazurile Biborțenilor au fost puse pe seama barierei de pe linia București-Ciceni! Așa să fie?

— Bariera e pe traseul Brașov-Sighișoara, dar nu știu dacă asta schimbă datele problemei. Poate că n-ar strica să vă lămurim la fața locului.

2 Ceea ce și facem. Negăsindu-l pe directorul Andre Benedek la sediul, luăm drumul gării Augustin și, pe traseu, ne oprim pentru câteva momente la mult discutata barieră, pe care o găsim lăsată. Profităm de ocazie și intrăm în discuție cu cantonierul.

— Tovarășe Alexandru Cadar, stă mult închisă bariera asta?

— Cam stă. Noaptea, între orele 23 și 5, e închisă prin regulament.

— Dar ziua?

— Și ziua. Ieri, de exemplu, a fost de serviciu colegul meu Ioan Budai, ia să cercetăm în condică de cite ori a coborât bariera. Da, de 46 de ori.

— Cite minute e, de regulă, închisă?

— După indicații, 10 minute. Uneori mai mult, alteori mai puțin.

— Anume cind?

În jurul rampei din apropierea gării Augustin dezordinea e atât de mare, navele stricate, băltoace de motorină și mușchi de sticle sparte, incit ai impresia că ai ni-merit într-un loc în care se depozitează gunoaietele.

concluzii ferme, dar lucrurile par intrate pe o pistă bună, fapt confirmat și de unul dintre instructorii Comitetului județean de partid, Ioan Negrea, care a avut sarcina să stea mai multe zile la Biborțeni, spre a căuta și găsi soluții de redresare. Drept urmare, pe primele luni ale anului, fabrica a depășit considerabil prevederile planului, cu 26,1 la netă și cu 19,5 la industrială globală. Trebuie reținut însă că depășirile acestea sînt și nu sînt semnificative, în sensul că, fiind luni de iarnă, planul a fost foarte mic.

— Cit de mic?

— Din cele 70 de milioane prevăzute pentru 1979, în ianuarie și februarie au fost planificate numai 3,3, cu mult sub media lunară de aproape 6 milioane de lei, simplu de calculat prin împărțirea lui 70 la 12. Altfel zis, pentru apele minerale de la Biborțeni greul abia începe.

— Credeți, sincer, că el va fi învins? Există la Biborțeni condițiile necesare?

— Cred că da, deși sînt încă destule dificultăți, unele obiective. În orice caz, părerea mea e că noua conducere trebuie încurajată.

— Un moment. Cit a lucrat la fabrică fostul director?

— Cam un an. De ce?

— Pentru ca, primind răspunsul, să vă putem întreba care sînt dificultățile, dintre care unele, cum ziceați, obiective?

— Au fost și mai sint, din cite știu, probleme cu spălarea, cu transportul și, mai ales, cu bariera de cale ferată, plasată pe drumul dintre stația de imbuteliere Biborțeni Noi, recent dată în folosință, și gara Augustin. Din cauza traficului, bariera e mai tot timpul coborîtă, producînd serioase întîzieri.

— Săptămîna trecută, discutînd situația Fabricii de ape minerale Sfintu Gheorghe, cu directorul comercial al Centralei berii, spiritului și amidonului, multe

— Azi m-au sunat de la Apata s-o închid la 9 pentru cursa 3503, care trebuia să treacă la 9,07. Firește, mi-am făcut datoria, dar trenul a întîrziat, defilînd prin fața mea abia la 9,24.

— Erau multe mașini adunate?

— Nu prea. Nu e cine știe ce circulație aici, doar cei de la ape minerale mai asteaptă.

— Ei susțin că, din cauza barierei, întîrzie mereu cu livrarea la timp. Așa-i?

— Fiecare cu ale lui, tovarășe. A noastră e și ea ajuns cu cioburile pînă la canton și că vîntul ni le zboară în ochi. Sigur, se stă la barieră, dar mai mult se stă la rampă, mergeți să vedeți.

3 Mergem. În stația C.F.R. Augustin, Fabrica de ape minerale are două fronturi de încărcare și descărcare, precum și un șef de depozit pe nume Tiberiu Bălașa. A fost șef de tură, dar a promovât, nu demult, în octombrie trecut.

— Tovarășe Bălașa, cu cîți oameni lucreați?

— ?!

— Tovarășe Bălașa, cîți lucrători sînt pe rampă?

— Știu, dar nu declar nimic fără tovarășul director!

— De ce, e ceva de ascuns?

— Nu-i nimic.

— Atunci?! V-am întrebat cîți oameni sînt la lucru, pentru că am numărat 8 care încarcă și 4 care privesc!

— Nu-i adevărat. Am 48 de oameni, dar n-am suficiente mijloace de transport și nici motorină.

— Unde-s oamenii, că nu-i prea vedem!

— Trebuie să fie ei pe undeva, că doar avem plan de făcut!

— Și-l faceți? Iată, e aproape ora 14, cum stați pe ziua de azi?

— Foarte bine.
— N-ajunge. Cit de bine?
— Știți, gara e mică, n-are spații de manevră, nu e loc pentru depozitarea ambalajelor.

— Apropo, după cum vedem, rampa e pur și simplu coplesită de navele de lemn, marea majoritate distruse, compromise. Ce-i cu ele?

— Sînt vreo 76 000, s-au stricat pe parcurs. Nu le plătește nimeni, s-au degradat, intră la inventar.

— Clar. Vagoane sînt destule?

— Sint, dar din cauza spațiului redus plătim bani grei ca locații. Mii de lei pe lună.

— Tot n-am înțeles cum stați cu planul! Cit e de făcut în fiecare zi, cit faceți?

— Știu, dar nu declar nimic fără tovarășul director!

— Să nu ne-o luați în nume de rău, dar de mult, ca să nu zicem niciodată, nu ne-a fost dat să vedem o asemenea dezordine. Mușchi de navele stricate, tone de cioburi și așa mai departe, pare-ar fi un loc de depozitare a gunoaielor! Ce părere aveți?

— Asta cam așa e. Dezordinea însă vine de la gară. Prea e mică.

— Bariera vă face necazuri?

— Dac-am avea mai multe mijloace de transport, ne-ar face, dar așa?! Lăsați-o-ncolo de barieră! Gara e buba.

4 Iată-ne în gara Augustin, față în față cu șeful stației, Vladimir Lopaci, de 22 de ani la datorie.

— Cei de la ape minerale vă acuză că le faceți greutăți.

— Noi?!

— Dumneavoastră, de ce vă mirați?

— Asta-i culmea, ei plătesc locații peste locații și tot pe noi ne arată cu degetul! Uitați, în ianuarie, 120 de vagoane au staționat pentru ei 14 393 de ore. Asta face 499 380 de lei.

— Jumătate de milion?!

— Exact. Cam așa stau lucrurile lună de lună, uneori suma crește, alteori scade, dar nu prea mult. În februarie, de pildă, au plătit 399 600 de lei.

— Tovarășe șef, poate că frontul de lucru e insuficient?

— Da de unde! E amenajat pentru 70 de vagoane zilnic, planul de încărcare, pe martie, prevăzînd 37 de vagoane, adică 800 de tone de apă minerală în 24 de ore. Fabrica e, tot timpul, sub plan.

— Vă rugăm să ne dați cîteva cifre, pe zile.

— Cu plăcere. Deci în loc de 800 de tone, 413 pe 15 martie, 283 pe 16, 688 pe 17, 136 pe 18, 362 pe 19 și 505 ieri, pe data de 20. Tot timpul, cum ziceam, sub plan.

— Bine, dar noi am aflat, la județ, că fabrica și-a îndeplinit și depășit planul! Care e adevărul?

— Apă minerală e destulă, dar nu se transportă. Munca nu e bine organizată, nu sînt destule mijloace de transport, nici oamenii nu ajung. Biborțenii ne fac în permanență greutăți peste greutăți, atît de mari că nici nu-mi vine să mă duc la sedința de analiză!

— Poate că n-ar strica să vă duceți ca să le prezentați situația adevărată.

— Ce, ar fi prima oară? De ani de zile asta spun, dar parcă nu mă aude nimeni. Ei îi dau zbor cu bariera!

5 Revenim la sediul. Directorul Andre Benedek s-a întors, e nou pe funcție și amabil, dar n-are unde să ne primească spre a discuta! În biroul său, tovarășul Ghiga, de la serviciul de organizare al Centralei berii, spiritului și amidonului pune la punct o lucrare, așa că purtăm convorbirea care urmează într-un microbuz, parcat în fața întreprinderii.

— Tovarășe Benedek, ce capacitate de imbuteliere au aceste două linii de aici, de la Biborțeni Noi?

— 8 mil de sticle pe oră fiecare.

— Și cite se imbuteliază?

— Cam 5 mil.

— De ce?

— Ne omoară lipsa capsulelor. N-avem contract pentru ele și luăm de unde putem. Miercurea Ciuc ne mai ajută, dar nu vrea să încheie contract, zicînd că n-are mereu materie primă. Mașinile noastre fiind toată ziua pe drumuri, după capsule, am terminat cota de benzină pe martie, cu toate că luna abia a trecut de jumătate! De aici, firește, necazuri cu mijloacele de transport.

— Le-am constatat la gară. Legat de asta, de cite mijloace de transport dispune întreprinderea?

— 16 tractoare cu remorci de 8 tone și, închiriate de la I.T.A., 28 de mașini. Contractul prevede 35, dar nu ne-au dat, ca să nu mai zic că I.T.A. ne păcălește și la numărătoare.

— La ce numărătoare?!

— La evidența drumurilor făcute.

— Cum asta?

— Ce să mai vorbim!

— Ba să vorbim, tovarășe director, să vorbim!

— Fabrica e mare, cu 7 secții răspîndite în tot județul, iar oamenii sînt greu de strunit, pentru că n-au fost învățați cu ordinea și cu disciplina. Personal, abia acum mă clarific și iau primele măsuri, dar nu-i ușor, căci mina Căpeni, la care am lucrat și eu cîndva, ne face o concurență serioasă în ceea ce privește recrutarea forței de muncă. Întreprinderea noastră e nouă, iar mina are 130 de ani vechime, deci tradiție muncitorească și organizare ermetică. Noi, ca să fiu sincer, ne bazăm mai mult pe femei.

— Ziceați că ați luat primele măsuri. Care au fost ele?

— După cum vedeți, în fabrică intră cine vrea și cine nu vrea, căci poartă nu

Tiberiu Bălașa și șeful de stație Vladimir Lopaci, doi oameni care dau vina unul pe celălalt. Dreptatea nu-i la mijloc, ea aparține lui Vladimir Lopaci!

e și, desigur, nici portar! Construim o gheretă la intrare, vom monta și o poartă, vom introduce sistemul de bonuri, ca să nu se mai vinture fiecare după cum îl taie capul. Dar, vă rog să mă credeți, nu-i o treabă simplă, căci oamenii n-au fost învățați să fie conduși. Asta e, din punctul meu de vedere, necazul cel mai mare.

— Mai sînt și altele?

— O sumedenie. Stația de pompare pentru apă dulce nu satisface, drept pentru care nu spălăm sticlele cum se cuvine. Apoi, sînt navele acestea din cauza cărora abia ne mai tragem răsufarea. Maro parte din ele, vedeți, sînt deteriorate.

— Cam cite să fie cu toate?

— 7 milioane.

— Cite?!

— 7 milioane, dar nu cunoaștem încă rezultatele definitive ale inventarierii. Unele vor fi scăzute, altele...

— Altele?

— Vom mai vedea, ne-om descurca într-un fel.

— Tovarășe director, șeful stației Augustin ne spunea că fabrica e o mare problemă pentru el.

— Noi sîntem o problemă pentru gară, gara e o problemă pentru noi. Dar de plătit, e adevărat, noi plătim locații usturătoare.

— În ce fel e gara o problemă pentru întreprindere? N-am avut impresia asta.

— Ne chinuie bariera.

— Teoretic, da, dar practic? Practic, cine să aștepte în fața ei, dacă ziceți că mijloacele de transport și combustibilii sînt în suferință?

— Așa-l, aveți dreptate.

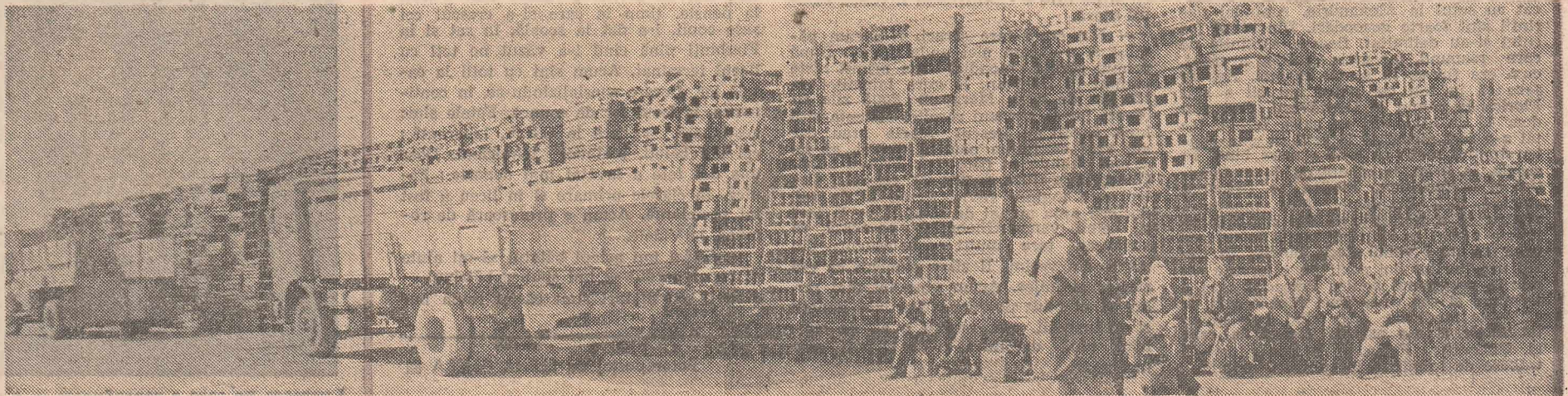
— Tovarășe Andre Benedek, să rezumăm. Apă minerală e destulă, izvoarele făcîndu-și datoria, numai că ea nici nu se imbuteliază și nici nu se transportă în cantități suficiente! Peste tot e dezordine, peste tot mai mult se stă decît se muncește. Cine-i de vină? Numai fosta conducere, sau, poate, bariera?!

— Facem și noi ce putem. Ne lipsesc atîtea, iar centrala, deși pare bine intenționată, nu poate să ne ajute, concret vorbind. Cel puțin pînă acum.

— Și ce puteți, tovarășe director? Situația livrărilor e mai mult decît precară. Din cite ne spunea șeful biroului plan, Marian Ștefan, martie se va încheia cu cel puțin un milion de sticle de apă minerală sub plan. În aprilie, sarcinile prevăd 8 milioane în plus, cum vă veți descurca?

— Nu știu, singuri ne va fi foarte greu.

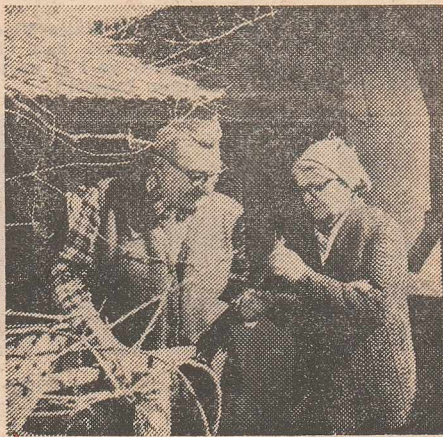
TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Oricit ar fi fost de pricepută Elena Ghera, aparatul ei de fotografiat tot n-ar fi putut prinde, într-o imagine, cele 7 milioane de navele aflate în stive și în curs de deteriorare, la jurul Fabricii de ape minerale Sfintu Gheorghe.

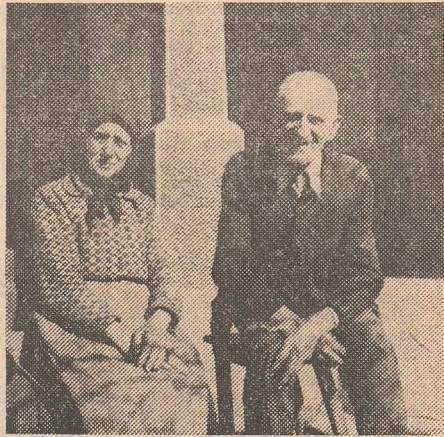
Elisabeta și Alexandru Chițulescu

— Sintem amindoi pensionari și, amindoi, am fost învățători. Prin 1930 am fost director în sat, știu cit de greu răzbeau copiii țăranilor la școli. Cam trei, patru, pe la școlile profesionale. Acum reușesc să intre în facultăți în jur de zece copii. Evoluția este evidentă. Și cantitativ și calitativ. Și evoluția mea a fost evidentă. La patru ani eram orfan de război, dar mama a luptat cu dinții să pot ajunge învățator. Prin clasele primare eram mai mulți care învățam foarte bine. Avram Nicolae învăța tot atit de bine ca mine, dar n-a putut să meargă mai departe. Și asta l-a durut. Acum, la rîndul nostru, cea mai mare bucurie sint tot copiii, Rodica și Ciprian, ingineri amindoi.

Elena și Nicolae Avram

Iată ce ne spune Nicolae Avram, colegul de clasă primară al învățătorului Chițulescu :
— Când eram copil, am învățat bine, dar n-a avut cine să mă țină în școli. N-am avut pămînt, munceam la alții și dădeam parte. Mi-am zis să-nțerc să-mi dau copiii la școli. Primul a fost Constantin, dar pînă la urmă s-a dovedit cel mai lenes. În schimb a prins, repede, vreo șapte meserii ; a lucrat cu o echipă de construcții prin București și a ajuns, vreo 9 luni, și în Iran. Sofia este acum învățătoare în satul vecin, iar Niculina a terminat politehnica și lucrează la Pitești. Alt băiat e maistru la Galați și aici în Dridu am o fată muncitoare la secția de confecții. I-am văzut cu carte și la casa lor ; asta mă bucură, dar mai am o grijă : nu-s toți căsătorii.

Dumitra și Ionică Pascu

Singurul lor copil, Elena, are acum 39 de ani, este căsătorită în București, are doi băieți și este absolventă a universității și profesoară de matematică.
Ei n-au învățat carte nici unul. Acesta nu este motivul pentru care, fata, nu le scrie prea des, ci faptul că bătrîni vin ei des la București. Stau o zi, două, le duc de-ale mîncării, văd că o duc bine și se-ntorc acasă. Casa e mică, bătrînească, dar strălucește de curățenie. Ionică și Dumitra Pascu, deși au 80 și 73 de ani, cu greu îi poți numi bătrîni, atît sint de vioi. În plus, au ceva din linistea și multumirea mosului și babei din basmele noastre, care și-au dorit un copil, l-au avut, l-au crescut și-au trăit fericiți pînă la adinci bătrîneti.

Părinți de premianți din Dridu

Și trăiesc fericiți pînă la adinci bătrîneți

Nicolina și Gheorghe Petrache

Gheorghe Petrache are doar 48 de ani, dar e de doi ani bunic. Primul lui copil, Florica, acum patru ani termina Facultatea de matematică, s-a căsătorit și a plecat cu soțul la Alexandria. Amindoi părinții sint foarte gospodari. Din capul locului si-au delimitat, fiecare, sarcinile de care răspund, iar grija copiilor a căzut, cum era firesc, în seama mamei. Asa se face că în totii cei patru ani cit a stat Florica la cămin la Grozăvești, deși sint doar 45 de kilometri pe calea ferată, tătăl n-a fost niciodată la fată. Și asta pentru simplul motiv că totul a mers bine. În școală, în liceu, la olimpiada de matematică și la facultate, Florica se descurca singură, fără probleme, fără meditații, pentru că a pornit bine din capul locului ; a urmat cu strictete sfaturile tuturor celor ce nu-i voiau decît binele. În cazul următorilor doi copii nu intervine nimic în programul soților Petrache. Asa a terminat și cea de-a doua fiică școala de asistente medicale. Abia cînd s-au măritat fetele și s-a așezat, fiecare, la casa ei, Gheorghe Petrache alerga cu multă tragere de inimă să le cumpere mobilă.

Chira Tănăsescu

Chira Tănăsescu are 84 de ani, cinci fete și doi băieți. Primul băiat este medicul Gheorghe Tănăsescu, profesor universitar la Institutul de igienă din București. În citeva cuvinte, bătrîna mamă își reaminteste greutățile de început și fericirea pe care o simțea cînd îi venea băiatul acasă.
— Noi eram tare săraci. N-aveam pămînt și n-aveam nici unde munci. După primul război mondial am primit niste pămînt în Bărăgan, la gura Ialomitei, la 120 km de casă. Mergeam două zile cu căruța iar la strînsul recoltei stăteam și-o lună. Copiii au crescut foarte greu, dar am vrut să facem oameni din ei, să nu se mai chinuie cu pămîntul. Primul băiat, Gheorghe, a ajuns doctor, iar cel mic, Petre, este inginer silvic. Acum 20 de ani, doctorii erau numai de sămîntă pe la țară și, cînd venea Gheorghe pe-acasă, se stringeau tare mulți cu betesuguri, din sat și din vecini. Îl stiau oamenii că era săritor și milos. Acum vine tot mai rar, are și el mult de lucru. Dar vin nepoții și strănepoții, așa, pentru o zi, de simbată pînă duminică, și nu le poți cere mai mult.

Natalia și Radu Surugiu

Radu Surugiu are acum 70 de ani. Cînd i s-a născut primul copil era mecanic de motoare stabile și lucra la moară. Cînd a venit și-al doilea, a trecut la S.M.A., unde lucra tot la motoare stabile, dar cîștiga mai bine. Aici a rămas pînă a ieșit la pensie, timp în care și-a crescut cei șase copii, i-a dat la școală, în sat și la Fierbînti pînă cînd i-a văzut pe toți cu liceul terminat. Acum sint cu toții la casele lor, fiecare specializîndu-se, în continuare, la locul lor de muncă. Fetele sint: gestionară, casieră la C.F.R., laborantă ; cei doi băieți, amindoi tehnicieni. Doar una din fete a învățat mai departe : Fănica. În clasele primare și în liceu a fost tot premiantă. Acum e profesoară de română, la Videle.
— Astăzi îmi aștept băiatul să-mi ajute să repar gardul — îmi spunea bătrînul — cînd îl am alături simt că-mi revin puterile.

Fotoreportaj de ELENA GHERA ■

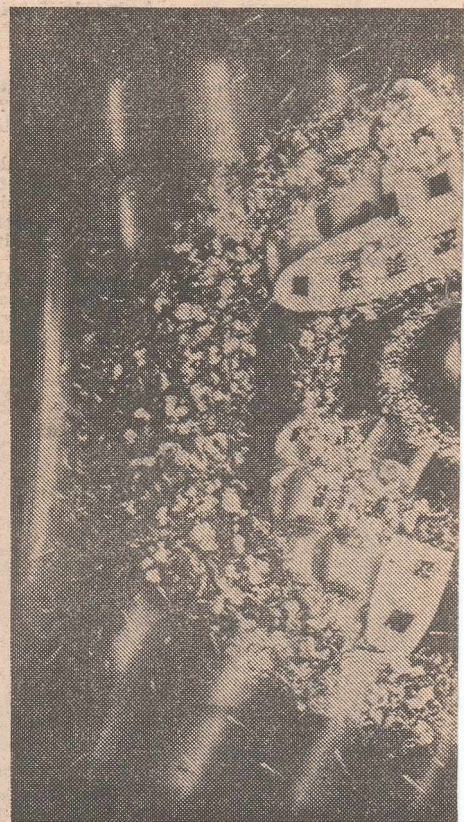
Reporteri

in circuit

Moldova Nouă nu-i un capăt de țară, ci un început de țară

Cine se încumetă a urmări Dunărea de la intrarea în țară și pînă la îmbrățișarea cu marea, se angajează într-o aventură sentimentală. Fiecare are cite o rudă de suflet — o apă dulce în Munții Carpați — dar cu Dunărea sintem rude cu toții. Dunărea, hotarul de sud al patriei, marele drum mare, străbătut, de la navele feniciene, triremele elene, galerele romane, corăbiile bizantine, balazanele turcești, gecelele căzăcești și pînă la slepurile și mașinile vremurilor de acum, nu este decît un hotar de suflet, o herghelie eternă de cai sălbatici, cu coamele lor albastre plutoare. Patria se sprijină pe un hotar viu ce ia culorile răsăritului de soare și ale amurgului, pe un arc natural, încordat asupra multor năvăliri din afară. Apolodor din Damasc a desăvirsit peste el un pod de piatră, de fapt o săgeată cu două virfuri care s-a infipt adinc în inimile a două popoare.
Piciorul podului roman a rămas aici, pe malul Drobetei. Umbra podului s-a statornicit însă pentru totdeauna, citeva loneti mai la deal, într-o construcție durabilă între două maluri însetate de lumină. Marele baraj al Porților de Fier, metaforă științifică a mintilor omenesti adunate în fulger. Dacă fluviile visează oceanul, orice riu își visează Dunărea sa.

Realitatea ilustrată

Lucrarea pe care o reproducem — o tapi desășurare de specialiști și chiar de auto realizări de acest gen din lume și sigur un

Noapte de pomină

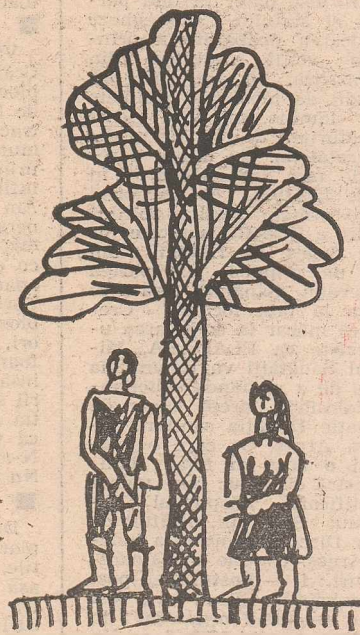
Intr-o noapte geroasă de ianuarie
te-ai scaldat în riu, Melanie.
Ca să te vadă
semințele au rupt pocnind zăpada

și iarba a încolțit uitându-se
cu ochi uimiți și cristalini la tine.

Ca să te vadă
rădăcinile copacilor s-au smuls din pământ
și fructele s-au copt nepăsându-le
de frig și întuneric.

Ca să te vadă
puii de vultur au țîșnit din
pintecul mamelor lor deși
ei urmau să se nască
peste generații și generații.

Ca să te vadă
soarele a apărut printre stelele
acelei nopți de pomină.

GABRIEL CHIFU ■

Fotografie de AUREL MIHAILOPOL ■

am propus s-o căutăm din
dilatată de veacuri în care
și devin legenda și realitatea
să-i căutăm secretul ce a
și cîmpurile de-a lungul ei.
rîns așezări omenești atît de
e încă picioarele trucidătorilor
cîmpii roditoare sînt pen-
deaceuna capetele unui pod

la Drobeta-Turnu Severin,
și întîlnim acel punct de mi-
Dunării, n-am putut ajun-
părăsind-o. Iată-ne într-o
rulind de-a lungul fluviului,
salbă de viaducte încărcate
afară și sudoare a muncii,
te în lacul de acumulare —
ul Eroilor, viaductul Orina,
nîntire a unei lumi mirifice,
ul Ada Kaleh, însemne ale
mi civilizate. Ce se vede de
uctul Alion? Orșova, orașul
oit într-o arhitectură moder-
surprinzător de alb, așezat
e, desfășurat într-o superbă
ă de argint în jurul lacului
mulare, un adevărat amfi-
te care cade lumina unui
promițător. Deasupra Du-
e dealuri, bunii gospodari
os stupii. Primele arături
înături ale sfeclei-de-zahăr,
și în aer brîndușele. „munții
un punct depărtat“. Iese la
în amănuntele sale revela-
tăbarea pămîntului. Credeam

că, ocolind cîteva dealuri și-un
munte, Dunărea ni se va arăta im-
diat acolo unde o citisem pe hartă.
Am ocolit sute de kilometri sub
iminența întîlnirii cu ea. Graba
noastră părea un atac dizolvat în
truda unor reporteri de pace. Ne-a
fost dat să trecem prin locuri a că-
ror toponimie ne urmărea și în
somm, iată Globul Craiovei, un pod
peste riul Craiovei, atît de depăr-
tat în Bănie, de fapt un fir de apă
de apă ce și-a săpat un defileu
uluitor printre stînci abruște, dez-
văluind un peisaj lunar și ne-am
gîndit la forța apei, la forța celei
cătore care goneam — Dunărea, ra-
finată de trei capitale, desfășurînd
munții la Cazane, prînsă de miini
pricepute și convertită în fulger.
Dar dină atunei traversăm Breza-
nita, Nera, Radimna, riuri pe ale
cărora maluri abruște împingeau
cerul buldozere. Pe serpentine,
autocamioane grele — „Bucegi“ și
„Roman“ — încărcate cu sîrmă de
Cimpia Turzii și ciment de Turda,
masini miriapod cu cîte 32 de roți
duble nîrînd eazane de mare pre-
siune, executate la Grivita roșie,
congelatoare imense, toate într-o
circulație halucinantă, acolo unde
credeam că vom trece prin pustie-
tăți, acolo unde soferii îndrîiți de-
vin tandri la apariția semnului —
Atenție căprioare!
Trecem prin Oravița, o replică

tulburătoare a Sighisoarei pentru
ca, în scurt timp, de la altitudinea
unei asistentări prelungite, să ne
apară ea, Dunărea, pavată cu les-
pezi de soare, fertilul Danubius.
De pe culmea dealului de la Poje-
jena, în amiază, brazde proaspăt
întoarse și grele aleargă pînă în
Dunăre. Griul a încolțit. În această
imensitate de suflet, două femei
stropesc un petec de iarbă cu apă
dulce. Cuprîndem cu privirea —
Bazias, Socol, Moldova Nouă. Intră
Dunărea în țară. Intr-o deschidere
largă și atît de curată, că îți vine
să te sterzi pe picioare. Pentru că
îți vine să o calci cu pasul. La
Bazias, Dunărea este primită cu
piine și sare. Tăcem. Hainele noas-
tre flutură în vîntul eternității.
Aici, unde credeam că am ajuns la
capătul lumii, ca un strigăt al afir-
mării, pe malul fluviului — civili-
zația!

Moldova Nouă, pe care unii o
stiu numai din comunicarea mono-
tonă a buletinului hidrologic de
fiecare zi, este, în ciuda atestării ei
documentare — anul 1717 — foarte
nouă. Ce i-a adus pe oameni aici?
„Avem cupru, ne spun primarul
Gheorghe Damian și Gheorghe
Iacani, secretarul adjunct al Comi-
tetului orășenesc de partid. Dar de
cînd s-a trecut la exploatarea in-
tensivă a minereurilor cuprifere,
aici au venit oameni de pretutin-

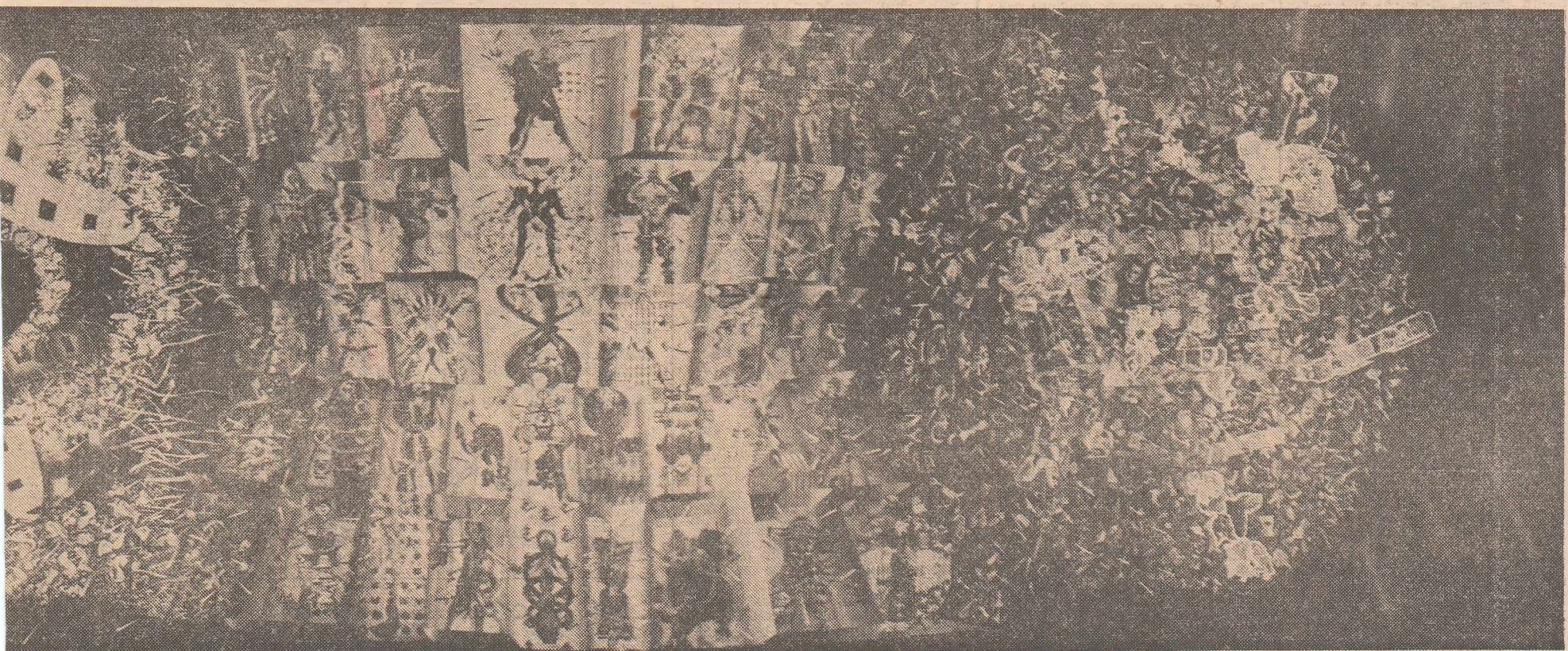
deni“. Paradoxal, chiar și din Mol-
dova, al cărui patronimic așezarea
il poartă. În virtutea cărei nos-
talgiei?

„În 1954, ne spune primarul ora-
șului, Moldova Nouă este declarată
oraș. Poate că nu întîmplător i se
mai spunea în vechime «100 de
izvoare». Poate că apelativul se re-
ferea la tot atîtea posibilități de a
trăi. „Gîndiți-vă, ne spune tovară-
sul primar, că de la 32 de case cîte
licăreau pe aceste meleaguri ce pu-
teau fi privite ca pustietăți, astăzi
ne mindrim cu 2744 de apartamente
noi, cu o sosea civilizată care ne
leagă de artera națională, cu patru
scuaruri largi pentru copii, cu două
mii de case proprietate personală
la scara cărora, observați și dum-
neavoastră, autoturismele“.

Umblăm prin oras. Sus, deasupra
Dunării, la trei sute de metri, sub
geana pădurii se impune vederii
proaspăta construcție a Uzinei de
preparare a minereurilor cuprifere,
complet automatizată, o altă min-
drie a acestor „moldoveni“ de Du-
năre. Ca să putem intelege ritmul
de dezvoltare al acestui oras, să
consemnăm numai că în actualul
cincinal s-au făcut aici investiții
uriae. „Ați ajuns greu la noi, pe
sosea, ocolind, remarcă primarul.
Dar încă din trimestrul al II-lea
va fi începută construcția noii căi
ferate Moldova Nouă — Oravița.

Tot acum vor începe și lucrările de
construcție a Uzinei metalurgice,
a Uzinei de prelucrare a minercu-
rilor neferoase. O singură linie de
flotare va avea întreaga capacitate
a liniei existente acum“. Nu credeti
că e prea mult dintr-o dată, tova-
răse primar? „Avem forțe. La noi,
copiii, după ce învată la școli înal-
te, se întorc acasă, la Moldova
Nouă. De curînd s-au întors și
copiii maestrului Gheorghe Tismă-
naru, proaspeti ingineri, și ai fami-
liei Albu, la fel, și nu stau să-i
număr pe toti că ne apucă noaptea.
Dumneavoastră vreți cîteva exem-
ple, nu? Noi, aici, asigurăm tot
omului, casă și slujbă pe merit. La
noi, soțiile nu croșetează. Sînt mun-
citoare, contabile, gestionare, nor-
matoare, profesoare, cum vă spu-
neam, peste 2400 de încadrate în
procesul de producție“. Ce mai
aveți? „Avem un liceu industrial
minier, cu ateliere și internat, con-
struim acum un stadion cu zece mii
de locuri, o sală de sport cu bazin
de înot, avem un spital cu trei sute
de paturi, am construit două creșe,
o a treia se ridică acum, uitați-o!
Avem sere. Să nu subestimăm că
în curînd vom ajunge la o mie
de hectare de vie“. Și ce mai
aveți? „Fată de altii, mai avem
Dunărea. Aici trebuie doar să te
naști“.

ADI CUSIN ■

60 m p — este realizată de Șerban Gabrea și Florin Ciubotaru. Expusă pentru cîteva zile pe scena Teatrului Național, lucrarea a putut fi văzută pentru prima oară în întreaga ei
eră de patrimoniu de inestimabilă valoare, tapiseria — care încununează astfel munca creatorilor din întreg domeniul artelor decorative românești — este una dintre cele mai mari
nt de referință. Tapiseria se numește „Teatrul“.

Reproducere de V. MINECAN ■

Medic fiind, regret că trebuie totuși să mă adresez unei reacții. Cum este și normal, noi, medicii, avem ministerul nostru care este dator în fața partidului și statului să vegheze la aplicarea neabătută a principiilor vieții sociale din țara noastră. La anii mei, 48, cu studii de medicină complete și cu familie, mă văd lezat în drepturile de om, de medic și de cetățean. Eu m-am adresat de fapt redacției dv. în ziua de 7.02.1979, cu memoriul în care arătam greșita politică de cadre a Direcției sanitare județene Argeș. La 7.03.1979 am primit un răspuns din partea Ministerului Sănătății fără a se verifica la fața locului. Credeam că măcar la solicitarea unei reviste ca FLACĂRA, Ministerul Sănătății va renunța la metoda de a răspunde solicitanților folosind drept surse de informație Direcția sanitară județeană Argeș, pe care o acuzam și o acuz în fața dumneavoastră de abuz, rea voință și mistificare. Răspunsul Ministerului Sănătății, alcătuit de fapt de Direcția sanitară a județului Argeș, conține următoarele falșuri: 1. — Fostul meu post din municipiul Pitești nu a fost scos la concursul organizat în primăvara anului 1978. 2. — Nu Consiliul popular al comunei Bradu a solicitat ca eu să rămân medic în comuna Bradu; de altfel, Consiliul popular comunal nici nu are asemenea atribuții. 3. — Răspunsul Ministerului Sănătății ignoră complet faptul că la concursul amintit eu am obținut o medie care îmi dă dreptul să funcționez în municipiul Pitești. Răspunsul nu se referă la modul cel puțin dubios în care postul din municipiul Pitești deținut de mine în 1972—1977, a fost ocupat de dr. Mastaler Silvia. Într-un public pe această cale când anume a susținut ea concursul pentru intrarea în municipiul Pitești? Sint convins că Direcția sanitară a județului Argeș a dezinformat cu bună știință conducerea Ministerului Sănătății. La anii mei, când nu mă mai pot considera în floarea virstei, sint victima unui abuz de pe urma căruia sufăr eu și familia mea (Dr. I. Dumitrescu, Pitești).

Vă scriu în numele a sute de oameni din cartierul Cîndeni, zis Doglini, din orasul Cugir. De ani de zile așteptăm deschiderea unei unități alimentare la noi în cartier, pentru a ne mai ușura problemele pe care le avem cu căratul celor necesare din orasul de jos. Există un teren propice — acum e năpădit de buruieni și gunoale — am avut promisiuni, prin intermediul ziarului local, că vom avea o alimentară încă din anul 1975. Nu s-a rezolvat însă nimic nici până în ziua de astăzi. (In numele unui grup, semnează Maria Apostu)

În urma absolvirii unei facultăți de chimie am primit repartitie la Întreprinderea „Balanta” Sibiu. M-am încadrat aici la 5 septembrie 1978, împreună cu soția. De la data respectivă și până astăzi nu am reușit să avem nici măcar viză de flotant pe buletin, deoarece blocul în care funcționează Căminul de nefamilisti nr. 3 al întreprinderii, dintr-o crasă și ridiculă neglijență, nu a primit nici până astăzi un număr, neputând astfel nici completa contractul de închiriere. Datorită acestei neglijente, mulți tineri care locuiesc în acest cămin au fost amenajați de miliție cu sume între 200—400 lei. (Nicolae Fugăroiu, Sibiu)

Mă numesc Aurelia Rebeșilă, locuiesc în Cugir. Am doi bunici în satul Surduc, comuna Iara, județul Cluj: Vasile Farcas, 74 ani, și Maria Farcas, 67 ani. În anul 1978 și-au făcut dosar de pensie, contribuind cu suma de 240 lei fiecare. Le-a sosit într-adevăr decizia de pensionare, începând cu 1 iulie 1978. Nici până în ziua de azi bătrînii mei nu au primit nici pensia stabilită și nici măcar cei 480 lei depusi anterior.

Din partea Comitetului comunal de partid Borascu, Gorj: „In scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către frații Bîtoancă se afirmă că tatăl lor își bate soția, mama celor trei frați, și că s-a mutat la numita Tobă Ana, o vecină. Lucrurile se confirmă. S-a luat legătura cu organele de miliție ale comunei,

reclamatul Bîtoancă Ion III a fost amendat, de asemenea concubina sa, iar văzînd că se continuă faptele menționate. Bîtoancă Ion III a fost arestat”.

Vă scrie Nicolae Vilcean din Craiova, cartier Craiovița Nouă, bloc 98, scara 1, ap. 17. La data de 24 mai 1977 am făcut contractarea apartamentului. De la mutarea în apartament, după primele ploii, am avut și am infiltratii de apă prin plafon. Am adus aceasta la cunoștință, personal, și prin cereri de nemărate ori, conducerei O.C.L.P.P. cu care am făcut contractarea apartamentului, conducerei sanitarului nr. 1, care a construit blocul, am fost de nenumărate ori, i-am rugat frumos, și chiar foarte frumos, am fost trimis însă pe santier să rog muncitorii să-mi facă remedierea; aceștia au promis, tot de atâtea ori, că vin, să stau acasă. Am stat. N-au venit. Au trecut 600 zile. Nu s-a prezentat nimeni.

Doresc să publicați o întimplare menită a ne descoperi frunțile, dovedind că... se poate și așa: centurile de siguranță pentru automobilisti s-au defectat curînd după cumpărare, ceea ce nu permitea atîrnarea lor corespunzătoare în timp ce nu erau folosite. Defectul — minor — a fost remediat prin mijloace proprii, la garaj. Am scris totuși producătorului: Întreprinderea mecanică din Brasov, strada Traian Grozăvescu 7, cu gîndul de a evita, pe viitor, astfel de accidente petrecute unor automobilisti mai puțin dotați cu sculele necesare. Am fost plăcut surprins primind operativ un colet cu reperul turnat gresit la masina de injecție (pe care nu-l cerusem nici printr-o aluzie oricît de vagă!), iar corespondența însoțitoare a fost extrem de urbană și binevoitoare! (Ing. Igor Leon Trofim, București).

În revista FLACĂRA din 4 ianuarie a.c., Consiliul popular al județului Hunedoara a anunțat că cele sesizate în scrisoarea noastră s-au revizuit și s-au remediat. Lucrul este inexact: s-au făcut cîteva lucrări superficiale, de formă, pentru a se repara condensul — acesta se menține; lucrările de lemnărie au produs numai deranj în casă, nicidecum remediere; completarea lipsei de faianță s-a făcut în sensul de a cumpăra noi faianța respectivă, urmînd a fi instalată gratuit — dar pe banii cui?!; crăpăturile produse de seism continuă să se accentueze etc. (Gh. Kos și Pfeifer Irina, Deva, bd. N. Bălcescu, bloc 22, scara A, ap. 4)

În municipiul Tîrgoviste, pe strada 30 Decembrie nr. 70, în imediata apropiere a hotelului turistic „DIMBOVITA”, se afla de mulți ani un magazin de lactate și pînificație unde, pînă nu demult, se putea bea un pahar cu lapte bătut cu cornuri proaspete, sana, chefir etc., după cum sună și invitația din vitrină „Servim la pahar lapte”. De la o vreme începe, obiceiul s-a schimbat, a rămas numai invitația, vînzătoarea motivînd că „nu se mai bea lapte la pahar, nu mai avem pahare, le-au furat clienții!” Astfel că cei care vor să bea lapte, sana etc., trebuie să-și aducă pahare de acasă. Oare? (T. Nicolae, București)

Începînd cu data de 3 octombrie 1976 am formulat la Direcția județeană P.T.Tc. Hunedoara-Deva o cerere prin care am solicitat inființarea unei centrale telefonice de oficiu în satul Aurel Vlaicu din județul Hunedoara. Am achitat și cite 800 lei. Total 24 600 lei. Abia cu scrisoarea nr. 53/2289/8 II 1979 ni se comunică faptul că „în conformitate cu instrucțiunile în vigoare, instalări de centrale telefonice de oficiu se pot executa numai în localități resedinte de comună” și că „taxa de instalare se va restitui prin mandat postal”. De ce a trebuit să așteptăm trei ani pentru un asemenea răspuns? Ce s-a întimplat cu banii noștri în acest timp? (Serisoarea este semnată de un număr de peste 30 de cetățeni)

Mă numesc Ion Negrescu, locuiesc în București. Cartierul Berceni nu mai este de mult un cartier, ci un veritabil oras, socotînd toată amploarea lui. Cred că s-ar putea amenaja aici — asta este spre interesul nostru, firește, dar și spre studiul celor în drept, lucrători ai Consiliului popular al sectorului 5 — un magazin care să se ocupe cu

vînzarea apelor minerale. Sau o secție la unul dintre magazinele în funcțiune, care să desfășoare ape minerale, atît de masă cît și de cură, de care noi, vîrstnicii, avem atîta nevoie.

Mă numesc Costică Rilea, domiciliu în Focsani, bd. București nr. 27, bloc L 1, scara 1, ap. 18, Cartierul Sud. Mă adresez redacției revistei dumneavoastră în numele tuturor locatarilor acestui bloc care, dat în funcțiune în 1977, nici pînă la ora actuală nu are lift. Blocul este singurul din cartier care are 10 etaje; în luna februarie a.c. o echipă de instalatori a venit, a văzut, a plecat. Eu stau la etajul 6, dar văd femeii bătrîne, copii, gravide, bătrîni s.a., urcînd scările cu greu.

Locuiesc în Rîmnicu Vilcea, strada Dacia, bloc 5, scara A, ap. 12, și vreau să vă sesizez o problemă care după părerea mea — datorită președintelui și administratorului de bloc — încalcă dispozițiunile Decretului 620, republicat în anul 1977, cu privire la rationala utilizare a energiei. În scara zilei de 20 ianuarie a.c., automatul de pe scară a fost desființat, urmînd ca noi să trecem la iluminarea cu becuri pe fiecare nivel — sint acum circa 110 becuri care ard toată noaptea, parte din ele pînă ziua la orele 8! (Gh. Cureschian, Rm. Vilcea)

La Tîrgu Mureș, cum iesi din centru spre Liceul „Papiu Ilarian”, pe partea stîngă, în fața zidului cetății, se află statuia marelui nostru poet Mihai Eminescu. Lăsînd deoparte faptul că asemănarea lucrării cu cunoscutul și tulburătorul chip al poetului, pe care îl stîm din fotografii, este discutabilă, consider că amplasarea statuii — în fața unui zid! — este cu totul nenimerită. În mod firesc ar trebui ca aceasta să se afle într-o piață sau în curtea unei școli măcar. (Romulus Todei, Săcalu de Pădure, Mureș)

Din partea Inspectoratului școlar al județului Prahova: Referitor la articolul „PEDAGOGIE VECHIE ÎNTR-O ȘCOALĂ NOUĂ” apărut în revista FLACĂRA din 1 martie a.c.: aspectele critice se confirmă, baza materială nu este folosită în mod corespunzător, au fost cazuri cînd s-a folosit bătaia. Fată de cele constatate, situația s-a analizat într-o sedință de partid deschisă. Directorul adjunct Gh. Megelea și educatorii Dorina Rotea și Ion Damian au fost sancționați cu „avertisment”.

Mă numesc Remus Lazăr și locuiesc în orasul Codlea, cartierul „Colorom”. Există aici o patiserie „Bilea”, pe strada Grădinarilor nr. 1, profilată pe vînzarea de bere pentru domiciliu, țigări și cîteva produse de patiserie. Ne-ar fi de un mare ajutor dacă s-ar introduce la această unitate program de la ora 6 sau 6.30 și ar fi aprovizionată dimineața cu produse lactate și de brutărie — ea este amplasată foarte bine, în calea multor muncitori care se îndreaptă spre două mari uzine ale orasului.

Din partea Procuraturii Republicii Socialiste România: „Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Raduca Gheorghe din satul Otești, comuna Cungrea, județul Olt — împotriva tergiversării cercetărilor efectuate de organele de miliție ale municipiului Pitești în cauza privind infracțiunea de viol a cărei victimă a fost fiica sa, E.M. — vă comunicăm că prin rechizitoriul din 16.II.1979 al Procuraturii locale Pitești s-a dispus trimiterea în judecată în stare de arest a inculpaților C. ENICĂ, I. NIȚĂ, D. IORDAN și T. RISTEA, pentru tentativă de viol, cauza fiind pe rol la Judecătoria Pitești”.

Doresc să mă adresez revistei FLACĂRA așa cum am făcut-o poate mulți pacienți ai doctorului M. Dănilă, printre care mă număr și eu. Un îndemn în plus de a vă scrie aceste rînduri a fost acela că redacția revistei dumneavoastră a publicat cîteva articole în legătură cu tratamentul binefăcător al acestui medic, efectul fiind acela că astăzi dr. Dănilă este asaltat de sute de pacienți din diferite colțuri ale țării. Sint GHEORGHE PETRE, profesor

universitar în București, locuiesc în bd. Cantemir nr. 3, sectorul 5, și sufăr de un adenom de prostată; medicii mi-au recomandat încă din 1976 să mă operez cît mai urgent. În urma unui tratament la dr. Dănilă, care a durat 8 luni de zile, la un nou control medical medicul chirurg mi-au spus că operația nu mai este imperios necesară. După acest tratament starea mea este foarte bună, pot să-mi desfășor activitatea în mod normal și mulțumesc acestui om.

Sintem un GRUP de locuitori din cartierul Analele France, Cluj-Napoca. În spațiul prevăzut în planul inițial drept loc de joacă pentru copii, se amenajează parcuri și drumuri de acces pentru autoturisme, ceea ce provoacă incidente între locatari. Copiii celor 280 de familii ce locuiesc aici nu au unde să se joace. Credem că e inuman să iubim mai mult autoturismele decît copiii noștri. Vă rugăm să ne sprijiniți în această problemă, intrucît la repetatele noastre memorii către Consiliul popular al județului nu am primit nici un răspuns. (Serisoarea vizează blocurile A.5, A.6, A.7, din Aleea Muscel nr. 3, 5 și 7 și este semnată de un număr de 29 de cetățeni)

În legătură cu serialul publicat în revista despre VASILE ADAMESCU, vă rog să publicați următoarele: am citit cu deosebit interes și firească emoție, cu dragoste, aceste articole. M-a impresionat mult ambliția acestui tinăr orb și surd. Îi doresc din suflet putere de muncă, să-și recapete vederea și auzul, îi doresc fericire și să se bucure de viață! (Lavinia Smultea, elevă, Caransebeș, strada Școlii nr. 36)

Sint un străvechi cititor al revistei FLACĂRA și știu că dumneavoastră popularizați cu dragoste eminenți oameni care ajută oamenii. Sint om și eu în vîrstă de 80 de ani; vederile mă lăseseră într-un timp în întuneric. N-am văzut multă vreme nici degetele de la mîini, dar doctorul ALEXANDRU RADULESCU de la Spitalul nr. 1 Botoșani, cu stăruință și bunătate m-a readus la lumină și astăzi văd, citesc și scriu fără ochelari. (Ion Groza din Ghireni Cîtușca, județul Botoșani)

Sint un abonat al revistei FLACĂRA prin întreprindere, Uzina de tractoare, sectorul T. 48 CTC, și mă numesc Dumitru Neagu — strada 9 Mai nr. 14, bloc 7, scara B, ap. 4, Brașov. De la bun început vă spun că sint nemulțumit. De la începutul anului și pînă în prezent nu am reușit să citesc decît trei numere, restul neprimindu-le. Am sesizat pe cei în drept, dar răspunsul a fost o dată că s-au primit numere puține, apoi că nu s-au primit deloc. Asta, cu atît mai mult cu cît sint articolele ce au continuare în mai multe numere, iar eu rămîn numai cu începutul sau mijlocul acestora.

Prezentîndu-mă la un atelier pentru efectuarea reviziei tehnice pe anul 1979, aceasta mi-a fost refuzată pe motiv că la autoturism nu am montate centurile de siguranță. Am întrebat cine a dispus aceasta și mi s-a răspuns că miliția a dat dispoziții foarte drastice în această privință. Sint uimit să constat că se pot da dispoziții de către diferite organe, iar noi trebuie să ne supunem lor, ca și cînd legi nu ar mai exista — prevederile Decretului 328/1966, de pildă, care statornicește felul și condițiile de circulație pe drumurile publice. (Constantin Mingiță, strada Crinului 26, sector 8, București)

Consiliul popular al comunei Broșteni, Suceava: Tovarășei Donise Elena din Broșteni, absolventă a 8 clase generale și care luca ca gestionară la un chioșc al Administrației Loto

Pronosport și care, mai nou, lucrează ca forfetar cu remiză, i s-a propus un post la secția de imbuteliere a apelor minerale de la Șaru Dornei. L-a refuzat. Solicitată să lucreze ca gestionară la o cooperativă din Broșteni a refuzat și acest post, ne dorînd o gestiune mare. Tovarășa va fi încadrată ca îngrijitoare la Creșa de copii Broșteni ce va fi dată curînd în folosință.

Mă numesc Ioan Oneșiu și sint din Sighisoara. În municipiul nostru, în cartierul muncitoresc ce cuprinde străzile Mihai Viteazul, Plopilor și Dumbravei locuiesc circa 18 000 de locuitori. Am sugera construirea unui cinematograf iar la stația de autobuz „Stadion” să fie amplasat un adăpost pentru muncitorii care pleacă și vin la lucru.

Revin din nou la dv. pentru o problemă care, din nefericire pentru noi, a rămas nerezolvată. Locuiesc pe strada Mașor Șonțu nr. 6 și nu este vorba numai de cetățenii de pe această stradă, ci și de pe cele învecinate, care de ani de zile suportă cu răbdare toate promisiunile făcute în legătură cu o stație de asfalt care odată cu sosirea primăverii începe să ne pună sănătatea la încercare, producînd un fum amestecat cu zgură ce se depune peste tot. Ca răspuns la prima mea scrisoare s-a organizat o sedință la care eu nu am putut participa, cu toate că tovarășii de acolo au fost curioși să afle „cine a avut îndrăzneala” să scrie la FLACĂRA; drept măsură concretă, s-a pus un filtru care pînă la urmă s-a desființat, fiind ineficace. (Dorina Vilău, Mangalia)

Mă numesc Ana Băicoianu, sint operator radioficare de peste 24 ani la Oficiul PTTM Mizil. La ora 24, după ce opresc emisiunea, îmi este foarte greu să merg acasă, datorită faptului că întreg iluminatul public este oprit. Ca om al muncii, de bunăcredință, ținînd la economiile indispensabile țării noastre, înteleg faptul că IRE Mizil a redus consumul de curent cite două ore pe noapte, atîta doar că a făcut-o între 24—02, nesocotînd faptul că la orele 24 ies oameni din schimburi. Cred că cel mai potrivit ar fi, pentru noi toți, oprirea curentului între 1—3 noaptea.

În ziua de 10.III.a.c. fiind în drum spre Constanța, am văzut la silozul din stația CFR „Dragoș Vodă” foarte mari cantități de porumb pe stuleți vîrsate sub cerul liber, supuse degradării și intemperțiilor. Cum acest porumb a fost strîns cu mari cheltuieli, socotesc că este necesar a li se atrage atenția celor în cauză. (Constantin Predescu, București)

Sintem colectivul de oameni ai muncii de la Fabrica de produse lactate Craiova și în legătură cu nota apărută la această pagină în nr. 4/1979 precizăm: Sortimentul de lapte bătut cu 4 la sută grăsime a fost propus spre fabricație de Întreprinderea de industrializare a laptelui București, fiind prezentat și testat la cel de-al IX-lea Tîrg de mostre din august anul trecut, unde a fost apreciat de consumatori și specialiști. Tovarășul Gr. Mălăeșcu susține că sortimentul nu a fost cerut de nimeni, ceea ce nu este adevărat. Prin publicarea scrisorii dînsului s-a creat o stare de confuzie în masa consumatorilor, discreditarea produsului producînd o scădere a cererii de consum în cazul nostru cu 12 la sută. Solicităm publicarea acestor rînduri pentru ca oamenii să-și reconsidere opinia în legătură cu produsul.

Mă numesc Mircea Hotăran și domiciliu pe strada Eugen Potier nr. 37 din Arad, pînă acum cîțiva ani una dintre cele mai frumoase străzi ale municipiului. De circa patru ani de zile însă strada se transformă treptat în maidan, s-au scos arbuștii, s-au distrus răzoarele cu flori, s-au săpat șanțuri, s-au acoperit și s-au săpat din nou.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă scalați. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

O zi în care niște lucruri devin clare

În ancheta „Vă rugăm frumos, tovarășe Curelaru, să respectați legea” (anchetă realizată cu sprijinul Procuraturii județene Suceava) publicată la 16 noiembrie 1978 atrăgeam atenția asupra unui caz flagrant de nedreptate și ceream luarea măsurilor necesare înlăturării acesteia. Rezumat: în iunie 1977, gestionara Birsan Georgeta este scoasă samavolnic din serviciu. Era gestionara birtului din Oniceni, o gestionară bună, cu școală, cu gradații morale și materiale indiscutabile. Tovarășii Iordache Curelaru, pe atunci președintele cooperativei de consum din comună, Vasile Murariu, pe atunci contabil șef al unității, sprijiniți serios și competent de tovarășul Scutaru, pe atunci primarul localității, au făcut acest mișmaș pentru ca la birt — considerat loc bun de rotunjire licită a veniturilor — să fie numit omul dinșilor, un anume Stan Florea, pină atunci operator la cinematograful și slujbaş de asemenea la centrul de sifoane. Când gestionara nedreptățită a acționat în judecată, conducerea de pe atunci a comunei a reînregistrat-o, dar nu la fostul loc de muncă, ci la altul. Acoperirea lor: „Am promovat-o”. Corect, instanța de judecată îi dă dreptate Georgetei Birsan dar — curios — hotărăște să fie numită acolo unde de fapt ea se afla ca urmare a abuzului comis. Deci, nu la birtul din Oniceni unde lucrase fără greșală și fără pată. Demersurile femeii de a fi reînregistrată la locul firesc de muncă sînt privitye chiorși și lucrurile curg așa. În urma anchetei publicate, în care atrăgeam serios atenția că Stan Florea nu prezintă garanții pentru postul de gestionar, că nu este calificat, că dintr-o asemenea măsură abuzivă vor decurge numai pagube și neînțelegeri, se iau și măsuri. Primarul, președintele cooperativei de consum, contabilul șef sînt scoși din muncă. Nu vom înțelege însă rațiunea măsurii numirii fostului primar ca președinte al cooperativei de consum din Forăști — fusese doar implicat în abuzul despre care scriem. Saluțăm totuși măsurile luate dar nedumerirea noastră este totală la auzul veștii că Stan Florea a rămas gestionar la birtul din Oniceni iar Georgeta Birsan la un loc de muncă ce i-a fost fixat cu forța. Nu s-a rezolvat adică esența, nu s-a dat dreptate unui om al muncii devenit ținta bătaiei de joc a unor tovarăși care nu fac din respectarea legii un cult. Să cităm din finalul anchetei publicate în 16 noiembrie 1978: „...Credem că în acest caz, singular prin puterea și stabilitatea abuzului, nu trebuie umblat cu jumătăți de măsură ci cu măsura întreagă. Reintegrarea Georgetei Birsan la birtul din Oniceni, a lui Stan Florea la fostul loc de muncă și tragerea la răspundere pe toate căile a lui Iordache Curelaru...”

La 4 luni și jumătate de la efectuarea unei anchete de presă cu sprijinul procuraturii județene nu se primește nici un răspuns, ceea ce contravine Legii privind rezolvarea cererilor și sesizărilor oamenilor muncii. Nu se rezolvă situația, deși tovarășii din conducerea U.J.C.C. Suceava știu și afirmă cu mindrie locală că „tovarășe Birsan este excepțional pregătită”. Vom cita acum în întregime un act, sperăm, convingător pentru toată lumea: „Notă de constatare încheiată astăzi 23.III.1979. Subsemnații Sofronie Teodora, vicepreședinte cu probleme comerciale, Popescu Octavian, șef birou C.F.I. și Bălănică Toader, șef compartiment alimentație publică, din cadrul U.J.C.C. Suceava, conform verificărilor tematice a unităților de a.p. am veri-

ficat activitatea birtului Oniceni din cadrul coop. de consum Forăști și am constatat următoarele:

- unitatea este murdar întreținută, pavimentul și geamurile nespălate, pereții afumați; la bar pahare murdare, pietrificate; în bucătărie murdărie, fără dotare corespunzătoare la veselă, tacimuri, cești cafea etc.
- nu este afișat sortimentul obligatoriu conform O.M.C.I. 150/1978 și nici nu s-au găsit la vînzare produsele specificate.
- a fost găsit la vînzare produsul gogoși în care nu erau incluse materii prime conform rețetei ca lapte, ouă, drojdie comprimată, zahăr vanilat, zahăr pudră, fapt ce a făcut ca gramajul acestora să nu corespundă.

Cîntărindu-se în fața comisiei și a gestionarului Stan Florea un număr de 25 de gogoși (întreg stocul) s-a găsit o lipsă la gramaj de 620 grame, respectiv 6 gogoși, care dealfel a fost recunoscută în scris și de gestionarul Stan Florea.

— s-a găsit în stoc o ciorbă făcută cu conservă pește și măline după o rețetă proprie neaprobată de conducerea cooperativei; dealfel nici celelalte rețete și calculații nu sînt vizate de sectorul financiar contabil al cooperativei.

— a fost găsită după teighea vînzînd produse alimentare și băuturi soția gestionarului care nu are calitatea de încadrat, fapt motivat de gestionar că nu are încredere în lucrătorul de la bucătărie să-l lase singur în unitate. Față de această situație a fost luată măsura de sancționare cu amendă, conform O.M.C.I. 22/1974 pct. 2 alineatul „c” (pentru expunerea și punerea în vînzare a mărfurilor care nu intrunesc condiții de calitate).

Din verificarea făcută și declarațiile lucrătorilor rezultă că nu se înțeleg, refuză să colaboreze unul cu altul, nu au încredere. Din aceste motive sarcinile privind producția proprie nu se realizează. Gestionarul înțelege că atribuțiunile lui de serviciu constau în realizarea planului la desfacere băutură. Muncitoarea de la bucătărie face gogoși și numai o singură ciorbă ceea ce a făcut să realizeze circa 1 000 de lei pe lună la producția proprie, încasînd o retribuție corespunzătoare pentru întreg planul de desfacere a unității. Lucrătorul gestionar Stan Florea refuză să desfacă producția de bucătărie la consumatori, aceasta făcîndu-se de către Stan Profira.

Față de cele constatate, fiind cont că birtul Oniceni se află pe trasee turistice, propunem ca biroul executiv al cooperativei de consum Forăști să ia măsuri de înlucuire din funcție a lucrătorului gestionar Stan Florea și a lucrătorului necalificat Stan Profira (Stan Florea are studii 7 clase elementare — înainte a lucrat ca operator la cinematograful și apoi la secția de imbuteliat sifoane, Stan Profira are 4 clase și nici o calificare).

Anexăm procesul verbal de control, procesul verbal de verificare a produsului gogoși și notele explicative ale lucrătorilor. Controlul s-a efectuat în prezența contabilului șef al cooperativei, Tăranu Mihai, și a șefului de magazin Pungă Mihai, președintele fiind plecat și s-a adus la cunoștință la terminarea controlului cînd s-a înapoiat.

Iată deci că lucrurile au devenit măcar acum clare. Conducerea U.J.C.C. Suceava (de menționat că tovarășul președinte Bosinceanu a sprijinit într-o primă perioadă demersurile gestionarei Birsan Georgeta ca apoi să se rememneze) are datoria să facă următoarele lucruri:

- să fie consecventă cu ea însăși, să aplice adică propriile-i măsuri.
- să reintegreze de urgență la birtul din Oniceni pe Birsan Georgeta și pentru că acesta este adevăratul ei loc de muncă, și pentru că este calificată, și pentru că este pricepută, cinstită, corectă.
- să răspundă în termenul legal organului de presă.
- să sesizeze de urgență procuratura în legătură cu furturile de la birt.

E. SAVU ■

Da, Turnul Babel există! Adresa lui: str. Dr. Felix 53

Asistam la adunarea generală a locatarilor dintr-un bloc mititel de pe str. Dr. Felix cu numai 2 etaje și 22 chiriși principali, dintre care prezenți 17 sau numai 16, prea bine nu se știa. „Neruşinare, hoție, huliganism, sabotaj” — fiecare plesnea cu vorbe în stînga și-n dreapta, vorbind cite 3-4 sau chiar mai mulți deodată. Pentru ce? Ei bine, nu e ușor de priceput, cînd fiecare spune altceva, contrazicîndu-i pe toți, uneori chiar pe sine însuși.

Din incredibila gilceavă la care am asistat, 6 ceasuri, duminică 18 martie, în str. Dr. Felix 53, nu se poate desprinde un tablou cit de cit clar al conflictului tragicomic existent aici de vreo cîțiva ani. Cineva ar fi trebuit de mult să pună piciorul în prag. Cineva, adică ICRAL Pajura și Consiliul popular al sectorului 8. Cum au acționat reprezentanții celor două instituții se poate imagina vîzînd unde s-a ajuns. De asemenea, am văzut cum a condus adunarea generală Dumitru Taifas, din partea Consiliului popular sector 8. Izbind cu scaunul de podera, strigînd mai tare decît toți, ne-a amintit de vremuri la care nu ne gîndim cu plăcere. Spre sfîrșit, a devenit blind și grăbit să termine ședința oricum, numai s-o termine și după el, potopul!

Fi-va oare pace, de acum înainte, în Dr. Felix 53?

După cele ce am văzut și auzit, ne temem că nu. În noul comitet tensiunile sînt maxime chiar de la început și nu-l vedem pe tovarășul Taifas stingîndu-le cu amenințări și vorbe goale. Cu totul altfel se poate aplana conflictul.

Întîmplarea a făcut ca a doua zi, pe urmele unei sesizări, să dăm peste o altă situație conflictuală, de astă dată însă într-un bloc din cele mari, pe str. Xenopol nr. 3. Alcătuită din două corpuri lipite dar distincte, fiecare cu intrarea și scara lui, clădirea datează de aproape o jumătate de veac și, printr-o

bizră fantezie, cele 2 scări au fost denumite nu A și B, ci viceversa, adică B și A, iar apartamentele au fost numerotate începînd cu 1 și 2 la parterul scării B, apoi 3, 4 și 5 la parter A, și tot așa, în zigzag, pină la etajul VIII.

Bine, veți zice, și ce-i cu asta? N-ar fi nimic, poate, dacă în blocul cu pricina nu ar locui și o familie cu mari disponibilități revendicative, ca să zicem așa și nu altfel. Julius Chițu și soția sa, proprietari ai apartamentului 11 (fost 10) de pe scara A (fostă B), s-au războit ani de zile prin tribunale cu Asociația locatarilor și cu ICRAL Herăstrău pentru o cameră de la subsol (nici 6 mp) și au pierdut procesul. Argumentația sofisticată le-a fost dată peste cap de crudul adevăr: respectivă, hai să-i zicem, cameră nici măcar nu figurează în actul de vînzare-cumpărare autentificat la fostul Tribunal de Ilfov în anul 1944. Soții Chițu au pornit apoi un alt război al reclamațiilor, audiențelor, anchetelor și paraanchetelor, avînd drept țel reintronarea „numerotării originale”, față de care ei nutresc, ne-a făcut impresia, o adorație aproape mistică. În splendidul apartament de 4 camere și dependințe cu tot confortul posibil, ei ar putea depăna în tihnă tot zile bune.

Nu-i mai puțin adevărat, de altă parte, că disponibilitățile revendicative de care pomeneam mai sus și-au aflat o sursă de alimentare în faptul că actuala numerotare a blocului din Xenopol 3 nu a fost niciodată statuată formal și îndeajuns de precis, astfel ca orice cale spre conflict să fie tăiată. Mai mult, citeva dintre răspunsurile date de foruri edilitare conțin contraziceri ce pot da naștere la interpretări de natură să ducă la escaladarea conflictului, oricît ar fi el în realitate de lipsit de obiect. O adresă din 1975 (nr. 40064-40073) vorbește despre transformări constructive datînd din anul 1950, efectuate de IAL și ICR — de asemeni și schimbarea nomenclaturii scărilor cit și a apartamentelor. În anul următor, Oficiul juridic al DGDAL „consideră justă cererea de a se reveni la vechea numerotare”. După numai citeva luni, adresa 877/28.12.76 a Biroului fond locativ DGDAL se opune categoric revenirii și arată că modificările de numerotare „s-au produs înainte de naționalizare, neputîndu-se stabili cine și cînd le-a efectuat”. La fel sună (se pare că de fapt așa stau lucrurile) răspunsurile date succesiv de către ICRAL Herăstrău, ultimul fiind nr. 40059/12.3.79.

Să sperăm că va fi cu adevărat ultimul!

F. MIRCEA ■

POȘTA REDACȚIEI

SOCIAL

● **Studentii anului II** Facultatea de agronomie, Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu”: Mai trimiteți poezii, să ne dăm seama ● **Ari-noiu Gh. Ion** — Cimpulung Muscel: Trimiteți un memoriu detaliat ● **Olteanu Sorin** — Iași: Trimiteți materialul de care ne scrieti ● **Pruncu Dumitru** — Timisoara: V-ați simțit bine la băi la Buzias și, ziceti, ne trimiteți o schiță literară. Schița e de fapt un articol pe care nu-l publicăm deoarece nu intrunesc condițiile necesare ● **Serban Octavia** — Ulmeni (Ilfov): Puteti să-i scrieți lui Vasile Adamescu, eroul serialului din revistă, pe adresa noastră ● **Serban Maria** — Sibiu: Flacăra nu continuă polemica începută în alte locuri. Nu-i normal? ● **Ilie Luca** — Văleni de Munte: Pentru a afla ce trebuie să faceți în legătură cu o stabilire în București trebuie să vă adresați consiliului popular al municipiului ● **Belciug Veronica** — Cluj-Napoca, **Miriță Petre** — Tirgoviste, **Bordeianu C-tin** — Munteni (Galați) și alții: Scrierile adresate

redactorului șef al revistei, poetul Adrian Păunescu, ajung chiar la dînsul, zilnic între orele 10-13 puteți să vă adresați secției scrisori, anchete cetățenesti a revistei.

EUGEN SECELEANU ■

ADMINISTRAȚIE

● **Sorin Istrate** — Bacău, **Ana Mirică** — București s.a.: Conform dispozițiilor în vigoare, pensionarii de gradul III de invaliditate, începînd cu 1 ianuarie 1978, pentru a primi pensia cuvenită, trebuie să presteze 4 ore muncă retribuită ● **Sora Constantin** — Urziceni: De medicamente gratuite beneficiază cei cu o pensie de pină la 350 lei lunar ● **Liliana Maria-Ionescu** — Satu Mare: În învățămîntul primar și gimnazial pot primi bursă elevii care se încadrează în una din situațiile următoare: a) nu sînt cuprinși în casele de copii desîndeplinesc condițiile de a fi primii (orfanii de ambii părinți, părăsiți, sau ai părinților decăzuți din drepturile părintesti); b) neavînd școală în localitate (sat, cătun) sau trebuînd să parcurgă distante mai mari de 5 km dus-întors, sînt scolarizați

în unități de învățămînt din alte localități și locuiesc în internate sau la gazde; c) provin din mediu T.B.C. sau familii care nu pot asigura o educație corespunzătoare (pe baza anchetei sociale) și locuiesc în internate sau la gazde.

MARGA NEDELEA ■

ÎNVĂȚĂMÎNT

● **Nicoleta Bizu** — Cluj-Napoca: Într-adevăr, a apărut un „ATLAS DE ANATOMIE”, deci volumul care vă interesează, la Editura didactică și pedagogică, acum circa doi ani; dacă nu îl găsiți în librărie orașului, încercați la Librăria „Cartea prin poștă” din București ● **Livia E. Rodoccea** — Sibiu: Ne întrebați dacă fiul dumneavoastră, care a fost încorporat la data de 1 octombrie 1978 pentru satisfacerea stagiului militar, are dreptul să se prezinte la examenul de admitere în învățămîntul superior în sesiunea din iulie 1979; întere-sîndu-ne la rîndul nostru la M.E.L., în acest sens, ni s-a răspuns negativ ● **Puiu Rozorea** — Craiova: Conform regulămintelor în vigoare, posturile din învățămînt se ocupă, în o-

rase, prin concurs, iar în comune prin transfer.

HORIA PĂTRAȘCU ■

JURIDIC

● **I. Birsan** — București: Aveți dreptul să renunțați la avantajele grațierii și să cereți continuarea procesului ● **Leon Savin** — București: Din fotografie nu putem constata data cînd a fost executată și nu constituie probă ● **Gheorghiu Nicolae** — Caracal: Decizia de evacuare nu stîrbește dreptul dv. de moștenitor ● **Sabo Victor** — Maramureș: Nu rezolvați nimic refuzînd să mergeți la dezbateri ● **Chiru Dumitru** — București: Un act de donație atacat în justiție nu presupune anularea lui automată ● **Dănilă Vasile** — București: Adresați-vă executorului judecătoresc din sectorul unde locuieste (lucrează) proprietarul ● **Buteanu Ioan** — Maramureș: Numai instanța poate cere avizarea certificatelor medicale, așa cum o doriți ● **Vasile Vladimir** — Brăila: Proba cu martori nu anulează documentul oficial ● **Ștefan Staicu** — Brăila: Deocamdată, cazul dv. este

tot de competența instanței ● **Ileana Voicilă** — Caransebeș: Răspunderea conducerii este angajată dacă desfacerea contractului de muncă a fost consecința ușurinței sau un abuz din partea ei ● **Nicolae Ștefanescu** — Arad: Răspunsul nostru nu poate fi folosit ca act justificativ. Aveți dreptul să vă construiți un nou apartament numai după ce ați cerut ieșire din indiviziune ● **Ion Birebiș** — Craiova: I.C.V.L. are nu numai dreptul, ci și obligația de a vă ajuta să procedați la constituirea asociației de locatari ● **Petre Dragostin** — Ialomița: Avocatul nu poate fi chemat ca martor în procesul dv. ● **E. Ionescu** — Ploiești: Informațiile respective, însoțite de nume de martori, trimiteți-le procuraturii locale.

NICOLAE CRISTACHE ■

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

NIKOLAUS BERWANGER

aprilie

soarele
s-a furișat
după nori negri și grei
de parcă și-a tras
în fața ochilor
o cortină de plumb
adormind
mistuit de spaime
ulițele toate
sint neumbrate
ca inimile
unor oameni
dulăii
smucesc de lanțuri
și mușcă aerul

vintul de gheață
șuiere turbat
biciuindu-mi chipul
întunecat
pe capul meu înfierbintat
boabe de grindină
cit boabe de cireș
au pornit
o polcă neună
și eu simt
cum soarele
se va ivi
cu un suris
cald și senin

În românește de Anton Pálfi

NICOLAE DAN FRUNTELATĂ

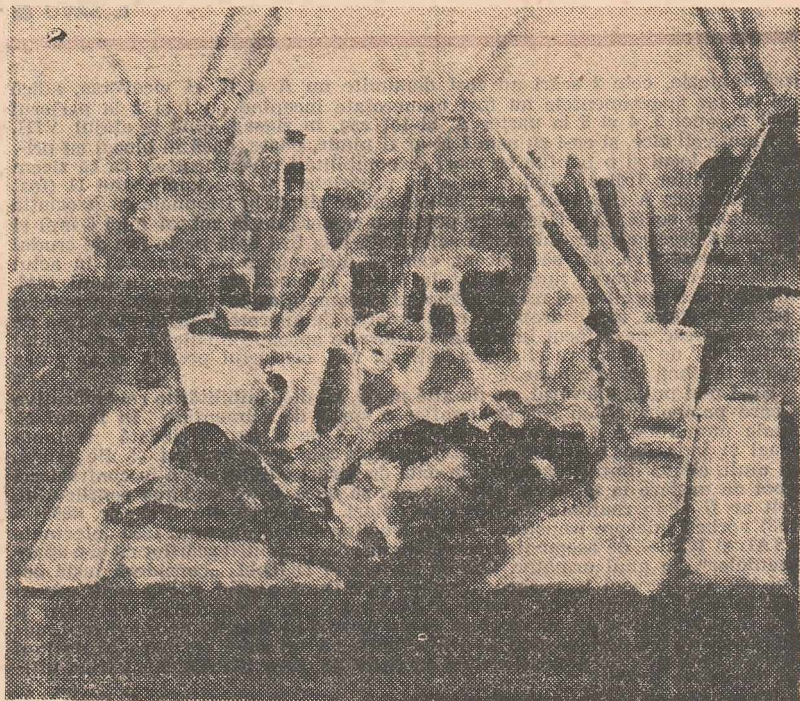
Septembrie care ne-a fost promis

Septembrie care ne-a fost promis
Un vis incremenit pe crengi de măr
Uitate-n înflorire și ele, cum un joc
Prea dureros și trist, cu crengi
de măr
Stau în lumină și iubiri, și veri
Și tot ce a părut un adevăr
Atunci ia început, cind miresmat

Pământul nostru
s-oglindea-ntr-un măr

De ce ai ochii-atît de-nnegurați
Știu, iar e ger, ca un cuțit prin vis
Cocling în apa florilor de măr ?
Știu prea tirziu, că nu e, nu va fi

Septembrie care ne-a fost promis.

HORIA ROȘCA - Natură statică în atelier

Profesiune de credință

Munca mea - limpezire
și act de libertate

Pentru mine, munca e limpezire și act de libertate. A scrie înscamnă a privi cu ochii singelui în credința zilei și în lacrima nopții. Chinul și descurajarea stau sub coatele mele, pe masa de lucru - pedeapsa piinii sau nemurirea amestecului de lună în spicul copt - și cind izbutesc să le infring, să le schimb în bucuria cuvintului încărcat cu presimțirea unei suiri în cîntec simt că peste rîni se aterne roua, sufletul scoate capul din jug, biestemul de a mă apleca mereu peste pagina albă ia chipul norocului. Nu mă pot uita la lume cu

ceafa, fie și numai pentru faptul că unora le-ar veni chef să mă înhațe de ea și să mă arunce din drum. Viața trebuie privită și înțeleasă ca un izvor țîșnind dintr-un butuc de vie, dintr-un vis - fericiți cei ce dorm într-o vioară la care s-a cîntat numai pentru mireasă! - iar cind e cazul, din patul puștii unui dușman. Mă dau în leagăn, cu toate corzile împodobite cu flori, cind mă răsfață și-i zic, cind mă umple de durere și-mi stîlcește clipele: dă-mi de trei lei fulger, ca să-mi aprind țigara.

Scriu cu suferința curgîndu-mi de pe frunte pe miini, plin de nădejdea că pot ajuta oamenii să petreacă un ceas din noapte auzind cum ploile de aprilie aștern povești de dragoste în trandafirii ce se vor deschide roșii sub geam sau să se intristeze ca iarba, spre toamnă, pentru o privilegiatoare pierdută.

Mă amestec, ciocotind de furle, în toate întîmplările scornite ca să facă să triumfe umilînța. Căci scriitorul adevărat trebuie să lupte pentru înfrîngerea mizeriei și biruința risului. Altminteri nu merită să țînă creionul în mînă.

FANUȘ NEAGU ■

Între prejudecată și inițiativă

Duminica trecută și luna trecută, adică pe 25 și pe 26 martie, în avântul culturii, s-a spart gheața a două prejudecăți, punîndu-se temelile a două inițiative. Prima aparține provinciei și, de ea, beneficiază Capitala. A doua aparține Capitalei și, de ea, beneficiază - deocamdată și privilegiat - una dintre provinciile Bucureștiului: Drumul Taberei. Să le respectăm, cu cite-o vorbă, pe fiecare-n parte!

Prima prejudecată era că doar localitățile provinciei sint atinse de aripa fericirii cind formații de artă din București se deplasează acolo. Sigur, prejudecata a fost zdruncinată mai de mult și în cursul timpului, pe măsură ce creatori de artă din provincie tot veneau la București și dovedeau, fiecare în felul său, că sint și-nafară, creatori de mare artă. Cu Prezențe băcăuane în Capitală, însă se creează un precedent de unitate și de forță. Pentru că iată, băcăuanii și-au trimis - în frunte chiar cu Aurel Ilie Calimandric, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă - și-au trimis timp de șase zile,

și orchestra lor simfonică (se știe, bine condusă de Ovidiu Bălan); și colectivul Teatrului dramatic Bacovia (cu un set de trei spectacole); și o expoziție de artă plastică alcătuită din lucrări ale membrilor Filialei Bacău a U.A.P. (13 semnături, începînd cu acelea ale lui Ilie Boca, Ciosu Constantin, Crăiță Mindră-Vasile); și o expoziție de artă naivă a artiștilor amatori; și un bun pachet de 14 filme, create de 5 cinecluburi din Bacău, municipiul Gheorghiu-Dej și Comănești. O săptămînă de artă băcăuană concret-multilaterală, de valoare, și de îndrăzneală a competiției. Oamenii de artă din județul Bacău, dincolo de darul de frumos pe care li l-au adus chiar acasă bucureștenilor, propun o formulă de schimb de experiență, de mobilitate organizatorică, de circulație a valorilor. O aplaudăm, spunem „bis”, și-am fi bucuroși să consemnăm că și alte județe s-au luat după Bacău.

A doua prejudecată era că pictorii naivi din București, deci din acest mediu ultra urban, nu pot concura cu aceia din mediul neoș-rural. Incit, paradoxal, și în pofida eforturilor unor oameni care n-aveau această prejudecată (în frunte cu criticul de artă Alexandra Titu, care numai dumneaei știe la cite uși a bătut), pînă luni seara, exact

la ora 19, n-a avut loc, în București, nici un vernisaj de expoziție exclusivă a artiștilor naivi din București. Ea, însă, s-a realizat, simplu, firesc și prompt, în clipa în care doctorul bolnav de pictură Ion Alexandru Boanchiș și-a asumat sarcina și bucuria aceasta. Așa se face că, pînă la 25 aprilie, pereții Policlinicii din Drumul Taberei sint iar colorați, de data aceasta de citeva zeci de tablouri școase cu penelul, din proproșile lor suflete, de către 12 artiști care trăiesc și creează naiv chiar în București. Numele lor sint Aurelia Vintilă, Constantin Stănică, Alexandru Savu, Ștefan Predoiș (aceștia fiind laureații ai Festivalului național „Cîntarea României”), Emil Pavelescu, Grigore Brăteanu, Georgeta Turiga, Marcel Leibowicz, Eugenia Stănescu, Petru Vintilă, Ana Marcov și Mihai Georgescu. Expoziția Artiștilor naivi bucureșteni, organizată de Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă al municipiului București și de Asociația artiștilor plastici amatori, reprezintă o selecție exigentă, incit îi indemnăm și pe oamenii sănătoși să treacă pe la această policlinică. Le va face bine.

N. ION ■

● CAP LIMPEDE

TEATRU

Fiindcă nici în această stagiune mahomezii criticii n-au prea bătut drumurile provinciei, au început să vină, în Capitală, muntii colectivelor teatrale din țară, ca să-și dovedească și - esențial! - ca să-și verifice virtuțile. Teatrul dramatic din Galați ne-a adus, alături de un spectacol de studio, două montări, amîndouă ambițioase, amîndouă aducătoare de dezolare.

Spectacolul cu piesa lui Dumitru Radu Popescu, *Rugăciune pentru un disc-jockey*, n-a avut șanse de zbor înalt și captivant. Mie, unu'a, mi-a fost limpede că, să-l numim așa, genul pieselor și spectacolelor dezbatere ori pășește spre o nouă stare dramatică a sa, superior calitativă, ori chiar și-a trăit tralul. Fără îndoială,

cauza spectacolului a fost slujită cu crez și muncă - stimabile - atît de regizorul Nicolae Scarlat, dar de impresionant, artistică, n-o face decit scenografia *Daniei Codarcea*, scenografie simplă, sobră și care oferă unice metaforă autentică a spectacolului despre lupii moralști, aceea a transformării codrului de arbori-stilpi de susținere-oameni drepți într-o orgă de luminări, metaforă - final nefericit - dublată de o scenuță în care mielul explică de ce s-a autosacrificat și niște pinze sint puse să filfie, ca eșarfele de la gîtul fetelor îndrăgostite fără șansă din u-

nele filme din primii zece ani de după război.

Spectacolul cu piesa lui Friedrich Dürrenmatt, *Frank al Cincilea*, înscamnă și el un mare consum de energie (inclusiv fizică, actorii fiind puși să se bușească de scindura scenei, care, oricît de sfîntă ar fi ea, tot scindură este) dar nu și o înălțare pe măsură. Autorul e foarte mare și piesa a fost de succes, însă, fie-ne iertat, ni se spun prin ea noutăți de prin epoca industrializării Angliei, noutăți în detaliu dezvăluite de Marx și care se predau de mult în licee și școli generale. Iar, ca lucrul să fie rotund, regizorii *Adrian Lupu* și *Magdalena Klein* - cu o risipă de imaginație tinerească de necontestat, ba chiar de admirat - fac greșeala, de concepție, să-l standardizeze pe actori prin îmbrăcăminte și să-i marionetizeze prin grimă de circ.

S-a vrut o demascare a dezumanizării omului din pricina banului și lucrurile au ieșit pe dos: replicile lui Dürrenmatt ne-ar fi cutremurat, prin cinismul lor, dacă erau rostite de oameni - cit mai oameni și ne plictisesc, ca o lecție răsreluată cind sint emise de oameni - gata, fantoșe. S-a vrut un spectacol novator și-a ieșit ceva brechtos și bătrînicesc. Nu înscamnă că și într-un spectacol și în celălalt nu-s de aplaudat unele momente (într-ai doilea mai multe) de frumoasă artă.

NELU IONESCU ■

CARTE

● „Fischerle pornește acum la drum spre o țară vastă, spre America. Acolo se duce la campionul mondial Capablanca și-i spune: „Pe dumneata te-am căutat”, pune miza jos și joacă împreună pînă cind individul e zdrobit. În ziua următoare chipul lui Fischerle apare în toate ziarele”; „ziarele ar vrea să-și infomezze cititorii, dar nu știu nimic. Peste tot stă scris: „Secretul campionului mondial”; în ziua următoare s-au și înființat acolo o mie de reporteri. „Domnilor”, le vorbeste, „sint surprins că pretutindeni mi se spune Fischerle. Sper că veți corecta această eroare! Pe mine mă cheamă de fapt Fischer.”; „Cîți sinteți aici? O mie. Dați-mi fiecare cite zece mii și vă povestesc la toți odată. Atunci eu am să am zece milioane de dolari, iar dintre voi n-o să fie nici unul

ruinat”; „în treizeci de săli gigantice Fischer joacă zi și noapte treizeci de partide simultane, cu figuri vii, pe care le comandă chiar el.”; „Adversarii vin din toate țările, niște bieți coate-goale care vor să învețe ceva de la el... Fiecare dintre aceștia are dreptul să fie bătut o dată de el la șah. Nu cere nimic în schimbul favorii pe care le-o face. Doar la plecarea trebuie să se inscrie într-o carte de oaspeți și să confirme expres că el este campionul mondial”. Aceste fraze - la care s-ar mai putea adăuga numeroase altele asemănătoare - au fost culese din genialul roman al lui Elias Canetti intitulat *Orbirea*. Cartea a apărut în 1931. Pe vremea aceea nu exista nici un campion mondial cu numele de Fischer. Abia peste patru decenii a apărut marele șahist Bobby Fischer. Din America. Cu un comportament extravagant ca și cel al eroului lui Canetti. După cum se vede, uneori realitatea copiază literatura...

Să ne cinstim ctitorii

● Recent s-au împlinit 25 de ani de la moartea lui Emil Isac (17.V.1886—25.III.1954), poet și publicist socialist cu o profundă conștiință istorică, adevărat tribin al ideilor noi din ale cărui opere amintim: „Poezii, impresii și senzații moderne“ (1908), „Poeme“ (1937), „Ardealul bătrîn“ (1916), „Poeme în proză“ (1923), „Cartea unui om“ (1925).

„Vrem unirea tuturor elementelor românești, căci numai astfel sîntem asigurați că putem trăi viața unui popor civilizat și numai astfel ne este posibil ca, în sfîrșit, toată energia noastră să nu fie jertfă în lupta de rezistență, ci ca energia aceasta să poată fi folosită pentru progresul cultural, social și economic (...). Ista-i argumentul suprem pentru care socialismul român s-a declarat în Alba Iulia pentru idealul unirii tuturor românilor“.

EMIL ISAC

„Adevărul“, 5 ianuarie 1919

Vorbii și scrieți românește

Clasa întâia

Regula tradițională este să se spună clasa întâi, cu numeralul nearticulat, spre deosebire de clasa a doua, a treia etc., cu articol final. Explicația este că la origine întâi era adverb pe cînd al doilea, al treilea sînt adjective. Dar din ce în ce mai puțin sînt vorbitorii care respectă regula; se zice clasa întâia (se scrie și clasa I-a).

Cum se explică această abatere? Evident, prin intervenția analogiei: e clar pentru oricine că întâi este paralel cu a doua, a treia, care sînt formate de la doi, trei și comportă articolul final -a, prin urmare pare logic să se adauge articolul și la întâi. Datoria scolii, a Academiei, este să pună friu la modificări, chiar cînd au justificare, pentru că, dacă limba ar fi lăsată cu totul în voia vorbitorilor, s-ar modifica prea repede și s-ar ajunge să nu se mai înțeleagă un text scris cu o sută de ani mai înainte.

Să vedem totuși care este situația reală a primului nostru numeral ordinal. Fiind folosit și înaintea substantivului pe care îl califică, nu a putut fi lipsit de articolul final: se zice deci *întîia oară* și, de asemenea, la masculin și neutru, *întîiul pas*, *întîiul loc*, iar dacă cineva ar avea ideea să zică *întîi oară*, *întîi pas*, ascultătorii nu

l-ar înțelege. Încă din primele noastre texte găsim exemple ca *întîia venire* (la Coresi). Dar și cînd e folosit fără substantiv trebuie articulat: zicem clasa a doua e mai numeroasă decît *întîia*; cred că nimănui nu i-ar veni în gînd să zică în cazul acesta *întîi*. Constatăm că în aceste situații *întîi* s-a orientat după construcția numeralelor celorlalte; de aceea părerea mea este că ar trebui să renunțăm la apărarea formulei tradiționale și să acceptăm să se zică clasa *întîia*.

Dar cu aceasta încă nu s-a rezolvat în întregime unificarea paradigmei. Într-adevăr, de la doi înainte se folosește și articolul prepus a, al: se zice anul al doilea, nu anul *doilea*. De aici apare posibilitatea să se zică și a *întîia* și, într-adevăr, se poate auzi această formulă din gura moldovenilor; ce e drept, primele două vocale se contopesc și se ajunge la pronunțarea *antiia*, și, cum substantivul precedent este și el articulat, deci se termină cu -a, se ajunge la pronunțarea *clasantia* unde nu se mai bagă de seamă că s-a folosit forma a *întîia*. Dar cînd lipsește substantivul, forma nouă apare clar: *călătorește cu antiia*. Mai mult decît atîta, articolul prepus apare și la masculin, tot sub forma a (pentru că moldovenii suprimă în mod obișnuit pe -l): după modelul lui a *doilea* se poate auzi și *antiile*.

Aceste variante, care tind și ele la uniformizarea flexiunii, nu trebuie însă luate în considerare, pentru că sînt regionale și, odată cu unificarea limbii, vor fi foarte părăsite.

AL. GRAUR ■

Cronica literară

Emil Manu:

Eseu despre generația războiului

Eseul lui Emil Manu este o lucrare de sinteză, deloc ostentativă, propunîndu-și nu atît să epuizeze o epocă literară, cit să descrie un stil. E stilul de viață și de artă al unei generații întregi, numită mai mult sau mai puțin convențional a „războiului“, generație din care face parte și autorul. Așa se face că redactarea imbină metoda fișei de istorie literară cu stabilirea de profiluri scriitoricești exemplare. Criticul nimerește de la început tonul participativ angajant. Elogiul, într-un fel, ni se pare și el scuzabil și necesar; din perspectiva creată, chiar și eșecurile devin semnificative. Un C. T. Lituon sau un Emil Ivănescu nu mai rămîn niște simpli anonimi; în oarecare măsură generația din care fac parte le datorează și lor ceva. Criteriile selecției nu mai intră deci în discuție: generația invocată nu mai trebuie definită, ea există pur și simplu; este o realitate. Cîteva formule pot fi totuși avansate, cum ar fi „generația pierdută și apoi recuperată“ sau poezii revoltei lirice și „ai evadării din turnuri“. Dar criticul nu se pierde în considerații generale, după cum nu-l interesează în sine nici tabloul statistic al debuturilor din perioada războiului. Ne dăm seama că generația aceasta nu e deloc omogenă, încît cu greu pot sta alături membrii „Cercului literar“ și grupările bucureștene **Cadran** sau **Albatros**. Îi diferențiază în primul rînd programul estetic. Pe de altă parte, bănuim că unii dintre scriitorii prezenți aici n-au așădat niciodată un sentiment de generație. Criticul a trebuit să învingă așadar o mulțime de dificultăți. N-ar fi reușit mare lucru, dacă n-ar fi cunoscut atît de bine climatul literar de atunci. Pentru Emil Manu epoca descrisă n-are propriu-zis secrete. Nu o construcție sintetică, oricum discutabilă, și-a propus el să realizeze. Eseul de față e, înainte de toate, dialog și confesiune.

Simpatia lui Emil Manu se îndreaptă evident către scriitorii din jurul revistelor **Cadran** și **Albatros**. Celelalte grupări îi apar oarecum tutelate din afară de personalități marcante, ca Lucian Blaga sau George Călinescu. Examenul critic e însă obiectiv. Autorul nu face nici un fel de discriminări; chiar scriitorilor „fără operă“, indiferent de la ce revistă provin, le dedică articole cuprinzătoare, generoase. Fiecare profil e construit atent și cu o simpatie netrucată. Aproape în tot ce susține nu poți să nu fii de acord cu criticul. Impresia de autenticitate și adevăr ireversibil vine din absența oricărei intenții demonstrative. Comentariul critic e dens, plin de idei și sugestii, avînd el însuși valoarea unui document (fiindcă — neîndoios lucru — generația aceasta, ca abstracție literară, ființează de-acum și prin mărturia entuziasată a lui Emil Manu). Se vede că totul a fost îndelung meditat și cumpănit. Eseul, în ce are mai durabil, e o carte scrisă parcă din memorie, nu cu fișele în față. Confuzia începe în critică de-abia cînd spui prea mult. Emil Manu își cenzurează atent debitul verbal și ideatic. Nu vom înflinți prea multe scilpiri în textele sale, dar ceea ce spune pare temeinic și se reține cu ușurință. Scopul nu e de a fi neapărat original, ci mai degrabă de a restitui niște scriitori — unii destul de controversați — așa cum au fost sau cum sînt acum. E posibil ca pagina să fie uneori încărcată cu detalii biografice, aparent fără nici un rost. Dar și acestea fac parte din ceea ce nu se poate uita. Unde sîntem tentați să vedem numai scrupul excesiv, poate nu e decît patos justițiar și respect pentru evocarea completă, netruncheată. Anecdotică reală, în acest caz, nu e de disprețuit. Numai că ea așteaptă să fie coborîtă încă din legendă. Pe de altă parte, știm că fiecare generație are miturile ei.

Prima secțiune mai importantă din volum se ocupă de poezie. Cităm cîteva titluri: **Dimitrie Stelaru** și **elogiul boemei absolute**, **Geo Dumitrescu** și „lumea de miine“, **Un poet al atitudinilor fundamentale**: **Ion Caraion**. **Introducere în boema lui Constant Tonegaru**. Criticul vorbește parcă același limbaj (insurgent) ca și poezii cu care se întreține atît de familiar. Nu structurile globale îl interesează deocîndată. E prea multă dramă și revoltă în versurile acestor oameni care au trăit „visceral“ războiul. Ei au înnoit poezia și nu s-au imburghezit. Aflăm că Stelaru a amestecat voit arta cu viața, iar Geo Dumitrescu a inventat la timp ironia, exact cînd trebuia inventată. La Ion Caraion formele au devenit întrebări, în timp ce Tonegaru „adapta aventura onirică a romanticilor la simpla epatare lexicală, plină de senzații sonice“. Sînt considerații (am reprodus numai cîteva, la întîmplare) de un dinamism ieșit din comun. Pe alocuri expresia tinde către concizia de tip aforistic, sentențios. Criticul interpretează, dar transcrie în același timp din experiența lui de viață sublimată în cuvînt.

Fundamental, critica lui Emil Manu rămîne oarecum fragmentară. Nu pare lipsită de orizont (îi este de folos și erudiția), dar ideile de obicei au ecou scurt, ușor crispat. Ceea ce nu îl împiedică să ne ofere cîteva admirabile profiluri izolate. Adăugăm la numele de mai înainte pe cele ale lui Marin Preda, Eugen Barbu.

Eseul lui Emil Manu probabil că nu vrea să fie mai mult decît este, adică un eseu. Oricum, constituie o contribuție serioasă la cunoașterea unei epoci controversate. Criticul are privilegiul, enorm totuși, de a scrie despre propria lui generație.

CORNEL MORARU ■

ÎN URMĂ CU...

● În urmă cu 110 ani, în 1869, se înființează la București primele linii de omnibuze; **George Stănescu** compune „Simfonia în la major“, prima lucrare de acest gen în literatura muzicală națională; **Karl Storch** termină statuia „Spătarul Mihail Cantacuzino“ din fața Spitalului Colțea din București; tot în același an apare la București, pînă în 1872, gazeta „Analele tipografice“ (cu subtitlul „Jurnal artistic“).

● În urmă cu 105 ani, în 1874, **Al. Odobescu** publică „Pseudokinetikos“, iar **C. Aricescu** — Istoria revoluțiunii române de la 1821 (2 volume).

● În urmă cu 95 de ani, în 1884, este instalată la București prima linie telefonică de stat între Ministerul de Interne și Poșta Centrală; la Timișoara, se introduce,

pentru prima oară în Europa, iluminatul electric al străzilor; la Constanța se inaugurează statuia lui **Ovidiu**, opera sculptorului italian **Ettore Ferrari**, iar printre aparițiile editoriale se menționează: **N. Densusianu** — „Revoluția lui Horea în Transilvania și Ungaria“ și **Al. D. Xenopol** — „Teoria lui Roesler“ (Studiu asupra stăruinței românilor în Dacia Traiană).

● În urmă cu 90 de ani, în 1889, **Titu Maiorescu** publică studiul critic — „Eminescu și poeziile lui“, iar **Ion Ghica** — „Amintiri din pribegie după 1848“.

● În urmă cu 85 de ani, în 1894, a început să apară la București, bilunar, pînă în august 1896, revista literară **Vatra**, condusă de **Ioan Slavici**, **L. L. Caragiale** și **G. Coșbuc**.

● În urmă cu 40 de ani, în 1939, **Henri Coandă** brevetează în Franța „Procedeu și dispozitiv pentru devierea unui

fluid într-un alt fluid“, iar **Dan Barbilian** (poetul **Ion Barbu**) introduce structurile cunoscute astăzi sub numele de „Spații Barbilian“. În același an apare la Iași, pînă la 25.I.1930, revista social-politică și literară — **Manifest**; dintre cărțile anului amintim: **Eugen Jebeleanu** — „Inimi sub săbii“ și **I. Peltz** — „Foc în hanul cu tei“.

Sculptură de **VIDIU MAITEC** ■

Tinerii trebuie să știe!

DICTIONAR DE LĂGAR

L (Leiche)

Mulți, cînd pe spate li se vopsea litera **L**, stăteau nepăsători. Ei credeau că este **L** de la **Lager**. Unii nici cînd au intrat în camera de gazare nu și-au dat seama că au purtat pe spate însemnul **L** de la **Leiche** — cadavru. De fapt, în clipa aceea nimic din ce a fost și nici din ceea ce ar fi putut să urmeze nu mai avea nici o importanță. Pentru ei începea, implacabil, sfîrșitul. Iar durata sfîrșitului era scurtă. Maximum 10 minute.

În jurul marilor lagăre, lagărele matcă — **Dachau**, **Mauthausen**, **Buchenwald**, **Bergen-Belseu**, **Ravensbrück** — existau o puzderie de lagăre mici. Acestea nu dispuneau de camere de gazare. Cînd se hotăra să fie lichidați — nu cu zecile, ci cu sutele — **Häftling**-ii slăbiți, aceștia erau expediați în lagărele-matcă, înzestrate cu „instalații perfecționate de exterminare“. Pentru ca cei trimiși să nu se amestece, la sosire, cu alții și să nu li se incurcă destinația, pe spatele fiecăruia se vopsea un **L**. Lung de 25 de centimetri. Cu o vopsea nedizolvabilă.

Uneori așteptau o zi și o noapte, și chiar mai mult, în noul lagăr pînă să le vină rîndul. Cînd nu exista o baracă goală, erau îngheștii peste ceilalți. Unii aflau ce-i aștepta și toată noaptea, cînd ceilalți dormeau, încercau să dizolve vopseaua cu salivă, s-o radă cu unghiile, cu dinții. Ei nu știau că vopseaua este nedizolvabilă.

Și totuși, în lupta cu moartea, o dată, unul a găsit o idee salvatoare. Cu o lamă se putea tăia spatele hainei, întorcînd-o, după aceea, pe dos. Trebuia doar să procuri un ac și ată de la croitorie. Pentru această însă trebuia să fii prieten cu un **Kapo** ori cu un **Blockälteste**. „Eludarea“ a fost repede descoperită și ideea salvatoare anulată. În loc să se vopsească pe spatele **Häftling**-ului un **L** mare de 25 de centimetri, s-a trecut la tatuarea unui **L** minuscul, de cîteva milimetri, pe brațul stîng al selectionatului.

Acum, cel care cunoștea semnificația literii tatuată, nu se mai agita cu înflăcărea ei, n-o zgîria cu unghiile și cu dinții. O privea.

Cei mai mulți însă continuau să intre în camera de gazare crezînd că au tatuat pe mină **L** de la **Lager** și numai în clipa în care simțeau că se sufocă zbatîndu-se cu brațele să-și facă loc în jur ca să aibă mai mult aer, zăreau tatuajul și întuiau, ca o străfulgerare, că este **L** de la **Leiche**.

OLIVER LUSTIG ■
fostul **Häftling** nr. 112 398

„Caminante”

Jurnal mexican (55)

Jocul de pelotă

3.

— Ai văzut vreodată o pasăre quetzal, señor?
— În realitate nu, Tatle. Numai în desene. Are două pene lungi și frumoase în coadă și o coroană de pene pe cap. Am auzit că-și schimbă culoarea trecând de la albastru la verde.

— Nu asta e important, señor. Ci faptul că nu poate trăi în captivitate. De câte ori am văzut-o în desene, mi s-a părut că suferă.

— Dar numai arta a făcut-o nemuritoare. Așa cum tot arta e singura care ne-a lăsat ceva aici la Chichen-Itza.

— Ruine.
— Ții minte ce-i spuneau toltecii lui Quetzalcóatl? „Nu ne interesează de unde vii. Ceea ce vrem să știm este unde vrei să ajungi”. M-am întrebat uneori dacă putem repeta acest lucru și despre noi. Și de fiecare dată mi-am răspuns: nu. Căci am fost convinși todeauna că oamenii trebuie să țină minte ce-au fost, ca să știe ce vor să fie. Și acum cred la fel.

(Ar li trebuit să adaug, poate, ceva. Mai devreme am aflat un amănunt care m-a tulburat. La fiecare 52 de ani, vechii locuitori ai Chichen-Itzei, când încheiau un secol de-al lor, îngropau în altarul cu cranii cadavrul simbolic al timpului (xiuhmopolli) alcătuit dintr-un mănunchi de 52 de bastonașe. Piramidă, moarte, destiin... toate acestea n-au nici un sens dacă nu devin cultură, dacă ruinele nu ne vorbesc despre ceea ce ne interesează pe noi.)

— Dar soarele tropical mă despovărează parcă, Tatle, de memoria mea excesivă. Ca și pe tine, probabil. Mă gîndesc la ceea ce sînt în clipa aceasta. Soarele care mă ațîță și gîndul că în arena goală s-a jucat un joc periculos.

— Jocul s-a terminat demult, señor.

— Fiecare trecător care privește desenul din zid îl ia de la capăt. Și se caută pe sine printre cei care așteaptă securea de obsidian; sau printre cei care țin securea în mînă.

(Șarpele, timpul, singele, ruinele, frica, plutoanele de execuție, moartea, războaiele, tristețea... Satum, bestial ca la Goya, e din aceeași familie cu zeli care au patronat jocul de pelotă...)

— Eu m-am îndepărtat de zei pentru a mă apropia de ceea ce am descoperit cu inima.

— Nu e un păcat asta, señor?

— Nu știu, Tatle. Și pe urmă eu vreau mai mult să fiu fericit decît să nu păcătuiesc.

— Atunci de ce te-a pus pe gînduri sfîrșitul jocului de pelotă sculptat în zid? Înseamnă că nu iubești desul fluturele care doarme pe securea de obsidian.

— Nu sînt eu de vină dacă viața m-a silit să aflu adevărul în privința amenințărilor. Și mai e ceva. Cărțile...

— Ce e cu ele?
— Fericirea nu se învață din cărți. Dar în prea multe dintre cărțile pe care le-am citit se vorbea despre fericire.

— Mi-e frică pentru tine, señor.

— De ce, Tatle?

— Tu nu crezi nici acum că viitorul ne pot apăra.

— Din păcate, Tatle, pierdem prilejuri pe care întimplarea ni le oferă.

— Nu înțeleg.

(Ce să-i explic lui Tatle? Că într-o tăcere ne rămîne să căutăm singuri cuvintele necesare? Mă uit la unul dintre învinșii din basorelieful. Și nu știu de ce mi-l închipui orgolios. Plin de soare, de amintiri și fără nici o speranță. Așteaptă securea de obsidian. Dar nu încă. Soarele îl va mai încălzi câteva clipe. Pînă se pregătește totul. Și dacă mai are o speranță, e să nu-i fie teamă, să-și păstreze neștirbit orgoliul. În timpul cit i-a mai rămas de trăit, chiar dacă acest timp e numai de câteva clipe, vrea să învețe prețul unei fericiri noi; aceea de a pierde totul fără să înceteze să privească spre soare. De aceea buzele lui murmură: „Am venit pe lume numai să visăm...”)

— De ce, señor, trebuie să moară un om care iubește încă soarele?

— Mă întrebi ca un copil. Dar acum știu că numai soarele prea violent m-a făcut o vreme să te văd astfel. Cum să fie un copil cineva care umblă printre ruine de atîtea secole? Tu ești la fel de bătrîn, Tatle, ca și piramidele. Și uneori spui aceleași lucruri ca și ele. Arena e goală, nimeni nu aruncă mingea prin inelele de piatră și totuși lumea e plină încă de jocuri de pelotă.

(Flaubert despre care se spune că lucra toată noaptea ca să evite un subiectiv. Și în timp ce arta e fascinată de perfecțiune, știm mai multe amănunte despre Nero decît despre Shakespeare.)

— Atunci de ce mi-ai vorbit mai devreme de dragoste, señor?

— Eu folosesc totdeauna acest cuvînt într-un înțeles mai larg, Tatle. A existat într-o altă țară un savant care a strigat o dată: „Dați-mi un punct de sprijin și voi răsturna universul”. De a unciași pînă azi lumea a zîmbit de cite ori o auzit această frază. Nu există un asemenea punct de sprijin, gîndeau unii cu părere de rău. Alții cu ironie. Dar au fost și unii care au crezut, Tatle. Eu mă număr printre ei. Acest punct de sprijin există. E în inima cu care iubim viața.

— Amiaza de aici îmi aduce aminte de vulcanul Popocatepetl. Aceeași liniște învăluie și acolo totul.

(Tresar.)
— Dar adevărul, Tatle, înaintează, cum spunea cineva, cu pas de porumbel.

OCTAVIAN PALER ■

DESPRE CURAJ

(Urmare din pag. 1)

ter social sau politic, revendicări mai mărunte, cu caracter personal) într-un conglomerat inform și profund murdărit. Dar acesta nu mai e curaj, e simplă și cam penibilă balmăjală ideologică, așa cum nu se poate concretiza în curaj autentic abordarea unor „teme tari”, nu pentru că ele ar sta la inima unuia sau altuia dintre cei ce fac asemenea salturi acrobatiche, ci pentru că sînt, într-un fel, la modă. Se poartă astăzi un anumit tip de literatură, o cere critică, o vor cititorii, facem literatură de acest tip, indiferent dacă se potrivește sau nu se potrivește cu înclinațiile noastre. E înnebunită lumea de „noul roman”, ne ploconim și noi în fata lui, îi dăm tributul de rigoare, luîndu-i apoi în primire pe „marii sud-americani”, întorcîndu-ne după aceea, cînd am văzut că alături de noi s-au petrecut, pe tăcutele, niste mutații mari, se potrec chiar acum, — la „probleme” și la „conflicte”, primenindu-ne pentru a nu știu cîta oară „mîloacele de exprimare” și „modalitățile de construire”. E de la sine înțeles că înnoirile sînt necesare în scris, sînt obligatorii, în raport cu evoluția însăși a literaturii. Primenirile de acest fel nu au însă nimic de-a face cu înnoirile, așa cum nu au nimic de-a face cu atît de rîvnitul curaj. Tîn, mai degrabă, de epurare, sînt formele mai noi și mai nuanțate, mai strălucitoare și mai înșelătoare, ale conjuncturalismului, eșuînd în cele din urmă în zodia contrafacerilor, chiar dacă impresionează la un moment dat, chiar dacă reușesc să nuanțeze unele laturi ale fenomenului literar.

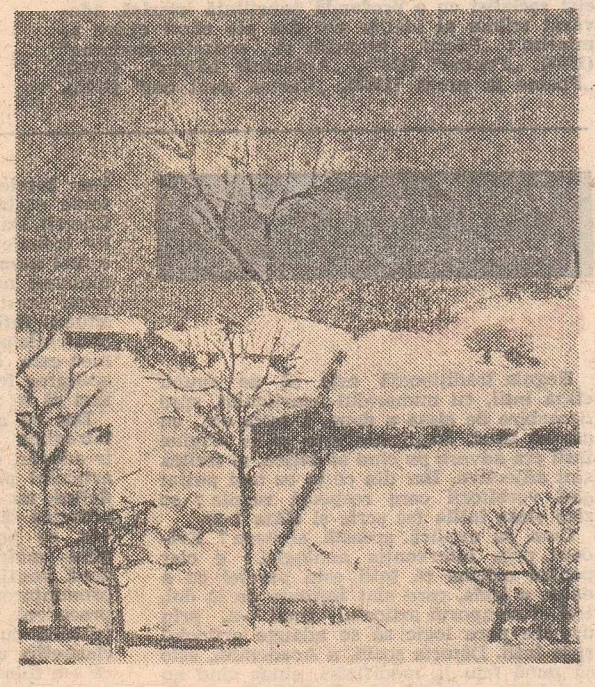
Curajul adevărat presupune, fără a fi, cum spuneam, proprietatea cuiva, cîinste și cunoaștere, indiferent în ce plan se manifestă, în planul creației sau în planul mai agitat și mai schimbător al vieții literare, presupune o anumită detașare, o desfacere hotărîtă și îndelungă de tot ce e inerție și comoditate, o năzuință continuă spre altceva, mai limpede și mai înalt, o ridicare cit mai hotărîtă și mai de neclintit pe verticala ideilor mari — pe verticala umanismului contemporan, pe verticala afirmării omului, pe cit de puternică, pe atît de dramatică. Curajul real nu poate fi atîns decît prin urmarea, cu sinceritate și cu cîinste, a vocalei proprii, a înclinațiilor adevărate, indiferent de tendința care e dominantă la un moment dat în literatură, indiferent de tentațiile care pot să-l încerce pe scriitor, sau pe artist (succes mai ușor, viață mai bună, satisfacții mai mari și mai multe, relații mai cordiale cu comentatorii de meserie, dominați mulți dintre ei de un fel de „oportunism cronic” etc.). S-ar putea ca acesta să fie momentul hotărîtor, cînd se încheagă și se cristalizează curajul, ca atît de neîmpedec și pe deplin asumată, care nu are nimic de-a face cu fronda, nu crește din pămîntul ambițiilor biziindu-se, dimpotrivă, pe trătire și pe cunoaștere, avînd alături o conștiință neliniștită și un crez politic ferm dar și lucid. Nici nu poate fi vorba de o treaptă anume, de un stadiu de ne care să nu mai poți fi clintit, după ce l-ai atîns. Curajul adevărat presupune o sluire permanentă, de o viață, presupune o creștere continuă, realizată prin muncă cînstită și grea, presupune edificare și construcție — edificarea proprie și construcția unei opere — fapte care nu pot fi realizate de azi pe mîine, care cer cu fermitate să li se astearnă la picioare o viață întregă, cu tot ce are ea mai bun și mai fecund. Nimic altceva nu poate fi mai înșelător și mai amăgitor decît senzația, sau convingerea, că odată atînsă această treaptă, a curajului artistic și civic, fiindcă o carte, curajoasă, o carte bună, e totuși și un gest politic, ai devenit „curajos de meserie”, nemiavînd altceva de făcut decît să culegi roadele isprăvii săvîrsite. De fapt, curajoșii de acest fel nici nu sînt curajoși, sînt simpli „molișpiti”, sînt imitatori sau simpli și cam abieci profitori de meserie, apropiindu-se de impostură mai degrabă decît de curaj. Cei buni, cei care sînt cu adevărat îndrăzneți și curajoși se duc mai departe după ce au izbîndit cite ceva, se cufundă în muncă, au atîtea de spus și de făcut încît nu mai au timp pentru aplauze și pentru laude. Izbînzile nasc, în asemenea cazuri, în cazurile autentice, noi răspunderi, stimulează dorința de mai mult, fiindcă și dăruirile pozitive și constructive pot fi, și chiar sînt așa, acaparatoare și devoratoare, cum pot fi și cum sînt, la extrema cealaltă, risiprite de sine, părăduirea energiilor proprii în preocupări minore sau degradante, cu deosebirea că în cazul dinții, în cazul edificărilor de mare cutozantă, pulverizările se transformă în bucurie și în lumină, ca într-o reacție în lant, de neoprit.

Curajul adevărat nu poate exista fără patos, iar patosul nu poate exista fără luciditate, fără capacitatea aceea rară de a despică miezul lucrurilor cu bisturiul observației, de a vedea cit mai mult și cit mai în adînc și de a cuprinde cu ochiul, pe orizontală, un peimetru cit mai ambru, nelimitat, dacă se poate. Lantul determinărilor e mult mai mare, aflîndu-se, de fapt, într-o schimbare continuă, firească, obligatorie chiar. Pentru că alături de certitudine stă uneori îndoiala, alături de observația abia limpezită stă „fuga” însăși a realității, creșterea complexității ei, care anulează sau schimbă limpezirea abia cristalizată. Și poate că aceasta e clipa cea mai dificilă, clipa în care se cern lucrurile între ele, cînd cade în golul nimicului neghina cunoașterii, cînd se alege și strălucete în lumină gîndul sublimărilor celor mai intense, cînd se transformă în imagine nouă și vie tot ceea ce a fost văzut și auzit, cînd se materializează și capătă grai prin frumos o năzuință anume, a unui anumit loc, o vrere anume, a unui anumit popor, sau a unei clase, importantă fiind esențialitatea și densitatea generalizării, atribuțiile acestea din urmă fiind, la rîndu-le, determinante pentru culoarea curajului. De aceea nu au acces la curaj decît cei care sînt capabili să exorime date și tendințe fundamentale, hotărîtoare pentru viața unor mari categorii sociale, sau pentru viața unor popoare. De aceea se pulverizează în rizibil, de aceea devine simplă revansă sau strigăt strident curajul mărunț și mărunțitor al micului burghez (indiferent de formația sa, veche sau nouă). De aceea se nasc uneori, în lumea artelor, dar nu numai acolo, false furtuni, mai mari sau mai mici, de aceea este înlocuit cîtuodată viciul profund al mării cu trîmbițatul sirdenit și isterizant al nimicului social sau național.

Curajul adevărat, curajul autentic, curajul care este capabil să dea sens și pregnanță unei vieți întregi, nu poate exista în afara unor opțiuni hotărîtoare, nu poate fi desfăcut de sluirea fără și poporului din care te tragi. Marci noștri înaintași, cei mai de seamă artiști ai tuturor vremurilor, au fost partizanii unui asemenea curaj, pe care l-au ilustrat prin fapte, printr-o dăruire lipsită de orice sovăire, prin tot ce au avut mai bun, prin însăși viața lor. Patosul eminescian, dacă e

să ne referim la unul dintre cei mari, la cel mai mare, de fapt, nu poate fi desfăcut de această simbioză ferocitoare și aducătoare de izbîndă, dintre opțiune și curaj, dintre dăruire și împlinire, dintre gînd și faptă. Aceleași lucruri pot fi spuse și despre Sadoveanu, cu diferențierile de rigoare. La fel se poate vorbi despre Blaga și despre Rebreanu, despre Iorga și despre Călinescu, așa cum se poate și trebuie să se vorbească la fel despre Tolstoi și despre Shakespeare, despre Dostoievski și despre Dante. Neliniștile lor, verticalitatea pe care au atîns-o și au intruchipat-o, izbînzile pe care le-au obținut ei, au fost rodul neîmpăcărilor cu anumite stări de lucruri, au fost și rămîn, pentru eternitate, intruchiparea însăși a curajului, a unui curaj autentic, necontrafăcut. E și aceasta un dat al curajului, dacă mi se îngăduie o repetiție, că el nu poate fi decît apanajul celor care au ce spune lumii, celor ce nu pot trăi în afara unor mari și autentice și necesare dăruiri, în urma cărora lumea devine parcă mai bogată. Ceilalți, cei mici, cei care nimeresc din întimplare în șuvoi, vinînd satisfacții și glorii desarte, nu au acces spre culmi, oricît de mult ar dori-o, indiferent de tacticele pe care le utilizează pentru „învăluirea” munților. Totul depinde de talent, vor spune unii „teoreticieni contemporani”, totul depinde de inzestrare, curajul neputînd exista fără acestetribute esențiale. E și asta, într-adevăr! Dar inzestrarea poate exista oare fără curaj, fără capacitatea aceea atît de firească și de simplă de a te afirma prin ceea ce ți-e propriu, de a-ți spune propriul tău cîntec și propriul tău gînd, indiferent de tentațiile momentului, oricare ar fi cerințele conjuncturilor, oricît ar fi de puternice?! Poate fi cineva mare scriitor (sau mare artist) dacă evoluează în afara unor coordonate majore, dacă se gîndeste numai la sine și la mișcările și încordatele lui ambiții. Cred că nu, cred că nici nu are rost să mai vorbim de curaj în asemenea cazuri, așa cum nu are rost să vorbim de triumful talențului, în afara curajului autentic, în afara unor profunde și polarizante opțiuni politice.

Curajul are, în condițiile noastre, anumite caracteristici, bune dar și rele, diminuate. Înțelesul actual al noțiunii s-a cristalizat în aceste condiții, în raport

PETRU POPOVICI — Peisaj

direct cu împrejurările și tendințele care au dominat societatea noastră într-o etapă sau alta. El poartă pe de o parte pecetea inconfundabilă a angajării sociale, fiind rodul principal al politicii curajoase și lucide duse de partidul nostru comunist, „îngăduind” însă uneori ca pe o pulbere, ca pe o umbră stranie, stihia conformismului, falsa disciplină, lipsa de personalitate, comoditatea și spiritul chivernisitor, imburghezirea de „tip nou” și revanșele sociale de „tip vechi”. Aceste facie, și altele, deopotrivă de virulente, au dăunat și daunează mult curajului (curajului civic dar și celui artistic, implicit), îi subrezesc densitatea și îi schimbă culoarea, îl falsifică în cele din urmă, îi taie din aripi sau îi pun gripi false, de șindrila sau de tablă. Fiîndea nu e mare lucru să fi curajos cînd alții nu sînt, nu e mare izbîndă să dai la iveală cite un crîmpei de idee, dacă alții nu fac nici măcar lipsa, pierzîndu-și vremea cu floacuri, nu e cine știe ce cîstig artistic să asterni pe hîrtie, într-un context idilic și falsificator, o lucrare puțin mai aspră, puțin mai altfel. Curajul, dacă e mic, dacă nu se departează prin izbînză de substanță de anchilozantul conformism, dacă nu e născut din necesități de profunzime, dacă nu răspunde unor cerințe imperioase, ale întregii societăți, ale tuturor oamenilor — e mai rău decît dacă nu ar fi. Curajul de acest fel nici nu mai e curaj și o altă fațetă a conformismului, care a dispus și dispune de rezerve camelonice nelimitate, ca orice tendință negativă și inertială. Formele acestea de curaj, formele mimetice sau false de-a dreptul, formele mărunte și mărunțitoare, pot fi asemuite cu monedele false, a căror înmulțire creează o aparență de bogăție, rezultatul introducerii lor în circuit fiind altul de fapt, diminuant și dăunător pentru economie, așa cum sînt dăunătoare dezvoltării și progresului (în orice domeniu) formele acestea mici și micșorate, ale falsului curaj.

Curajul, ca și cîntecul, ca și lumina purificatoare a primăverii, e la îndemîna oricui, nu are preferințe speciale dar nici nu leagă tovarășie cu origine. De obicei el e frate de cruce cu consecvența, e tovarăș de nedespărțit al inteligenței, e oxigenul trudei, e mîrgăritarul care se naște în timp din stropul de sudoare, e pîntecul care leagă prin ani zbîrdăciția atît de pură a copilului care dă năvală în viață cu încrederea de neclintit în viitor a omului maturizat și călîi de lupte, e dorul de mai mult și de mai bine (în domeniul frumosului, dar nu numai în acest domeniu) al tuturor, celor care n-au putut trăi în afara unor mari și acaparatoare, și semnificative dăruiri. Curajul a fost și este sîngea de foc a revoluției din vîpăile cărcia și-a crescut și își crește lăria, pe care a promers-o și a slujit-o, slujind de fapt viața, justificînd autenticitatea și verticalitatea omului!

Arta populară — incotro?

Opinia unor colecționari

Primum din partea soților Maria și Nicolae Zahacinschi, cunoscuți colecționari de artă populară, o mai lungă scrisoare — conținând interesante puncte de vedere privind destinul contemporan al creației populare — din care desprindem:

Am urmărit cu interes dezbaterile — mai mult decât necesară, după opinia noastră — inaugurată de „Flacăra”, sub întrebarea: „Arta populară — incotro?” Alături de păreriile specialiștilor și, după cum ni s-a făgăduit în revistă, și ale meșterilor (de ce oare, ei, meșterii, tocmai la urmă?) socotim că ar putea fi utile și observațiile unor mai vechi colecționari.

1. Evident, proliferarea kitschului este facilitată, în primul rând, așa cum s-a spus și în cadrul anchetei „Flacăra”, de o creștere a nivelului de trai mai rapidă decât cea a nivelului de cultură, în general, și de educație artistică, în special (capitol în care — în intervenția sa — după cum amintea Paul Anghel o parte din viața revine și învățămîntului nostru). Cumpărătorii care, la tirgurile de ceramică, trec cu indiferență pe lângă splendide piese decorate cu var sau cu smalturi discrete, opere ale unor autentici artiști, îngrămădindu-se la oalele vopsite cu „duco” ale unor meseriași fără har, sînt, din păcate, un spectacol frecvent, bine știut. Comisiile de selecție ale UCECOM, despre care vorbea în „Flacăra” prof. dr. Paul Petrescu, nu pot răscumpăra, credem, imensul rău făcut în trecut de același UCECOM (sau de CENTROCOOP, ori, poate, de amîndouă), prin înzestrarea olarilor cu „tipare” de turnat lutul, pentru „mărirea productivității și scăderea prețului de cost”. Proliferarea kitsch-ului se datorează, astfel, pe de o parte acestui fel de „cerință”, iar pe de altă parte usurinței cu care se produc nonvalurile în raport cu obiectele de autentică artă. Orice olar știe că este mult mai greu să treacă, iar și iar, prin para focului vasul ornant cu smalturi fine, armonioase, decât să-l împiestreze cu vopsele de ulei și lacuri stridente, care „iau ochii” celui nepriceput. Așa

se face că destui olari, copleșiți ades de impozite, de dificultățile cu care-și procură lemnul de ars în cuptoare și, uneori, chiar și lutul, devenit proprietate a C.A.P.-urilor, se lasă atrași pe panta producerii obiectelor de serie, ușor de realizat și de vîndut. Adeșea, ducîndu-ne acasă la cite-un meșter, acesta, cu jenă, închidea ușa vreunei camere sau magazii încărcate cu oale, zicînd: „Acestea-s pentru piață, nu pentru dv.”, pe noi conducîndu-ne într-o altă odaie, ascunsă de ochii vizitatorilor, în care depozita doar „ce-i frumos”, adică obiectele cu însemnul artei. Undeva, în Banat, am cunoscut un dăruit ceramist ale cărui vase păstrează o ornamentație simplă, în culori discrete, dar de mare rafinament artistic. Nevoile l-au obligat pe acest meșter să-i îngăduie soției — ea însăși, cunosătoare a olăritului — să „fabrice” cîteva cuptoare de marfă de serie, proastă dar căutată, pe care s-o vînda la tirguri îndepărtate, cu „jurămîntul” de a nu spune nimă-nui din ce vatră de olar au ieșit acele vase. Cu banii cîștigați astfel, talentatul meșter și-a plătit impozitele, a cumpărat materiale și a continuat să lucreze vasele lui, pline de har dar neaducătoare de cîștiguri. Cui folosește o astfel de dedublare? Evident — nici artei populare, nici meșterului în cauză, nici publicului.

2. O altă sursă a kitsch-ului este procurarea anevoioasă, dacă nu imposibilă, a materiilor și materialelor, atât de importante pentru creația populară, ca unele care, spunea cineva, decid, în ultimă instanță, însăși „gramatica” acestei arte. Cînd ele lipsesc, această artă devine, firește, „agramată”, și asta nu din vina meșterului. Meșterițele celebre, autoare de splendide ii, ne roagă, cînd le vizităm, să le procurăm de la București „pinză Buzias”, o pinză specială pentru cusut, asemănătoare cu vechea pinză țesută în casă, dar material greu de găsit, înlocuit pe piață de pinză cu fir de nailon. Negăsind „pinză Buzias” sau, cum îi mai zic, „pinză albă”, ele, aceste mari meșterițe, lucrează cu ce găsec. Iac „artă” (adică aplică motivul

străvechi, cîndva în perfectă logodnă cu „pinza albă”) pe pinză-plasă cu fibră sintetică. Rezultă kitsch-ul. Și cum a broda pe o pinză-plasă e infinit mai ușor decât a împodobi „pinza albă”, iată că fenomenul pe care îl acuzăm mai sus, cel al chipului lesnicios în care se produc nonvalorile, își spune din nou și din plin cuvîntul.

3. S-a vorbit mult despre necesitatea unui anume statut acordat creatorilor populari. Un statut care să prevadă și datorii, și drepturi, care să le asigure și deuseul (astfel ca producția sau creația lor, vorba tov. dr. Ion Vlăduțiu, să nu fie „reglată” nici de cererea publică, nici de gustul achizitorului, nici de colecționari, ci de competența specialistului), care să le asigure și materialele, și materiile prime trebuincioase. Sigur, un astfel de statut nu se poate crea ad-hoc (și nici n-ar fi bine să se creze astfel, improvizările în cîmpul creației populare au fost mult prea multe ca să nu învățăm ceva din ele), el cere un studiu atent, complex, cere deci timp. Pînă atunci însă cite ceva s-ar putea totuși face. Adică s-ar putea ca artiștii de real talent, autori de opere a căror valoare artistică este indiscutabilă, să fie scoși din categoria fabricanților de gablonzuri și de inele de plastic, cu care se învecinează, chiar se confundă, în registrele de „autorizații” ale consiliilor populare. Unii din ei, ne îngăduim să credem, și-ar merita, poate, locul în Uniunea artiștilor plastici, fie și într-o secție specială. Sîntem incredințați că pe artiști ca Ion Jalea, Corneliu Baba sau Vida Geza nu i-ar stînjeni asemenea vecinătăți. Astfel, ei ar beneficia — spre beneficiul artei înseși! — de niște drepturi, avantaje și stimulente care azi le lipsesc. Ne gîndim, de pildă, la un mare artist cum este meșterul olar Victor Vișoreanu din Hurez, laureat al Premiului I al primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României” și distins, nu demult, cu Premiul U.A.P. Creațiile lui împodobesc muzee, sînt reproduse în cărți și albume de artă, dar el nu-i membru al U.A.P., nici măcar al Fondului plastic. Și ca el sînt și alții. I-am mai numi, dintre olari, pe Stelian Ogrezeanu, din Hurezii Vilcii, pe Grigore Ștefan Ciungurescu, din Oboga Oltului, pe Tănase Cocean, din Săcelul Maramureșului, pe meșterul din Banat despre care am vorbit ș.a.

Un nume nou:

Ilie Ștefan Domașnea

Din Herculane primim un plie cu versuri semnate de Ilie Ștefan Domașnea. Poeziile sale sînt simple, suavere, fără nici o dorință de a șoca prin insolitul expresiei. Le propunem atenției cititorilor.

Sulful viu

Munți cu spinări de crocodil
Adormiți în țeasta vremii
V-adăpați din botul cald al pămîntului
Hercule în căpăstru vă ține
Fără să mai galopați
Spre balaurul cu șapte capete
L-ați ucis
Și acum vreți să vă spun povestea
mereu

Cum ați sfințit apa
De un verde ce se termină
În iumiaș.

Umbră

Mă șerpui cu miinile spre creanga
de sus
În gutui ultimele flăcări de toamnă
Soarele firziu le aruncă pămîntului
Și nestatornic
Fug între galben și negru
Odată cu soarele
Să-mi cadă
Drept
În creștet
Să moară în pămînt
Umbră cărbunilor din noi.

Nesomn

Vălul verde
Așterne pe buzele tale
Cîmpie
În care florile soarelui
Cădelnițau
Umerilor tăi
În clipe
Ce-mi rămăseră
Statui
Singurătice
Nu mai am drum
Să le ocolesc
De prea multă noapte.

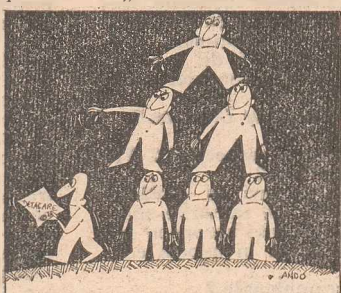
RACUL

Arta la domiciliu

Acum cîteva zile am primit la miezul nopții un telefon foarte ciudat pe care, din respect pentru adevăr, îl reproduc cu exactitatea unui proces verbal.

„Sperăm că nu vă deranjăm din somn. Sînteți un intelectual și intelectualii se culcă mai tirziu, au alt metabolism. Sîntem serviciul de noapte al Cooperativei „Arta la domiciliu” la telefon. Gogu, responsabilul de tură. Noi oferim la cererea clientului, în cele mai bune condiții, la un înalt nivel artistic și la un preț rezonabil, ca să nu spun derizoriu, spectacole de teatru cu capodopere ale dramaturgiei universale, românești și chiar și ultimele noutăți ale teatrului modern. De ce să alegeți dumneavoastră după Shakespeare — vi-l aducem noi pe Shakespeare acasă, fie cu „Visul unei nopți de vară”, fie cu „Regele Lear” sau altceva, tot ce doriți — nu vă impunem gusturile noastre, deși recent înființată cooperativa noastră are un principiu care-i guvernează activitatea: „gusturile clientului sînt gusturile noastre”. De ce să vă deplasați pînă la teatru, cînd mijloacele de transport în comun sînt așa cum sînt? Ne dați adresa, ne achitați prin mandat poștal jumătate din costul biletelui și-l admirați pe autorul dramatic preferat acasă, la căldurică, în halat și papuci. Da. Puteți să invitați și vecinii, prezența lor intră în costul biletelui dumneavoastră. Noi dirijăm transportul actorilor, al orgii electronice, al decorurilor, al suflorului. Avem în repertoriul nostru tot ce vă poștește inima, de la Victor Ion Popa pînă la Sofocle. De altfel, titlul cooperativei noastre, „Arta la domiciliu”, e și soubu dar sugestiv. Rațiunea activității noastre e limpede pentru orice individ dornic de frumos și de sublim. Nu spectatorul să vină la teatru, ci teatru să vină la spectator.”

A merge la teatru, a mă pregăti pentru a merge, a mă îmbrăca elegant, cu cel mai frumos costum de haine — cel negru, de ginere — pentru a sărbători evenimentul, rămăsese una din bucuriile bătrîneții mele, dacă nu singura, așa că am refuzat, timid dar ferm, generoasa propunere a Cooperativei „Arta la domiciliu”. În semn de protest față de inițiativa Cooperativei „Arta la domiciliu”

mi-am cumpărat imediat, cu bani gheață, un bilet, m-am îmbrăcat cu elegantul meu costum negru și m-am îndreptat emoționat spre sala de spectacol, ca un copil în prima zi de școală. Această neobosită, infantilă emoție era ea însăși un spectacol interior cu care mă obișnuisem încă de pe băncile liceului și la care țineam foarte mult.

Aveam un loc în rîndul trei — așteptam solemnă și binecunoscuta lovitură de gong — mă simțeam foarte bine, aproape fericit cînd, deodată, o voce tunătoare mă trezi din dulcea mea visare și voluptuoasă așteptare.

— Toți spectatorii pe scenă! În sală rămîn numai actorii. Înghionțiți, imbrințiți de autoritatea regizorului ne-am trezit pe scenă, noi, spectatorii — noroc că nu eram prea mulți — împleticindu-ne, înghesuindu-ne, neînțelegînd despre ce este vorba, uitîndu-ne cu ochi nevino-

vați unul la altul și blestemînd clipa în care ne hotărisem să vedem puțin teatru experimental. Tinerii, ca tinerii, dar eu eram de neiertat; teatru experimental îmi trebuia mie, om cu părul alb?

Regizorul se apropie de mine și-mi zăuieră la ureche.

— Dumneata ești personajul de care avem nevoie — chiar așa se numește, „Omul cu părul alb”. Un actor din sală, „tînărul cu părul negru ca pana corbului”, așa l-a denumit autorul te întrebă: „Ce-ai făcut bătrîne în viață? Ce anume îți ajută să treci pragul morții?”

— Și eu ce trebuie să fac?
— Să răspunzi!
— Ce să răspund?
— Ce-ți trece prin cap. Asta e ideea spectacolului, asta e ideea viitoare piese, care deocamdată încă nu există. Nimic elaborat, nimic cunoscut dinainte, piesa se naște în clipa de față. Arta și viața să fie unul și același lucru. Să dispară granița dintre scenă și sală, dintre actori și spectatori, spectatorii să creze și actorii să aplaude cu frenezie.

Ingrozit, galben de spaimă și de ciudă, am profitat de întunericul care prevestea începutul piesei încă nenăscute și am ieșit afară, în stradă, încîntat de răcoarea serii, de oamenii în carne și oase care treceau prin fața mea. Eram ferm hotărît ca odată întors acasă să telefonez la Cooperativa „Arta la domiciliu” și să comand un Sofocle pentru duminică dimineața și un Victor Ion Popa pentru vineri seara.

TEODOR MAZILU ■

ANDO ■

PE CULMILE RIDICOLULUI

„Animalele care prezintă un pericol de a transmite rabia sînt: vulpile, lupii, rîșii, bursucii, șobolanii, șoarecii, ciinele, pisica și, să nu uităm, unele animalele ierbivore ce pot face rabie în urma mușcăturilor cauzate de aceste carnivore.

Rezultă în mod clar că orice om, de orice vîrstă, mușcat de un animal sălbatic sau domestic din categoriile de mai sus — are obligația de a se prezenta la medic, care va îndruma toate cazurile spre subcentrul antirabic și spre secțiile de boli infecțioase, unde se va hotărî aplicarea profilaxiei antirabice prin ser sau vaccin, după caz. Indiferent dacă este vorba de un animal din pădure sau un animal din gospodărie (ciine, pisică, șobolan etc.) și indiferent dacă animalul este vaccinat și presupus sănătos, în cazul cîinilor și pisicilor, obligativitatea prezentării la medic este indiscutabilă. Orice animal găsit mort în pădure sau pe cîmp, și mai ales vulpi, bursuci, rîși, lupi etc. trebuie anunțat serviciului medico-veterinar și medical uman căci suspiciunea de turbare a cauzei morții de cele mai multe ori este aproape o certitudine și este o mare greșală și un mare pericol ca aceste animale să fie ridicate și jupuite de diferiți amatori sau diferite persoane ce urmăresc comercializarea blănurilor.”

DR. NICOLAE OPREAN
medic primar

(din ziarul „Făclia” — Cluj-Napoca — data de miercuri, 7 martie 1979, rubrica „Sfatul medicului”)

Sezon dificil

Suflă un vînt nou în fotbal, se simte de la poștă; suflă și jucătorii după jumătate oră de teste și se gîndesc, cu ochii ca melcii, la mama domnului Cooper. S-au luat o serie de măsuri radicale, de sus în jos și de la dreapta la stînga, ca dealțul în fiecare an, așa că în anul acesta vom vedea, ca și în ceilalți, fotbal cum nu s-a mai văzut. Mai mult decât atât, s-a pus la punct și un sistem de reluări de faze pe stadion cînd meciurile nu se televizează. Așa, ce nu a fost gol va fi sigur gol.

Eu pot să jur cu mina pe cord și electrecord că trebușoarele merg bine în fotbal, nici noi nu ne putem plînge cu preinfarcturile. Am văzut nou! la un meci de verificare cu o foarte importantă echipă de primă mînă, al cărei nume îmi scapă dintr-un județ.

CORNEL UDREA ■

Ora liniștii

Am făcut ce-am făcut și am mai pierdut un jucător de mari resurse, unul care ar fi putut schimba, prin calitățile lui, dacă ar fi fost pus la treabă, soarta meciului cu Spania. E vorba de Iordănescu. Aflăm vesti contradictorii. Că a fost învoit medical, că a lipsit nemotivat din cantonament și, deodată, ghilotina cade: Iordănescu e suspendat trei etape din campionatul de fotbal al țării. Pierde și Steaua, pierde și jucătorul, pierdem noi toți, dar cel mai puțin pierde Federația, care dă încă un exemplu de vigilență, și Iordănescu, care se mai odihnește. Am prefera o altfel de vigilență și anume una obținută prin combinarea intransigenței principiale de perspectivă cu criza profilactică de a nu se ajunge în astfel de situații.

Ar fi vai de noi dacă și-n alte domenii s-ar proceda cum procedează Federația de fotbal: în loc de piine, ni s-ar servi la brutării sancțiuni împotriva morarilor. În articolul nostru trecut n-am spus că Dumitru și Dinu nu trebuie să joace în națională. Am spus doar că nu poate fi adusă ca argument în potolirea publicului nerăbdător să vadă fotbal ceea ce un cronicar numea absența unor titulari, între care Dumitru și Dinu. Și-am spus și de ce. Pentru că Dumitru și Dinu nu erau la acea oră titulari în națională, unul în ultimele meciuri, celălalt în ultimii ani. În orice caz, echipa Spaniei ne va pune alte probleme decât echipa Greciei. Cu Grecia tricolorii au zburdat. Ar fi în favoarea palmaresului nostru, o victorie în meciul cu Spania, însă de la acea victorie încolo ar urma să înceapă speranța noastră de a învinge Iugoslavia la ea acasă. Victoria în meciul cu Spania este o condiție necesară, dar nu suficientă, pentru calificarea naționalei noastre. Nu înseamnă că n-o dorim, dacă spunem asta, înseamnă doar că vrem să-i căutăm dimensiunile exacte.

Ora gilvelilor opiniilor și sfaturilor a trecut. Bate în curind ora efortului unanim de a învinge. Ne va anima aceeași firească dorință, ca și pe toți compatrioții. deși în unele privințe, nu puține, după părerea noastră altfel ar fi trebuit să arate fotbalul nostru în ziua de 4 aprilie și în ziua de 18 aprilie. Vom cînta cu spectatori craioveni, fără a ne situa neapărat printre ei, vom îngina împreună cu el mai fantastic public din România, publicul oltean, „Trăiască România!”. Sintem fericiți că la atîtea idei discutabile a existat și o măsură bună: programarea meciului la Craiova. (Poate era bine dacă amîndouă meciurile, și cel din Spania, aveau loc la Craiova). Nu ne putem stăpîni tristetea de a nu putea fi la Craiova la acel meci, mai ales că sub această semnătură au apărut, în urmă cu ani, multe articole care cereau

exact ceea ce s-a hotărît acum, și anume ca unele din meciurile naționalei să se joace la Craiova.

Trăiască România!

Accidentarea lui Vigu la Tirgu Mureș ne întristează și ne obligă să cerem din partea tuturor celor responsabili maximum de seriozitate și răspundere în organizarea și conducerea campionatelor divizionare. Campionatul trebuie jucat cinstit, șansele trebuie disputate corect. E momentul ca organele specializate să vegheze și la felul cum se pregătesc unele „surprize” din competiție. De asemenea, trebuie vegheat ca victoriile echipelor gazdă să nu se obțină prin timorarea adversarilor, prin agresiune fizică la adresa lor. Cum o dormi Onuțan, care l-a făcut bucăți pe Vigu? Protestăm de aici împotriva nedreptății care i s-a făcut echipei Steaua București. Aflu în ultima clipă că Onuțan a fost suspendat un an de zile și mă întreb cu ce încălzește această suspendare echipa Steaua și pe Vigu?! Ca de obicei în acțiunile fotbalului nostru, măsura are doar un caracter negativ, mai moare, pentru un an, și capra vecinului. În ceea ce mă privește l-aș fi obligat pe Onuțan să muncească în fotbal și toate drepturile obținute prin această muncă să le dea victimei sale pe perioada cât acesta nu poate munci. Simpatizei în acest an competițional jocul echipelor din Baia Mare și Pitești, îmi place și mie încordarea frumoasă cu care Universitatea Cluj-Napoca luptă să intre în divizia A. Dar nu pot fi de acord ca Steaua București să fie distrusă și îmi pune semne de întrebare o scrisoare primită de la un susținător al echipei Gloria-Bistrița, care se plînge de faptul că arbitru a părtinit pe „U” în meciul său cu Gloria-Bistrița. Nu mă pronunț pentru că n-am fost de față. Dar atmosfera din fotbal e proastă, e explozivă, e încărcată de suspiciune. La Baia Mare, unde echipa lui Viorel Mateianu a jucat excelent, Lucescu, antrenor și căpitan al echipei Corvinul-Hunedoara, manifesta în teren o stare de exasperare care m-a neliniștit. N-avea motive pentru că meciul n-a fost influențat de arbitru. Dar el, omul cuminte și liniștit, ajunsese în ultimul hal de nervi în atmosfera din fotbalul nostru. Mateianu spunea că echipa din Hunedoara, datorită lui Lucescu, este aceea care i-a pus echipei sale cele mai serioase probleme dintre toate partenerile de întrecere din acest campionat. Intr-adevăr, ar fi o mare nedreptate dacă o echipă atît de bună și de dăruită cum e Corvinul Hunedoara ar retrograda. Credem că echipa de talente reale și cu public entuziast a Hunedoarei va ști să-și apere, corect dar ferm, un loc sub soarele diviziei A.

Voi spune în rîndurile ce urmează cîteva vorbe despre Nicolae Irimie.

1. Nicolae Irimie se autointitulează prim-vicepreședinte al Federației Române de Fotbal, nefiind aceasta, ci fiind secretar. Asta scrie în statul de retribuiții și asta scrie și în statutul de funcțiuni. De unde și pînă unde s-a ales Nicolae Irimie prim-vicepreședinte, greu de precizat în actuala conjunctură stellară.

2. Nicolae Irimie a fost capabil să sacrifice una din cele mai bune poziții ale unui oficial român într-un organism internațional, locul de membru al Comisiei de arbitri a U.E.F.A., ocupat de Andrei Rădulescu, după ce în prealabil l-a scos pe Andrei Rădulescu, în mod stupefiant, din Biroul federal, spre a putea justifica și așeza pe un suport logic mașinațiunea; toate acestea pentru a-și crea sieși un loc într-o altă comisie, înfinit mai puțin importantă, dar oricum aducătoare de deplasări prin capitalele europene. Avem de-a face aici, cu o culme a dorinței de afirmare, cu un vîrf rezolut al arivismului fără scrupule.

3. Nicolae Irimie este autorul direct al derutei în care s-a aflat mai bine de jumătate de an lotul olimpic, din informațiile sale după întoarcerea de la Buenos Aires, trăgîndu-se concluzia că nu va fi nevoie de o garnitură diferită de fotbaliști față de cea cu care ne-am prezentat în preliminariile mondialelor. N. Irimie a liniștit pe toată lumea, afirmînd că e sigur că F.I.F.A. va fi obligată să revină la decizia inițială și să permită tuturor jucătorilor, indiferent dacă au luat parte sau nu la preliminariile mondialelor, să joace în preliminariile olimpice. După ce F.I.F.A. a rămas, cum era și logic, pe pozițiile cunoscute, a trebuit să se creeze inghesuala a nimic bun prevestitoare de la începutul acestui an, cînd s-au amestecat, așa cum am mai scris aici, loturile, cînd s-a creat „sera” nenorocită de la Poiana Brașov și cînd Dobrin a trecut, cu o rapiditate pe care

n-a avut-o niciodată în viață, de la etapa de fost participant la mondialele de acum un deceniu, la etapa imediat superioară, de finară speranță olimpică, pentru ca, apoi, necorespunzînd visului de puritate a conducerii federației să redevină același „bețiv din Pitești”.

Iată de ce, fără a dori să ne referim cu orice preț la persoane, reducînd la minimum dialogul nostru cu aceste persoane, trebuie totuși să spunem că persoane anumite poartă răspunderea situației în care se află fotbalul nostru. Necazurile de structură le-am mai discutat. Se adaugă, după cum se observă, contribuții importante, inestimabile ale unor persoane. Și dacă persoane poartă vinovăția, unor persoane trebuie să li se treacă în cont stările de lucruri pe care le-au determinat.

4. Încă o probă, de data aceasta de caracter, dacă nu cumva și celelalte au vreo legătură cu caracterul. Prezent, în octombrie 1978, la Timișoara, la un meci Poli — Sport club Bacău, același N. Irimie a declarat corespondentului ziarului de specialitate, după acel meci, că golul victoriei băcăoane a fost marcat cu mina. Un fapt grav, descalificant pentru arbitru. Ulterior, Nicolae Irimie nu și-a mai susținut afirmația, ca dovadă arbitru Bărbulescu, om corect de altfel, n-a pățit nimic. Una declarați față de gazde presei și alta la București? Cam mare distanță.

Nu cred că astfel de obiceiuri au ceva comun cu ținuta corectă, obligatorie pentru un dirigitor al fotbalului, pentru că, e limpede, corectitudinea trebuie cerută nu numai jucătorilor și arbitrilor în teren ci și celor care-i conduc, la cluburi sau la federație.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Federația de baschet crede că a pus piciorul în prag!

— Tovarășe George Chiraleu, ca antrenor federal, singurul de altfel din cadrul forului de specialitate, cum vi se pare drumul pe care e angajat, la ora de față, baschetul românesc?

— Drept și greu.

— De ce greu?

— „Pentru că federația actuală, instalată în urmă cu nici 2 ani, și-a propus să schimbe mentalitatea, pe cit de păgubitoare pe atît de răspîndită, după care baschetul nostru nu putea aspira la mai mult pe plan internațional din lipsa resurselor.

— Și poate, tovarășe Chiraleu?

— Firește că poate, există dovezi clare în acest sens. Iată, anul trecut, junioarele s-au clasat pe locul 4 în Europa, iar naționala de băieți a cîștigat un mare turneu la Beijing, ca să nu mai zic că n-a fost departe de a termina invingătoare și în Brazilia, unde a pierdut, la mare luptă, în fața gazdelor, locul 3 la ultimele campionate mondiale. Aceste rezultate, ca și evoluțiile care au condus la ele, au demonstrat că baschetul nostru detine suficiente talente de valoare, competitive.

— E adevărat ce spuneți, dar se impune întrebarea de ce s-a bătut atîta vreme pas pe loc?

— Pentru că nu s-a muncit cu tragere de inimă. Pentru că s-a făcut plezîrism și teorie.

— Cum teorie?! Vreți să fiți mai explicit?

— Vreme îndelungată, antrenorii din baschet au scris mai mult decît au lucrat! Din toată treaba asta au ieșit, firește, cîteva cărți importante, dar echipele n-au avut decît de suferit. Ba mai mult, într-un moment în care baschetul tindea pretutindeni să se simplifice, lucru care s-a și întimplat, tehnicienii noștri l-au complicat peste măsură, l-au încărcat cu teorii gratuite și cu strategii ineficiente, uneori rupte de realitate. Reversul medaliei, ei au ignorat unele aspecte esențiale ale procesului de antrenament, între care pregătirea atletică și aruncările la coș. Altfel zis, ani la rînd, baschetul nostru a schimbat cîte ceva, dar nu ce trebuia. Premisele înseși au fost, de cele mai multe ori, gresite.

— Toate exprimările dumneavoastră sînt la timpul trecut! Din întîmplare sau cu intenție?

— Într-o mare măsură, situația s-a remediat sau e în curs de remediere. Pe de-o parte, federația a pus piciorul în prag. Pe de alta, au apărut o serie de antrenori tineri, mai harnici și mai devotați, Tursușian de la Rapid, Strugaru de la Vointa, Baltag de la Galați, Cîmpeanu de la I.C.E.D., Paraschivescu de la Olimpia, cărora li s-a cerut mai mult decît altădată.

— Ziceați că drumul a fost și mai greu. Numai din pricina mentalității sau și din alte motive?

— Au fost și altele, dar nu de competența federației. Poate că e mai bine să le lăsăm!

— Firește că le lăsăm! Care au fost ele?

— Baschetul a pierdut mult prin desființarea liceelor cu profil de educație fizică, adevărate izvoare de talente pentru disciplina noastră. Iată, mulți din compo-

nenții de azi ai lotului național, Niculescu, Ermurache, Brănisteanu, Fluturas, Căpușan, alții, au crescut la Liceul 35, a cărui echipă a cîștigat de 10 ori titlul național de juniori! În altă ordine de idei, ne-a făcut un deserviciu hotărîrea de a nu înscrie formațiile de elită. Dinamo și Steaua bunăoară, în cupele europene. Decizia, aceasta ne-a îndepărtat și mai mult de lumea baschetului internațional, punîndu-ne în situația delicată de a ne da peste cap ca să găsim campioanelor noastre adversari redutabili.

— Găsiți sau nu, tovarășe Chiraleu?

— Din ce în ce mai rar.

— Cine a luat decizia respectivă? Federația n-a fost consultată?

— Nu, fiind vorba despre o hotărîre C.N.E.F.S. operînd în toate ramurile sportului. În anii cu campionate europene sau mondiale, nu se participă în cupele continentale.

— Sînt asemenea campionate?

— La băieți, în mai, vor avea loc calificările, în Grecia. Se vor califica pentru finalele programate, în iunie, în Italia, primele 4 din cele 12 echipe înscrise.

— Formația României ce șanse are?

— După calculul hirtiei, are, dar e greu de spus.

— De ce?

— Pentru că baschetul masculin e tot mai dominat de jucători profesioniști americani, naturalizați peste noapte! Ați văzut la hochei, Olanda a cîștigat grupa B cu o grămadă de canadieni! La fel, poate mai rău, e la baschet, unde Italia, Spania, Olanda, Suedia și așa mai departe își schimbă garniturile de la an la an, întărindu-le cu jucători de import. În paranteză fie spus, Maccabi Tel Aviv a cucerit, anul trecut, Cupa campionilor europeni cu 6 americani în formație! În aceste condiții, e aproape imposibil de dat un pronostic, dar considerăm că avem șanse, dintre cele mai mari.

— Ce înseamnă, tovarășe Chiraleu, federația a pus piciorul în prag?

— Ea nu s-a mai lăsat păcălită și nici n-a mai acceptat jumătățile de măsură. A tratat toate echipele la fel, indiferent de

numele și tradiția acestora, sancționînd fără crutare ori de cite ori a fost cazul.

— A fost cazul?

— Mai ales la fete. Pentru neprezentare la pregătirile lotului, au fost suspendate, spre stupefacția tuturor și, desigur, spre nemulțumirea cluburilor, jucătoare de primă mîna, între care Mariana Andreescu, singura noastră baschetbalistă convocată, în două rînduri, în selecționata Europei. La fel am procedat, 4 etape, 4 etape, 4 etape, și cu Diana Bălaș, și cu Doina Prăzaru, și cu Rodica Goian, desi n-au lipsit intervențiile de tot felul, presiunile și chiar amenințările, la adresa federației, a secretarului ei, Gabriel Popescu, pe cit de tînar pe atît de ambițios și de pus pe treabă. N-am cedat. Am mers mai departe, conștienți că prima concesie ar fi atras-o pe următoarea și așa mai departe.

— Un moment. De ce fugeau jucătoarele de lotul reprezentativ? Mai fug și acum?

— Nu, lucrurile s-au limpezit și toată lumea a înțeles că nu mai merge cu certificate medicale scoase prin amabilitate! De fapt, la început, fetele nu fugeau de lot, ci de pregătire! Învățate să stea în cantonament la Poiana Brașov, cu telefon, cu bărulețe și plimbări, ele au fost surprinse și, desigur, nemulțumite de schimbarea locului. Stagiu a fost găzduit de cabana de la Pietra Arsă, unde zăpada era de 2 metri și pregătirea fizică foarte exigentă.

— Tovarășe Chiraleu, vorbind în perspectivă, unde stă baschetul nostru mai bine? La băieți sau la fete?

— Ne punem mai mari speranțe în baschetul feminin, tratat pentru prima dată drept disciplină olimpică. Avem un lot foarte tînar și cu o medie de înălțime aproape de cea a echipelor fruntase, peste 1,80. Pentru a ajunge la Moscova, în 1980, fetele antrenate de Gheorghe Lăzărescu și Nicolae Martin trebuie să ocupe unul din primele 5 locuri ale turneului pre-olimpic din Bulgaria, prevăzut în mai, anul viitor.

EMIL NEGOIȚA ■

Fotbal

DIVIZIA A

BACĂU : SPORT CLUB — CHIMIA RIMNICU VILCEA 1-0 (0-0). Înaintea începerii partidei, Marcel Pigulea, tânărul antrenor vilcean, deși îngândurat, ne declara optimist că „nici nu concepem să pierdem”, zic așa din diplomatie pentru că, de fapt, eu mă gândesc la victorie. Sper că prin marcajul din faza de apărare să nu le permitem băcăuanilor să ia inițiativa, iar noi să dăm tonul. În nici un caz, nu vom face un joc de apărare. Aștept cel puțin un gol de la Carabageac, Stanca sau Cornel Nicolae, dar m-ar bucura s-o facă oricare din jucătorii mei. ● Recunoaștem că desfășurarea primei reprize a ilustrat fidel gândurile lui Pigulea, cei care au fost la cîrma jocului și au ratat o mare ocazie de a înscrie fiind vilcenii, prin Cornel Nicolae, în min. 43. ● După pauză, băcăuanii trec cu toată echipa în jumătatea de teren a oaspeților, mai reținută decât în prima repriză și cu lecția marcajului uitată. Cu toate acestea, nici gazdele și nici oaspeții nu căutau poarta, iar publicul asista mult la parodia din teren. Doar mucăliții se întrebau cum poate rata Antohi singur cu portarul, dar nu găseau nici un răspuns! În minutul 87, Vamanu, care și el a jucat șters, șutează așa, de ochii lumii, să nu zică cineva că n-a lovit balonul, și mingea trece printre trei apărători vilcenii umiți de îndrăzneala lui Vamanu și intră în poartă! ● După meci, Traian Ionescu ne reproșă băieților săi „lipsa de prospețime și faptul că n-au reușit să iasă din marcajul serios făcut de oaspeți”. Și a continuat: „Intr-un astfel de joc un mare rol îl puteau avea extremele Chitaru și Solomon, azi ca și inexistente. Ba chiar fundașii, dar numai Panaita a înțeles treaba asta și a făcut excepțional. Băieții mei s-au obișnuit să-și pretindă mai mult ca performanță, dar au încă complexe și poate de aceea ratează foarte mult. Remarcă pregătirea fizică bună și organizarea tactică a adversarilor. ● Cam atât despre o confruntare din care au lipsit fotbalul și duritățile, cartonașele galbene acordate lui Botez și Vergu, ultimul de la oaspeți, fiind date mai mult pentru mici obrăznicii de joc și limbaj. ● Bun arbitrajul bucureștenilor N. Georgescu, V. Roșu și C. Raica, primul, firește, la centru. (Ion Predoșanu)

BUCUREȘTI : DINAMO — SPORTUL STUDENȚESC 3-1 (2-0). Înaintea meciului aprinse, pro și contra, pe marginea deciziei federației de a amina etapa de suspendare convenită internaționalului dinamovist Dinu pentru 3 cartonașe galbene. Antrenorul Ion Nunweiller considera că, luând amintita decizie, după opinia noastră fără acoperire regulamentară (oare Iordănescu, suspendat în aceeași zi 3 etape, nu făcea parte din lotul reprezentativ?), federația i-a făcut un deserviciu clubului Dinamo care ar fi putut câștiga meciul cu Sportul și fără Dinu! Poate că da, poate că nu, oricum, Dinu a fost, alături de Cheran și Dudu Georgescu, cel mai în formă dintre fotbalistii formației gazdă, aducându-și o importantă contribuție la victorie. ● O la fel de importantă contribuție la victoria dinamovistilor a avut portarul studenților Moraru care, la 3 minute după începerea partidei, a scăpat în poartă șutul firav expediat de Augustin, turnînd parca plumb în picioarele coechipierilor! Cu toate acestea, în fața unei garnituri solide și în continuă mișcare, în creștere de potențial în acest retur, studenții n-au deșus armele, ci au dominat adesea. Cătoși făcînd un joc foarte bun la centrul terenului. Din păcate pentru Sportul, fundașii laterali au evoluat slab, iar Rădulescu, de la care se aștepta impulsionarea atacului, n-a părut în plentitudinea forțelor. ● Cu o linie de mijloc laborioasă, Dinamo, lipsit de Sătmăreanu, menajat după recenta fractură, a speculat cu abilitate greșelile adversarului, permițîndu-i totodată lui Dudu Georgescu, autor a două goluri duminică, să devină golgeterul absolut al fotbalului nostru, întrecînd recordul lui Obiemenco. Mai lucidă și mai bine orientată tactic, echipa gazdă s-a desprins pînă la 3-0, numai golul de final al lui Mircea Sandu, altfel foarte frumos, „boltă” cu capul peste Anuțel, răpîndu-i postura de lider. Victorie meritată, obținută printr-un joc mai clar și mai viguros. ● Foarte bun arbitrajul lui C. Bărbulescu, ajutat la linie de C. Jurja și R. Stîncan, ultimul cu greșeli în semnălizarea ofsaidurilor, toți din București. (Gheorghe Amuza)

DIVIZIA B

BUCUREȘTI : METALUL — DINAMO SLATINA 1-2 (0-2). Gazdele, așa cum au și declarat, întese în acest an cîștigarea seriei. Numai că a venit meciul cu Dinamo Slatina, un pretendent mai dir umbra la șefia clasamentului, și cele două puncte au intrat în zestre oaspeților. Ce va fi de-acum încolo în această zbuciumată serie a II-a, vom vedea. ● Ce-a fost pe stadionul din Pantelimon, mult imbibat de apă și presărat cu bălți — accidente, decisive pentru rezultatul meciului — iată: în minutul 1 mingea, cu o traiectorie telefonată, cam înspre colțul din stînga al porții gazdelor, s-a oprit pur și simplu în mijlocul unei bălți din mijlocul careului; venit în viteză, Vlăduț a șutat sec, fără drept de apel: 0-1! ● Uluiaia și surpriza au durat doar 9 minute, pentru că, în minutul 10, la o centrare de pe dreapta, fundașul central Ciocionă majorează scorul cu o lovitură de cap. ● În tribune, tristește de zile mari! Stăpîni pe joc pînă la pauză, slătînenii; bucureștenii, adică Șumulanșchi, Ion Ion, Giugumică și Sebe, par marcași de starea terenului și de nervozitate. ● După pauză, oaspeții sînt la un pas de a înscrie și cel de-al treilea gol: la o centrare ca la carte, Vlăduț, singur, de la numai 10 metri, trimite slab cu capul. ● După această fază, jocul se mai încolțește pe la mijloc, slătînenii se retrag în apărare, iar gazdele, invitate la atac, reușesc să înscrie în minutul 62, prin Sebe, care reia cu capul o mingă respinsă de excelentul portar Ghenu, cel care, în continuare, avea să aperc cel puțin patru goluri. La acest capitol, al remarcărilor, să-i amintim de la învingători și pe Răutu, Bălan, Nuncă, Stancu și Cotoșman. De la învinși, nimeni. ● Bun arbitrajul asigurat de A. Ghiga din Bacău. O notă proastă, acuzatoare, pentru cîțiva suporteri bucureșteni care, nemulțumiți de evoluția echipei lor, au ținut să „pedească” micul grup de slătînenii veniți la București mai mult pentru o excursie, decît pentru o victorie, obținută în cele din urmă pe merit. (Victor Niță)

Omul la pensie

Faptul de viață este acesta: inginerul agronom Gheorghe Vasiliu din Drobeta-Turnu Severin, după ce a ieșit la pensie, a stat un timp și-apoi a început să dea examen de intrare la Facultatea de Limbi Străine, secția limbi clasice, a Universității din București, unde chiar a intrat (al doilea după medic), în anul 1977 fiind acum, la 65 spre 66 de ani, student în anul II, la zi și căminist (locuiește în camera 22, împreună cu încă trei băieți — băieți). Din această situație deloc obișnuită, decurg, logic, o serie de întrebări, dintre care unele de-a dreptul dilematice. Ne-a răspuns la toate studentul — anul trecut boboc, anul acesta antrenat în încordarea de a da doi ani într-unul — Gheorghe Vasiliu.

— De ce un om care a muncit toată viața, un om în vîrstă și cu o sănătate nu tocmai perfectă, renunță la liniștea și blîndețea anilor pensiei și se angajează într-un efort de cursă lungă, efort care pretinde voință, vitalitate, ritmicitate și chiar tinerețe?

— Pentru că odihna continuă m-ar fi distrus și pentru că activitatea și salvarea noastră împotriva bătrîneții. Pentru că rămăsesem singur și trebuia să găsesc o soluție și împotriva acestei boli.

— De ce un om care are o calificare superioară, de ce un om care a practicat 28 de ani profesia precisă de agronom, tinde spre o nouă calificare precisă și superioară? Și de ce tocmai aceea în limbi clasice, în latină?

— Pentru că nu mai am sănătate și forțe fizice pentru exigențele muncii de teren pretinse de agricultură, meserie de altfel din care am fost pensionat. Și pentru că eu nu vreau să fac ceva doar ca să treacă timpul, nu fac latina din plăcere, ci ca să fiu folositor societății în continuare. Latina este o limbă moartă, însă care mai are să ne spună multe, e o limbă de care mai avem nevoie. Mai sînt atîtea inscripții care așteaptă să fie descifrate. Mai sînt atîtea dovezi ale latinității noastre care așteaptă să fie, din nou, rostite.

Mai sînt atîtea adevăruri bătrîne care ne-ar fi folositoare, pentru că, firește, cu alte chipuri, istoria se repetă. Pe vremea lui Vergiliu exista — din altă pricină, aceea a războaielor — un exod al populației de la sate spre cetăți; iar acest poet s-a simțit dator să susțină politica de atragere a cultivatorilor spre muncile cîmpului; și s-a simțit dator nu doar din motive strict raționale ci și pentru că era animat de „sentimente de dragoste față de pămîntul patriei și față de cei ce trudesc pentru a obține, prin eforturi susținute, roade cît mai bogate”. Vergiliu ne-a lăsat „Georgicele”, un adevărat poem didactic agronomic, iar Columela i-a continuat opera, lăsîndu-ne „De re rustica”, cel mai important tratat de agricultură pe care ni l-a transmis antichitatea. Am vrut să traduc cartea a 10-a, despre grădinarit, dar, la o editură mi s-a spus că nu-i destul certificatul meu de traducător din latină, că am nevoie și de studii superioare. Bine, am spus, și-am dat examen la facultate.

— Și n-ați avut sentimentul că, în condiție de locuri limitate, intrînd dumneavoastră la facultate, ați luat locul unui om tînar, al unui om la început de viață?

— N-am luat locul nimănui. Dacă legea permite, eu nu iau locul nimănui. Pentru că am intrat la facultate participînd la un concurs. Pentru că, dacă voi ajunge să termin facultatea nu voi participa, din pricina vîrstei, la repartizarea în cîmpul muncii. Pentru că, aceasta e realitatea, puțini dintre cei care vor obține specializarea în latină vor fi profesori de latină, ei urmînd să predea mai ales româna. Eu n-am vrut să iau locul altcuiva, ci am vrut să mă calific.

— Și după ce veți fi calificat, cum veți fi folositor societății, cum veți da finalitate concretă științei dumneavoastră?

— Vreau să traduc. Direct din latină; nu cum au făcut-o alții, din latină prin franceză. Sper să mi se dea să traduc lucrări de care este nevoie. Dar, deocamdată, să vedem dacă ajung să termin facultatea; la vîrsta mea apare și această întrebare.

— Iertați-mi nedelicatetea, dar mă simt

dator să întreb, de aceea ați făcut cerere să dați examenul din anul II și III, într-un singur an?

— Da, mă cam grăbesc, am 65 pe 66. Trebuie să mă grăbesc! Mi-au aprobat cererea pentru că am note bune și pentru că n-am sancțiuni disciplinare. Nu, cu memoria mă descurc, intervine cea asociativă, mai greu e cu puterile strict fizice, Oricum — dacă n-am să ajung să termin facultatea, dacă n-am să ajung să mai dau ceva societății și să-mi mai dau și mie ceva — sînt și voi rămîne cu conștiința împăcată că am murit pe baricade.

— Ce înțeleg colegii dumneavoastră, copiii aceștia, tinerii aceștia, din experiența umană — cu dimensiuni filozofice dac-o privim fără prejudecăți și cu limite naturale — pe care v-ați propus-o și, vrînd-nevrînd, le-o propuneți? De pildă, colegul dumneavoastră Vasile Gălbează mi-a vorbit chiar cu tandrețe despre studentul Vasiliu!

— Cred că mă înțeleg. Ne-am împrietenit, mai mult în timpul practicii productive în agricultură. Pe mine m-au scutit, din oficiu, din pricina vîrstei; totuși, m-am dus pentru că mi-am zis că experiența mea de 28 de ani în agricultură poate fi de folos. Anul acesta însă colegii mei m-au păcălit: mi-au zis că plecarea e la ora 12 și ei au plecat la 8. Mi-am făcut practica, de unul singur, în bibliotecă. A fost, cred eu, un gest mai mult decît de înțelegere.

N. EMIL IONESCU ■

POVEȘTEA UNEI PERFORMANȚE UMANE (XII)

Primele examene

În loc de rezumat, publicăm azi în casetă rînduri dintr-o emoționantă scrisoare trimisă de profesoara Florica Sandu. Serialul mi-a umplut inima de bucurie: el a venit să dezvăluie pe larg opiniei publice rezultatele obținute de școala românească de defectologie, o experiență care trebuia și trebuie privită cu mai multă atenție de specialiștii tiflogi-defectologi din întreaga țară, citi și din lume. Vasiliu merită din plin să fie cunoscut și admirat. LUI ÎI DATORĂM CU TOȚII PERFORMANȚA CU TOTUL DEOSEBITĂ CARE S-A OBTINUT: transformarea unui simplu „obiect” înveșmîntat în haină umană într-un OM, înmănușînd toate atribuțiile sale pozitive: grai articulată, mers biped, inteligent..., creativitate, voință, îndemîinare... Dar drumul acesta e o viață de om. E un roman. De cite ori n-am plîns de bucurie și emoție! De cite ori nu i-am cuprîns miîinile și i le-am apropiat cu dragoste de obrazul meu! Cîtă fericire am putut simți în clipa cînd, după 18 luni de muncă, elevul meu, acest copil sălbăticit, dezumanizat, pronunța totuși primul sunet! Am „inventat” im-

preună și un alfabet. Prin el am comunicat și mai comunicăm și azi doar noi doi. M-am atașat foarte mult de el. Mi-e drag ca un fiu. Este „creația” mea, intruchiparea muncii mele de o viață. Mama lui l-a dat viață, eu l-am redat societății, sîdînd în el tot binele care am considerat că trebuie să împodobescă ființa umană...

Erau însă primele examene. Primele „experiențe” universitare îi creaseră convingerea că poate învinge toate vicisitudinile, devenînd primul orb-surd din țara noastră, care reușește să termine facultatea. Notele maxime încep să fie tot mai numeroase în carnetul de student. La cele 23 de examene susținute în anii de studenție, a obținut 18 note maxime și cite 5 de 8 și 9. N-a acceptat niciodată să se prezinte la examen nepregătit.

Îl interesa cum se pregătesc cei 4 studenți orbi-surzi de la Facultatea Lomonosov din Moscova. Prin intermediul renumitului profesor sovietic Mescereakov, sau direct, a aflat multe amănunte despre ei. Cu Natașa Korneeva și Iura Lerner, a purtat un timp și corespondență. Regretă și azi, că din noiembrie 1974, cînd a murit profesorul Mescereakov, nu s-a mai putut reînnoa corespondența, care-i adusese atîtea satisfacții. Într-una din zile, împreună cu vechiul său prieten Lau-

rențiu Crișan de la Asociația nevăzătorilor din Cluj-Napoca și nevăzătorul Felix Kardos, care cunoaște limba esperanto, au hotărît să se adreseze unei reviste braille în această limbă de circulație mondială. Mica notiță inserată în coan.e rev'ste' a avut un ecou deosebit. Din R.F. Germania, Olanda, Belgia, Spania, au început să-i sosească scrisori, Schimbul de informații devine captivant. Află amănunte deosebite de interesante despre viața orbilor-surzi din lume, despre micile sau marile lor necazuri.

Află și despre preocupările Asociației Valentin Haüy din Franța. Prin intermediul președintelui acestei asociații, începe apoi să corespundem cu Pierre Chaillet. Prin intermediul lui, va începe o deosebit de interesantă colaborare cu Biblioteca braille a Asociației Valentin Haüy din Paris...

Foarte curînd însă, prin intermediul Organizației mondiale a orbilor-surzi — OMPASA — va lega unul dintre cele mai pasionante dialoguri cu dr. Richard Kinney și domnișoara Geraldine Lawhorn, din Statele Unite ale Americii, participînd cu ajutorul poetei nevăzătoare Doina Felicia Mihoc, la cursul american „Viața independentă fără vedere și auz”...

(Va urma)

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Un autoturism tras în țeapă

Pe șosele goale ori foarte puțin circulă se înregistrează uneori, paradoxal, accidente de o gravitate deosebită. Vigilența șoferului mereu trează pe drumurile arhiaglomerate, care solicită în fiecare moment atenția șoferului, scade treptat în multe cazuri, pe măsură ce conducătorul auto constată că șoseaua e liberă. Pornind de la ideea greșită că pe un asemenea drum „chiar să vrei nu ai cum să faci accident”, el apasă din ce în ce mai tare pe accelerație, devine din ce în ce mai distrat, nu mai urmărește drumul, și permite luxul de a întoarce tot mai des capul spre interlocutori ca și cum aidoma „pilotului automat” din aviație, un asemenea dispozitiv ar fi instalat pe autovehiculul respectiv.

Scăderea vigilenței unor șoferi în împrejurări de genul celor arătate mai sus se conjugă uneori cu neglijența altor conducători de autovehicule grele care, apreciînd și ei că pe șosele goale nu are cum să se întimplă accidente, lasă autovehiculele la întimplare, nesemnălizate, pe partea carosabilă a drumurilor.

Așa a procedat Petre Mehno, șoferul autocamionului nr. 21-SV-1069, propritărea unei unități aparținînd Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții din județul Suceava.

În pană de motorină (vă dati seama ușor cum se instrueș și mai ales cum se controlează șoferii la unitatea susmenționată), P.M. „a tras mașina la parcare”. E un fel de a spune că a parcat-o, căci jumătate din ea, perido-

cul, a rămas pe partea carosabilă a drumului. A avut grijă să stingă luminile pentru ca nu cumva să rămînă fără curent cînd urma să se reîntoarcă pentru a-si continua cursa.

Pericolul obstacolului creat pe partea carosabilă era amplificat de încărcătura autovehiculului — pomi subțiri aidoma unor sulite — și de lungimea acestora ce depășeau mult limita peridocului. În plus extremitățile încărcăturii nu erau semnălizate așa cum prevede regulamentul de circulație.

Șoferul autovehiculului greu era un indisciplinat incurabil. Trecutul lui nu era chiar așa de curat. Fusese condamnat la un an închisoare pentru comiterea unui accident grav, era în curs de cercetare pentru săvîrșirea unui viol și, culmea, chiar în timpul cursei ce o întreprinsese din lipsă de motorină, reușise să comită un alt accident soldat din întimplare doar cu avarii.

Plecînd de la mașină, P.M. lăsase de fapt pe drum o veritabilă capcană, în care a căzut Aurel Ursuleanu, conducătorul autoturismului nr. 1-BT-429. Acesta se deplasa împreună cu soția din direcția Frumusea spre Botoșani. La locul cu pricina (pe raza comunei Bălușeni), „orbit” de faza de drum a unei mașini care se deplasa din sens opus, acesta intră în plin în peridocul autocamionului, încărcătura respectivă străpungînd literalmente autoturismul. Pătrunzînd prin parbriz, pomii au străbătut mașina pe întreaga ei lungime, trecînd pe deasupra fotoliului din față, penetrînd bancheta din spate, portbagajul și iesînd din mașină pe sub bara

de protecție din spate.

În istoria accidentelor de circulație de la noi, asemenea cazuri de mașini „trase în țeapă” au fost doar trei sau patru.

Din păcate „sulitele” pătrunse în mașină au rînit grav soția șoferului, care a murit în drum spre spital.

Un caz tragic datorat în bună măsură și șoferului autoturismului care nu a dovedit destulă atenție și mai ales răspundere în pilotarea autovehiculului respectiv. El nu a redus viteza la întîlnirea cu autocamionul din sens opus

care nu a trecut, conform regulamentului, pe „faza de întîlnire”.

Cînd în fața ta nu mai vezi nimic, cînd literalmente circuli în orb și risți în orice clipă să intri în coliziune cu un obstacol (în mers sau în staționare), a continuă să rulezi cu aceeași viteză înseamnă a te expune deliberat unui pericol grav.

Așa se întîmplă în circulație cînd se întîlneste nu numai o „fază cu alta”, ci lipsa de răspundere a doi participanți la trafic, cînd șoferul în loc să fie prudent și pentru celălalt, adoptă tactica falimentară de a se baza pe brudenta celuilalt.

Colonel VICTOR BEDA ■

Anacronismul blocurilor militare

Perioada „războiului rece”, de care pe drept cuvânt lumea își aduce aminte cu oroare și pe care ne-am obișnuit, totuși, s-o calificăm „de tristă amintire”, a creat atîta incordare, atîta convulsie în relațiile dintre state, îndeosebi în Europa, și a născut, odată cu toate relele, și blocurile militare.

Temerile față de transformările revoluționare rapide ce se desfășurau, după război, în țările din răsăritul Europei și față de evoluțiile în direcția socialismului, preocupările pentru frînarea curenților revoluționare și progresiste și pentru ferirea vestulului european „de pericolul comunist”, și-au găsit expresie în reorganizări militare belicoase, într-o propagandă denigratoare și amenințătoare care a antrenat enorme și inutile cheltuieli, viclind profund spiritul de înțelegere și cooperare, atît de necesar și atunci, ca și acum și totdeauna.

În conexiune cu aplicarea politicii occidentale conturate după război s-a creat în aprilie 1949 blocul militar denumit Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (N.A.T.O.), asociindu-se, astfel, Europei occidentale, S.U.A. și Canada și consacrându-se, în fapt, ceea ce Statele Unite ale Americii aveau virtual, rangul de putere mondială. După crearea N.A.T.O., în politica occidentală s-a manifestat o adevărată „pactomanie”; s-a înființat pact după pact, în intenția de a construi în diferite regiuni ale lumii o rețea de blocuri militare.

Pe fondul unei asemenea stări de tensiune generală și ca răspuns la crearea Pactului nord-atlantic, a luat ființă, în 1955, Organizația Tratatului de la Varșovia.

Produce ale unor vremuri depășite și a unor stări de lucruri de care, din fericire, am scăpat — și sperăm că pentru totdeauna — toate blocurile militare, anacronice chiar de la înființarea lor, au devenit, cu timpul, o frînă și mai mare în calea dezvoltării relațiilor dintre state, în calea colaborării, păcii și înțelegerii internaționale. Ele nu au adus, așa cum se putea crede, liniște și securitate; dimpotrivă, ele au fost și sînt o permanentă și periculoasă sursă de insecuritate și incordare, de suspiciune, constituie suportul politicii de forță și amenințare cu forța, încurajează amestecul în afacerile interne, nesocotirea și încălcarea principiilor de drept internațional care trebuie să guverneze relațiile dintre state.

Blocurile militare opuse au exacerbât cheltuielile militare, acumulările de armamente dintre cele mai perfecționate și sofisticate, inclusiv nucleare, au „așezat” lumea pe adevărate depozite explozive, deosebit de periculoase prin însăși existența lor și „capabile” să pună în pericol în cazul izbucnirii unei conflagrații mondiale însăși soarta omenirii și civilizației umane. Ele și-au creat complicate suprastructuri și au „leagănat” construirea de baze și instalații militare pe teritoriile altor state, prezența masivă a trupelor străine în spațiul național al unor aliați au alimentat competiția în domeniul înarmărilor, au determinat efectuarea unor mari manevre și demonstrații de forță și intimidare la frontierele altor țări.

La unii a apărut iluzia că blocurile militare ar avea menirea să preia, în numele unei așa-numite securități colective, din prerogativele și atribuțiile suveranității naționale a statelor membre, că pot vorbi în numele acestora reprezentându-le interesele, că simpla apartenență la blocurile militare dă garanția apărării independenței și securității statelor respective.

În interiorul pactelor militare se produc ierarhizări în funcție de „zestrea” forței fiecăruia, se profilează, pe același criteriu, lideri care tind să ciuntească din suveranitatea celorlalți, să impună poziții și soluții. Asemenea situații au dus la ascuțirea unor contradicții și divergențe, au produs în cadrul N.A.T.O. atitudini și tendințe centrifuge care au mers pînă la ieșirea din organismele militare întegrate.

Pe de altă parte, structurile proprii blocurilor, între care bazele militare străine și prezența soldaților veniți din alte țări, constituie factori nocivi pentru climatul internațional și sînt într-o flagrantă incompatibilitate cu independența și suveranitatea statelor pe teritoriul cărora se află.

Prelungirea existenței în timp a blocurilor militare a dus la o tendință anacronică și în abordarea problemelor fundamentale ale contemporaneității. Nu de puține ori evoluția unor importante negocieri internaționale, încercările de rezolvare a unor probleme în conformitate cu interesele vitale ale popoarelor, rîmin în impas, nu dau rezultate, se prelungesc sau se amină sine die, intrucît se izbesc de abordările de pe poziții de bloc sau de eforturile insistente pentru a le canaliza în direcția unor soluții de bloc. S-a ajuns chiar la emiterea unor păreri și „teorii” potrivit cărora evoluțiile pozitive din viața internațională inclusiv Conferința pentru securitate și cooperare în Europa și însăși menținerea păcii pe continent ar fi nici mai mult, nici mai puțin, rezultatul existenței principalelor două blocuri militare, al unor înțelegeri între ele, al „destinderii” dintre N.A.T.O. și Tratatul de la Varșovia!

Traversînd o perioadă suficient de lungă în „compania” blocurilor militare, lumea are toate motivele să fi înțeles bine greșeala constituirii lor, și mai ales impactul ulterior al acestora, deosebit de negativ, asupra raporturilor generale dintre state, precum și implicațiile lor social-morale, tot atît de negative.

Blocurile militare au intrat, așadar, în contradicție flagrantă cu înnoirile și dimensiunile proaspete pe care le-au introdus în viața internațională uriașele transformări revoluționare, sociale și naționale, afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a se opune politicii imperialiste, de dominație și dictat, de a se dezvolta în deplină libertate, de a impune pacea, dezvoltarea înțelegerii și colaborării neîngrădite, întărirea securității mondiale.

Faptul că blocurile militare sînt asociate aspectelor negative majore ale vieții internaționale, pune în evidență, cu deosebită forță, justetea poziției constructive a României, a altor țări socialiste, cu privire la necesitatea desființării concomitente a N.A.T.O. și a Tratatului de la Varșovia și înlocuirea lor cu un sistem de securitate care să nu mai facă necesară existența unor asemenea blocuri militare, poziție reafirmată și în Declarația adoptată la Consfătuirea de la Moscova a Comitetului politic consultativ din 23 noiembrie 1978. Formulînd și promovînd această poziție, țările socialiste știu și înțeleg foarte bine că o astfel de măsură — desființarea blocurilor militare — nu se poate petrece peste noapte, de la o zi la alta. Este însă necesară intensificarea eforturilor pentru a determina evoluția într-o asemenea direcție, pentru întreprinderea, în cadrul unui proces gradual, a unui vast complex de măsuri care să ducă la dezvoltarea colaborării politice și

economice fructuoase, la întărirea încrederii, să facă popoarele să înțeleagă că nu au nevoie de blocuri militare. Măsurile de dezangajare militară și dezarmare care să fie simultane cu cele din domeniul colaborării generale dintre state și să stimuleze o asemenea cooperare trebuie, firește, să aibă în vedere menținerea unui raport de forțe echilibrat, garanția securității egale a tuturor părților, să nu creeze deci avantaje unilaterale. Menținerea, în permanență, a unui echilibru al forțelor nu înseamnă însă, în concepția partidului și a poporului nostru, asigurarea lui la cote mereu mai ridicate, prin escaladarea înarmărilor, a intensificării cheltuielilor militare, ci prin diminuarea acestora. Este vorba de începerea unui proces invers care să asigure echilibrul dar la nivele din ce în ce mai joase, prin reducerea continuă a înarmărilor și armamentelor, a cheltuielilor militare, prin trecerea fermă la măsuri de dezangajare militară și dezarmare.

România, prin glasul președintelui său, a subliniat — în repetate rînduri — decizia de a-și îndeplini îndatoririle ce-i revin ca membră a Tratatului de la Varșovia, tratat al cărui rol — definit la înființarea sa — este apărarea, și numai apărarea față de o agresiune în Europa declanșată împotriva țărilor socialiste. Pornind de la realitățile prezente ale lumii, de la transformările acesteia, de la schimbarea raportului de forțe pe plan mondial, partidul nostru, conducerea sa au formulat, totodată, cu deosebită claritate, necesitatea desființării concomitente a celor două blocuri militare, cele mai puternice din lume, necesitatea restrîngerii treptate a activității lor militare.

„Considerăm — declara tovarășul Nicolae Ceaușescu în magistrala sa cuvîntare din 3 august 1978 — că pactele militare — deci și Pactul de la Varșovia — nu constituie o necesitate permanentă, că ele au izvorit din niște condiții specifice ale „războiului rece”, că trebuie să acționăm pentru desființarea concomitentă a celor două blocuri militare și, în general, a tuturor blocurilor militare opuse — pentru a așeza relațiile dintre state pe baze noi, de încredere, colaborare și respect reciproc”.

Un asemenea deziderat apare cu atît mai necesar cu cît Conferința europeană de la Helsinki a marcat începerea unei etape noi, a deschis calea spre înfăptuirea pe continentul nostru a unei largi și neîntrerupte conlucrări, spre asigurarea păcii și securității.

Recenta decizie de dizolvare a blocului militar CENTO, adăugată celei de desființare în 1977 a S.E.A.T.O. sînt acte în care a învins rațiunea și fac demonstrația că lumea, indiferent de regiunea în care trăiește, se poate lipsi de ceea ce este inutil și anacronic, de ceea ce împiedică evoluția spre mai binele păcii, înțelegerii și cooperării internaționale.

Să sperăm că și Europa, de atîtea ori continent al înțelepciunii, va înțelege, nu prea tîrziu, să se debaraseze, și ea, de anacronismul blocurilor militare pe care le găzduiește, demolîndu-le.

DUMITRU ANINOIU ■

Notă: În articolul din numărul trecut — „Iraționalitatea înarmărilor” — cifra din paragraful al treilea care indică procentul cheltuielilor pentru înarmare din produsul social mondial este 7, ci nu 70, cum a apărut din greșeală în revista noastră.

Ochii și urechile lumii

Auzi?

Auzi? Un inginer american a construit o bicicletă cu care s-a zburat pe distanța de o milă, la o înălțime de 3 metri. Zice că a decolat și s-a menținut în aer timp de 1 609 metri, auzi?, numai prin forță musculară. Zice că a cîștigat cu asta un premiu al societății aeronautice din Londra. Auzi?, inginerul vrea acum să traverseze, tot așa, Canalul Minecii. Zice că face o bicicletă nouă, grea de 28 kile și lungă de 30 metri, pe care o va încleca un ciclist, Bryan Allen. De ce să nu crezi? Omul zice că dacă nu va avea vînturi potrivnice, cum ar fi alizee superioare vitezei de zece kilometri pe oră, — treaba e ca și făcută. Zice că e așa de ușor să traversezi Mineca pe-o bicicletă zburătoare, că-l e teamă să nu l-o ia altul înainte și să-l încaseze altul milionul. Zice că-l la mintea cocoșului, zău.

Auzi? Zice că în Mongolia, un bărbat și o femeie au sîrbătorit 100 de ani de la naștere. El are 118 ani și ea 115. Zice că au doar două copii. Fata cea mare are 92 de ani iar nepoții nu sînt mai mulți de 130. Auzi?, zice că sănătatea lor se datorește climatei de munte, hranei foarte simple și faptului că au crescut toată viața vitele.

Auzi? Zice că în Suedia un om tînr, la nu mai mult de 19 ani, angajat într-un spital să fie asistent de îngrijitor, a otrăvit în trei luni 19 bătrîni, dacă nu mai mult. Zice că a zis cum făcea și de ce. Amesteca pe ascuns un produs dezinfectant, fenolat și coroziv, cu suc de fructe bine concentrat și le dădea să bea. Auzi? Zice că a zis că o făcea din milă și caritate. Și toate explicațiile le-a dat cu o totală seninătate.

În Franța, zice că unul, condamnat la închisoare pe viață pentru crimă, s-a declarat gata să fie „cobai” și și-a dat acordul ca să fie operat la creier, de unde să-l fie extirpată agresivitatea. Ce te uiți așa? Unul de la Universitatea din Tokio a descoperit că închiderea rînilor se face mai repede și mai bine dacă rînitul ascultă muzică de Bach și Beethoven. Auzi? Bach și Beethoven — muzica lor transmite corpului o impulsie electrică, probabil că alta decît Wagner, prielnic florilor, care face bine pe rană. De ce să nu crezi? Încearcă. Eu de mult și-am spus că Sonata 111 mă cicatrizează și ziceai că fac jocuri de cuvinte. Nu mai există jocuri de cuvinte. Nu mai am nici păcăleli. Tot ce-ți spun e serios. Tot ce-ți spun e verificat. Tot ce-ți spun e exact.

Auzi? Zice că un profesor austriac a rugat 100 de inotători sportivi să înghită pilule preparate de el din plante misterioase sud-americane cu care s-ar îmbunătăți considerabil nivelul performanțelor. 72% dintre ei, după hap-hap-hap, au izbutit într-adevăr recorduri personale. Zice că Prokop, profesorul, le-a spus, peste un timp, adevărul: „Pilulele nu aveau nimic misterios. Erau din zahăr și lapte. Am vrut să arăt însă importanța autosugestiei...” Zic că n-avem de ce să nu fim mîndri de lume și secolul nostru. Zic că n-avem de ce să nu fim veseli, de mîndri ce sîntem. Zic că nu mai avem păcăleli, dar sîntem tot mai informați.

Nu mai avem glume ci vești. Nu mai avem farse dar avem tot mai multe autosugestii.

Zic să te autosugestionezi cu adevărul că nu mai avem păcăleli ci autosugestii. E la mintea cocoșului. E ușor ca trecerea Minecii pe o bicicletă zburătoare care nu-l nici ea mai dificilă decît sîrbătorirea a 100 de ani de la o nuntă.

Auzi? Știi ce-a spus Leonardo David, cea mai strălucită speranță a schiului italian, cînd a suferit șocul unei comoții cerebrale, în plină cursă nebună? Zice că a întrebât așa, într-o stare disperată: „Care a fost timpul intermediar?”

RADU COSAȘU ■

● FAPTE ȘI ZILE

GRÎUL, LOCUL I

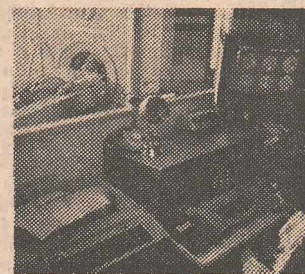
Se pare că a fost un an bun pentru grîu, că frecvența cu care a fost evocată cel puțin în ultimele luni această valoare verde, mai presus decît toate valorile ultramotorizate, ultrasofisticate ne reaminteste nouă, oamenilor, că nu trebuie să-l lăsăm niciodată în umbra diferenței pe el, pe grîu. A avut loc nu demult o conferință mondială intitulată simplu și emoționant „a grîului”. Există chiar și un Consiliu internațional al grîului care, iată, ne-a informat foarte de curînd că recolta de grîu a lumii a bătut anul trecut toate recordurile, totalizînd 440,1 milioane tone, față de 375,5 milioane tone în 1977.

Această evaluare îmbucurătoare este însoțită de aprecierea optimistă că și 1979 se arată un an promițător pentru rodirea grîului. Pămîntul se dovedește a fi darnic, dornic de a fi darnic față de oameni, să-i dăm deci pacea de care are nevoie pentru a-și crește în liniște grîul!

DOAR TREI EXEMPLARE!

Observarea directă a funcționării organelor interne ale omului — deci și eventuala alterare a acestora — poate fi urmărită cu un instrument din care, deocamdată, nu există decît trei în lume. Singurul exemplar prezent în Europa a fost importat recent din S.U.A. și se află — potrivit revistei „Science

et Vie” — la Spitalul Frédéric Joliot-Curie din Orsay. Principiul după care funcționează: captarea radiatiilor nu-

cleare de electroni pozitivi emiși de unele elemente artificiale produse de un ciclotron. Mai pe înțeles, este vorba de un aparat „care

permite să frunzaresti anatomia umană ca pe o carte”, aceasta prin vizualizare succesivă pe un ecran. Emisiile radioactive provenind de la creierul pacientului — în cazul imaginii de față — sînt captate de detectorii camerei cu electroni pozitivi, apoi sînt analizate într-un ordinator și în cele din urmă restituite sub formă de imagini pe un ecran TV. Avînd un cost foarte ridicat, un astfel de instrument nu este deocamdată competitiv în raport cu alte metode de diagnosticare — chiar segmentare — decît dacă este utilizat în spitalele foarte mari.

Lumea se amuză

Mondo umano ?

Unii mai egali decit alții

Comentind cartea „Le consommateur averti”, scrisă de Jacques Neirynek, Pierre Vianson-Ponté, unul dintre colaboratorii cotidianului „Le Monde”, pleacă de la câteva elocvente exemple. De pildă, el aminteste că „apa potabilă este vindută la robinet sau în sticle. În ultima formulă costind de circa o mie ori mai mult, desi nu este o diferență sensibilă între una și cealaltă. Ba, uneori, apa din sticle are mai putine calități bacteriologice fiind stătută. Cea mai mare parte a consumatorilor plătesc fără a clipi de o mie de ori mai mult un produs de mai slabă calitate”. Apoi citează epopeea oceanică a apei Perrier, lansată în 1977 și vizind asaltul dietei americane. Episodul, scrie Ponté (după Neirynek), arată că pretul încorporează într-o măsură mai mare sau mai mică un soi de vis, de inconștient sau de asa-zis prestigiu social. Această apă se imbuteliază la izvoare, lângă orașul francez Nîmes, și se transportă tocmai în S.U.A. Sticla costă circa un dolar iar expertii evaluează o posibilă vinzare de circa două milioane sticle anual. Campania publicitară a necesitat patru milioane dolari iar imaginea aleasă după îndelungi căutări prezenta o băutură distinsă, sănătoasă, vindută în localuri șic și care (șic!) vehicula o anume idee despre rafinamentul francez. Era băutura favorită a frantuzoaielor elegante, spirituale și inteligențe. În fine, se suferau modalități care să arate vecinilor că posezi mijloacele de a-ți plăti o apă care a traversat... Oceanul!

Fieste, exemplele lui Jacques Neirynek sînt mai numeroase și la fel de insolite, dar toate conduc spre ilustrarea inițiativelor multiple în vederea anărilor demnității calității de consumator în lumea consumului. În acest sens, comentatorul cărții subliniază că sînt complet derivate sloganuri precum „calitatea se plătește” sau „o bună marfă este mereu scumpă”. Arătînd că în numeroase domenii nu mai există nici cea mai mică relație între calitate și pret recentul reaminteste rezultatele surprinzătoare ale unui studiu efectuat de „Test-Achats”. Astfel, analizind 74 de produse, „Test Achats” aprecia că în cazul a 15 dintre ele există un anume raport între calitate și pret dar că nu și în cazul altor 59! Printre acestea din urmă se aflau numeroase articole electrice de menaj, aparate de filmat super-8, mașini de tuns gazonul, faruri anticecată și altele. În fine, Neirynek a studiat cu atenție psihologia vînzătorului, i-a detectat liniile directe și a constatat cum el încearcă să speculeze comportamentul cumpărătorului în diverse situații cînd i se oferă sau își alege marfa.

Dar Ponté citează și un alt exemplu care dovedeste extraordinarele contradicții ale societății „abundente”: produsele lactate vindute în statele Pieței comune la preturi mult superioare cursurilor mondiale. Dar, cum consumatorii respectivi au tendința de a consuma mai puțin, apar supraproducția și stocurile. Astfel, întrucît laptele praf avea stocuri de 800 000 tone, în 1976, ca soluție a fost încorporat în alimente pentru... bovine. Așadar, ciclul era: nu se dădea viteiului lapte de la vacă pentru a se face lapte praf. Rămăs nevîndut i se adăuga apa de care a fost privat pentru a-l face lapte și a-l da aceluiași vitel. Dacă, în ultimă instanță, pentru vitel rezultatul e cam același, pentru economie este o diferență apreciabilă intrucît are loc un proces caracterizat de activitatea în pierdere a unor uzine, întreprinderi de transport și administrații etc. S-ar putea cita și alte exemple care, toate, arată cum scrie Ponté, după Neirynek: „Toți cetățenii sînt egali în fata legii, dar unii sînt mai egali decit alții”, in-deosebi în cazul consumului.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Polonia prietenă

Ființa romanității limbii noastre și a unității etnice a românilor din cele trei provincii, după izbînda și afirmarea pentru o vreme a acestei unități de către Mihai Viteazul, intră într-o nouă epocă de renaștere susținută de astă dată de cărturarilor români din Moldova, Transilvania și Țara Românească. Incepe să se studieze, să se tipărească la Govora și Iași, la Neamțu și Tirgovîște și mai apoi la Blaj cartea românească într-o limbă înaltă a poporului, aceeași pe întregul spațiu locuit de români.

Pentru Moldova drumul cel mai scurt al cărturarilor spre izvoarele noastre latine, spre Roma Mamă, era prin Polonia. Călugării iezuțiți italieni în școlile de la Lemberg și Bar, unde vor crește în înțelepciune și dragoste de țară marcați profund de gîndul romanității noastre, cronicarii moldoveni de seamă, vor

fi pedagogii unei întregi generații de învățați și scriitori de numele cărora se leagă începuturile literaturii noastre culte în mare parte.

Latinitatea profundă a primului nostru poet cult, Dosoftei, în celebra Psaltire în versuri, este și ea cultivată în această țară care păstrează pînă astăzi osemintele marelui prelat poet și patriot, Grigore Ureche, Miron Costin, apoi Neculce, care el a pribegit șapte ani în Polonia în drum spre Moldova din surghiunul în care l-a însoțit pe Dimitrie Cantemir, cei trei stilpi ai latinității noastre în istorie și-au consolidat convingerile legate de neam în această țară vecină Moldovei de care ne leagă istoria.

Traducătorul lui Rebreanu în polonă, Stanislas Lukasik, istoric și filolog, autor al mai multor cărți, într-una din ele *POLOGNE ET ROUMANIE*, pe patru sute de pagini analizează cu căldură și obiectivitate istoria relațiilor spirituale și politice de-a lungul veacurilor dintre țări.

Pentru un cer senin pe teritoriul copilăriei

Copiii planetei sînt cu toții la fel de frumoși. Răsfoiesc un set de fotografii difuzate cu ocazia Anului internațional al copilului și realizează cu emoție cit de mult a făcut omeniarea pentru cei mici. Dar sentimentul nu este cu totul stenic. Pentru că ochiul lucid nu poate să nu înregistreze în același timp cu îngrijorare cit de mult mai datorează planeta unei jumătăți din locuitorii săi, care n-au trecut încă pragul celor zece ani. Imagini ale purității și ale gingășiei. Chipuri ferice, aprinse de joacă. Chipuri aplecate pe literele alfabetului, pe operațiile aritmetice din ce în ce mai complicate. Păpuși și creioane, imagini care vor parca să ne convingă că umanitatea îi oferă copilului tot ce are ea mai bun, că pentru cei cărora le încredințează viitorul, ziua de mîine se pregătește astăzi cu grijă și afecțiune, cu responsabilitate. Lumina solară din ochii lor, încă o promisiune de afirmare a ființei umane pe scara timpului. Imagini care vorbesc despre niște realități la care nici nu se putea visa cu, să zicem, două decenii în urmă. Undeva, într-o țară africană, o mamă cu copilul la un centru de vaccinare împotriva poliomielitei. Creșe și grădinițe, înființate sub egida O.N.U. și U.N.E.S.C.O., în Ciad. Copii umplîndu-și bidoanele cu apă potabilă, asigurată prin asistența U.N.E.S.C.O., în Afganistan. Și o imagine-simbol, o școală cu circa 1500 de elevi aparținînd a peste 100 de naționalități. Este școala din Parway Village în care învață copiii aceluia care reprezintă statele lumii la O.N.U. Emoționantă întîlnire a gingășiei și a purității, multiplicare la scară planetară a copilului cu porumbelul alb la piept, pe care Picasso l-a dăruit lumii la începutul acestui secol, în care zborurile avîntate ale imaginației au fost de-atîtea ori rețezute tragic.

...Copiii triști îți frîng inima. Copiii lipșiți de hrană, de îmbrăcăminte, de lumina cărții. Există încă discriminări și exploa-

zare, mai există încă multe locuri în lume unde nu se poate vorbi de vîrstă bucuriei și a jocului fără griji. Declarația cu privire la drepturile copilului a fost adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. cu două decenii în urmă. Ce bine ar fi fost dacă acest an internațional dedicat celor mai mici locuitori ai Terrei s-ar fi desfășurat sub semnul împlinirilor, al liniștii și a făcut totul, sau aproape totul, pentru cei cărora le revine construcția viitorului. Au trecut douăzeci de ani de la proclamarea unor principii generoase și iată, omenirea, țările lumii sînt nevoia să se mobilizeze pentru acțiuni concrete menite să asigure copilului un orizont al fericirii într-o lume a păcii și înțelegerii.

Copilul va fi, în toate împrejurările, printre cei dinții care primesc protecție și asistență. Așa sună unul din principiile cuprinse în declarația forumului mondial. Și, iată, au trecut două decenii și cinci milioane de copii mor anual în țările subdezvoltate pentru că nu sînt vaccinați, iar 10 milioane pentru că nu au ce mânca. Copilul are dreptul de a primi o educație, care va fi gratuită și obligatorie, cel puțin în stadiile elementare... Statisticile date publicității de organisme specializate ale O.N.U. spun că astăzi dintre toți copiii între 6 și 11 ani doar 62 la sută frecventează școala primară. Copilul nu va fi angajat pentru muncă înaintea unei vîrste minime corespunzătoare... Cîmform unor estimări recente, numărul copiilor obligați să ia drumul muncii din cauza sărăciei familiilor și a condițiilor precare de viață din țările slab dezvoltate a ajuns astăzi la 25 de milioane. Copilul va fi ferit de practicile care pot favoriza discriminarea rasială, religioasă sau de orice alt fel. El va fi crescut într-un spirit de înțelegere, pace și fraternitate universală, precum și în deplina conștiință a faptului că energia și aptitudinile sale trebuie puse în serviciul semenilor săi... Și, as-

tile noastre. De la pag. 159 la 339, în partea dedicată lingvisticii, sînt cercetate elementele de limbă română atestate în limba poloneză. Interesant este ceea ce autorul afirmă la pag. 245, că „toți Carpaii Polonezi sînt presărați cu nume de locuri de origine română care își au baza lor principală de răspîndire în Bihor și Maramureș, în nordul Transilvaniei și în masivul Rodnei”. Mulți dintre acești termeni provin din limba geto-dacă, a strămoșilor noștri. Autorul remarcă vechimea acestor nume în această parte a Carpaților, faptul că ei nu au substituit nume poloneze ci sînt la origini mai vechi, dovedind pe de o parte statornicia și continuitatea părinților noștri în Carpați de milenii. Pe cincizeci de pagini sînt arătate influențele limbii poloneze asupra limbii noastre.

Confluente și prietenii ce trebuie mereu innoite cu fiecare generație, mai ales unde rădăcinile sînt perene și nobile.

IOAN ALEXANDRU ■

țazi, la două decenii de la adoptarea Declarației drepturilor copilului, discriminarea se practică nu numai în școlile din Africa de Sud, dar și în S.U.A. Copiii n-au cum să scape unor sinistre împrejurări în care se cultivă ura și violența. Copiii sînt fără voia lor martorii demențialelor demonstrații ale grupărilor neofasciste. Privirile lor inocente pot să cadă ușor pradă pornografiilor din vitrinele librăriilor, de la televiziune sau cinematografe. Somerii și droații străzii inoculează în mintea copiilor sentimentul inutilității sociale. Despre importanța copilăriei în formarea atitudinilor politice se vorbește de la Platon și Aristotel. Un sondaj efectuat recent de publicația franceză „Le Nouvel Observateur” pe un eșantion de 700 de subiecți între 8 și 12 ani indică fapte care pun pe gînduri. La întrebarea „Cînd oamenii și guvernul nu sînt de acord, ce se întîmplă? Sînt oamenii întotdeauna, adesea, rar sau niciodată cei care cîștigă?”, cei mai mulți au răspuns „rar” sau „niciodată”. Pot fi ținuți copiii departe de politică? Cum să răspunzi afirmativ la această întrebare cînd în S.U.A. de exemplu, aproape 60 la sută din prichindeii de 9-10 ani se „pretind” democrați sau republicani?

Banii cheltuiți pe înarmări sînt bani luați de la gura copiilor. Este încă un subiect pe care oamenii de bună-credință îl supun judecării responsabile și lucide în acest an internațional al copilului.

O fotografie recentă îl reprezintă pe cunoscutul campion mondial Cassius Clay prezentîndu-i secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, tabloul său „Pic-tînd pentru pace”. Gestul renumitului sportiv — cunoscut ca un părinte afectuos și ca un mare prieten al celor mici — are valoare de simbol, sunînd ca o tulburătoare invitație: să facem totul pentru un cer senin pe întreg teritoriul copilăriei.

DUMITRU AVRAM ■

Totuși, violența poate fi combătută

Prin frecvența îngrijorătoare a manifestărilor ei, violența nu mai este astăzi doar un subiect al știrilor de senzație în marile cotidiene ale Occidentului, și un subiect de îngrijorare, un grav subiect de îngrijorare.

Din domeniul ziaristicii, care relatează fenomenele cu o durată de viață scurtă, ea a trecut în aria de interes a oamenilor de știință, a devenit obiect de studiu, ca orice fenomen de durată. Nenumărate definiții, motivări, presupuneri și pronosticuri se emit astăzi în legătură cu spectaculoasele manifestări de violență, atît de frecvente în societatea de consum. Ele au stat în centrul dezbaterilor multor specialiști — sociologi, medici, psihologi — și au constituit teme de discuții în numeroase foruri internaționale.

Acestui subiect, de acută actualitate pentru societățile confruntate cu grave crize economice, îi este consacrat un întreg număr al prestigioasei publicații *Revue internationale des sciences sociales*, editată de UNESCO.

Oameni de știință cu renume încearcă a găsi nu numai definiții ale violenței, ci mai ales căi, procedee, modalități care să ducă la combaterea ei, considerată de ziaristul Jean-Marie Domenach drept „un imperativ al supraviețuirii”.

Capitolul care reunește o primă și strălucită serie de articole este intitulat semnificativ *Vedere panoramică*. Într-adevăr, autorii acestora se distanțează de subiectele abordate, asemenea operatorilor de film care „panoramează”, încercînd să capete o salutară perspectivă asupra lor. Ei izbutesc să reconstituie citeva din mecanismele-cheie ale violenței. Astfel, cunoscutul cercetător al păcii, Alan Newcombe, biologul Henri Laborit, scriitorul Jean-Marie Domenach și profesora de psihologie de la Universitatea din San Diego Rosalind Feierabend studiază vio-

lența sub aspectele ei biologice și sociologice. Iată citeva concluzii care merită a fi citate din articolele lor: „O societate care se dorește a belșugului și preținde a fi uitat sărăcia ar trebui să fie capabilă de o repartitie echitabilă a bunurilor... Ea ar trebui să nu-și camufleze, sub discursuri umaniste, aplicarea dreptului celui mai tare” (Henri Laborit) sau „agresiunea și violența vor putea fi reduse atunci cînd instituțiile internaționale vor fi mai eficace” (Alan Newcombe).

Teme de-a dreptul răscolitoare dezbate articolele reunite sub rubrica intitulată *Contexte*. „Comunicațiile de masă sînt un simptom sau o cauză a violenței?” se întrebă James Halloran, profesor la Universitatea din Leicester, aducînd în articolul său remarcabile contribuții la analiza „boom”ului informațional ca generator de violență. „Foamea și înegalitățile — o violență tăcută”, iată cum semnaleză Pierre Spitz, într-o fericită formulă definitorie, elementul de criză pe care îl generează decalajele întreprinzînd un istoric al actelor de violență, el trece în revistă nenumăratele abuzuri și retorisme ale claselor dominante, sursă a unor adînci nemulțumiri, a căror „tăcere” nu poate minți pe nimeni. Experiența internațională a autorului, care este cercetător la Institutul O.N.U. pentru studierea dezvoltării sociale, îi asigură o binevenită perspectivă asupra problemelor studiate.

Ceea ce ni s-a părut însă a fi de un interes cu totul deosebit în acest număr al revistei UNESCO a fost capitolul intitulat foarte grăitor *Dosare deschise*. Este vorba de dosarele pe care le-au deschis — spre a combate violența — instituțiile internaționale în care omenirea își pune întreaga speranță. Ele fac astăzi cele mai laudabile eforturi spre a lupta împotriva acestui flagel, mult mai primejdios decit

nenumăratele molime care au amenințat pînă acum viața oamenilor de pe planeta noastră.

Semnatarul primului „dosar deschis” este Amadou Mahtar M'Bow, directorul general al UNESCO. În documentatul și convingătorul său articol el relevă beneficiile aduse dezbaterilor internaționale de practicarea consensului. Analizînd acest concept, relativ recent în dezbaterile Națiunilor Unite, el îi găsește justificarea în faptul că statele membre ale organismelor internaționale sînt state suverane, egale și, în consecință, „au aceeași greutate și același drept de vot”. De îndată ce consensul este — spune el mai departe — un proces de negociere și rezultatul acestuia”, el oferă o cale fericită pentru a găsi soluții în dezbaterile ce au loc la nivel mondial. Ferm convins de „disponibilitatea permanentă a dialogului”, Amadou Mahtar M'Bow pledează pentru consens ca „modalitate comună de abordare a viitorului, și rezultat al unor eforturi lente, răbdătoare și discrete ce demonstrează spirit de toleranță și bunăvoință reciprocă”.

Articolul este tonic și reconfortant prin perspectivele promițătoare pe care le deschide consensului, factor deloc neglijabil în lupta împotriva abuzului de putere și, implicit, a violenței.

Tot la capitolul „dosare deschise” semnalăm analiza competentă a dinamicii cursei înarmărilor semnată de Marek Thee, specialist al Institutului de cercetări asupra păcii. El ne pune la curent cu cele mai importante „teoreme ale cursei înarmărilor”, încercînd să analizeze climatul de „iraționalism, anarhie și absurditate” pe care îl generează criminala cursă îndreptată spre distrugerea omenirii.

Lectură deosebit de instructivă și pasionantă, revista editată de UNESCO și-a demonstrat cu prisosință și în acest număr spiritul de sinteză și analizarea unor fenomene de stringență actualitate.

MARIANA CEAUȘU ■

● De câteva zile, gospodarii comunei Castelul (Constanța) au început lucrările de extindere a rețelei de conducte pentru alimentarea cu apă potabilă pe distanța de 2,5 kilometri prevăzută pentru acest an. Ca urmare a acestor lucrări, pînă la sfîrșitul lunii martie încă 60 de familii vor avea apă trasă în gospodăriile lor.

I.

„Gheorghe Danciu (Cavnic) : În data de 13 ianuarie 1979, soția mea a fost operată în secția chirurgică a spitalului județean. Cu enormă bucurie constatam că se simtea din ce în ce mai bine, nu făcea temperatură și nici nu se iviseră complicații după operație.

II.

Dr. Paul Marica, medic primar : A fost un caz foarte dificil, o colicistopatie superacută. Am intervenit după o atență și adecvată pregătire preoperatorie. Cu toată greutatea sa, actul chirurgical a reușit excepțional. Evoluția bolnavei a fost favorabilă. Înainta cu pași siguri și clari spre restabilirea sănătății. Absolut toate semnele atestau că aveam de-a face cu o rezolvare fericită a afecțiunii.

Gheorghe Danciu : Făceam febrile pregătiri pentru ca, așa cum îmi spusese medicul, în câteva zile să-mi aduc soția acasă.

III.

Irina Bora (Tăuții de Sus) : Am fost internată în salonul 432 alături de Elvira Danciu. În 18 ianuarie, pe la ora 11 seara, i s-a făcut rău. Atît de rău că nici măcar să sune după sora de noapte nu a mai fost în stare, Voma mereu. Am chemat noi sora de gardă. Peste vreo oră a apărut, i-a dat o tabletă apoi a plecat. Credeam că a mers să anunțe medicul de gardă. Dar pînă dimineață nimeni nu a mai vizitat salonul nostru.

IV.

Dr. Paul Marica : În dimineața de 19 ianuarie, la venirea mea în spital, am găsit bolnava în stare de colaps vascular, fără puls, cu ochii sticloși. Am alarmat secția. S-au început imediat perfuziile.

Florica Hoblea, sora de noapte : La chemare, am dat bolnavei un calmant. După mine, cred că a mai trecut pe acolo și infirmiera. Pe la ora 2 noaptea i-am luat pulsul. Nu mi s-a părut nimic deosebit.

Reporterul : Totuși în caietul de predare-primire a serviciului ați notat : bolnava din salonul 432, pațul 4 (adică Elvira Danciu) a fost foarte agitată toată noaptea. De ce nu ați alertat medicul de gardă ?

F.H. : Nu credeam să intervină așa ceva.

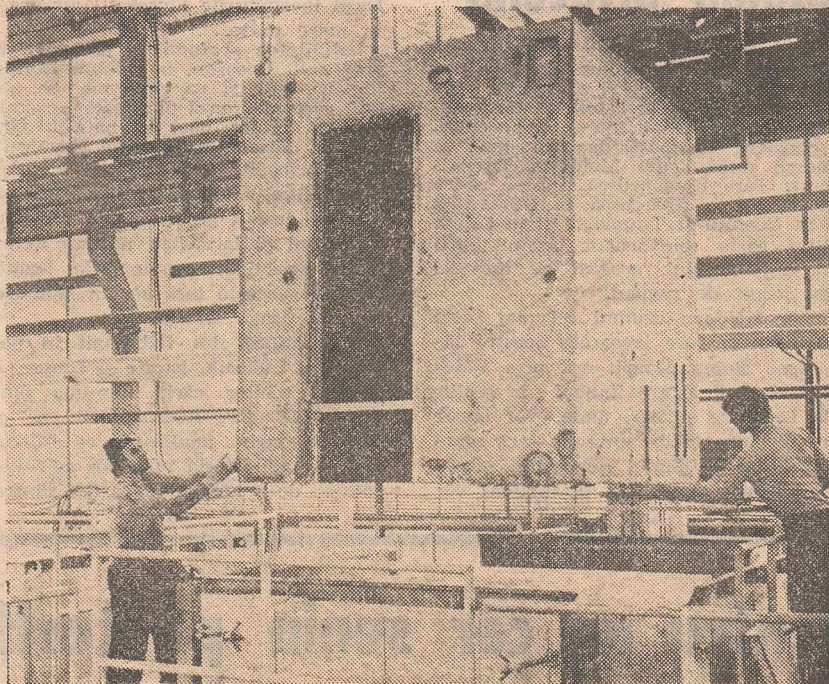
Dr. Paul Marica : Cu toate strădanțiile, cu toată terapia intensivă, în numai câteva ore, bolnava a decedat. Făcuse o embolie masivă prin blocarea venei pulmonare. Am fost și sînt mîhnit că am pierdut un om, o bolnavă de a mea. Supărarea este cu atît mai mare, mai profundă, cu cît îmi dau seama că Elvira Danciu depășise cu bine perioada critică de dură operație. Omenește, pentru pierderea acestui caz, stau cu capul plecat.

V.

Reporterul : Publicăm aceste rînduri fără să învinuim pe cineva. Elvira Danciu avea doar 36 de ani și a lăsat în urmă 3 copii. Cînd sora i-a dat calmantul, E.D. se gîndea la viața ei, la biruirea durerii și a bolii, a morții. Lăsăm, deocamdată, la aprecierea Direcției sanitare să aprofundeze faptele și să comunice măsurile luate. Pentru că am mai primit la redacție sesizări că unele cadre din personalul de noapte nu-si fac datoria așa cum trebuie.“ (Din reortajul-anchetă „Putea fi salvată Elvira Danciu ?“ semnat de Petre Panait în ziarul „Pentru socialism“ din Baia Mare.)

● Cetățeanul P.I. din Lugoj scrie ziarului timișorean „Drapelul roșu“ că în frumosul cinematograful din municipiul Lugoj, în timpul rularii unor filme, mișună șoarecii. La care filme ?

Pagină realizată de RĂZVAN BARBULESCU ■

O premieră și un record în construcții

Despre „fabrică de case“ se vorbește mai de mult. Acum însă a fost depășită faza de proiect și prima fabrică de case din țară începe să producă. Ea a fost construită de către Grupul de șantier Vest al T.C.I.A.Z., prin modernizarea și extinderea întreprinderii de panouri Militari. Halele de producție pentru băi sînt date în funcțiune, iar la halele pentru panouri mari încep în această săptămînă probele tehnologice, urmînd ca în cursul lunii aprilie să pornească și celelalte secții, realizate prin modernizarea vechii întreprinderi. Termenul neobisnuit de scurt (constructorii au început treaba în mai, anul trecut) se datorește organizării optime a muncii pe acest șantier și unor soluții tehnologice de mare productivitate. De pildă, ne-au spus inginerii Nicolae Jipa, șef de lot, și Romulus Antonescu, inginer șef al Grupului Vest, pentru un tunel de tratament termic timpul necesar ar fi fost, „după

cele mai strînse grafice“, 146 zile, dar aici tunelele se execută în numai 90 zile. Eforturi deosebite — cu mintea și cu brațele — a făcut întregul colectiv, toți unii meriți o mențiune specială : maestrul Florea Rosu și echipa de dulgheri condusă de Ion Negroiu.

Prima fabrică de case, din cele câteva zeci în curs de realizare în întreaga țară, va produce anual 8 000 de apartamente complete, adică băi (cu instalațiile gata făcute și finisaj 100%), pereți de fațadă și interiori, planșee, scări — toate acestea urmînd doar să fie transportate la șantierele de locuințe unde se îmbină prin sudare și monolitizare cu beton. În acest fel, prin introducerea unor procedee industriale la toate fazele de construcții, inclusiv finisaje, termenele de execuție scad, productivitatea muncii crește în proporții însemnate. (M. Fodoreanu).

● Anunțăm pe această cale conducerea C.A.P. Ostrov (Hunedoara) că elevii școlii generale din Clopotiva mai asteaptă și astăzi banii pentru munca prestată toamna trecută pe terenurile respectivului C.A.P. cînd au recoltat vreo 14 tone de cartofi. Tovarășe președinte, gîndiți-vă că iar vine toamna.

Din nou despre Bogdan

În urma notei, apărută în numărul trecut al revistei, intitulată „Ajutați-l pe Bogdan“, am primit la redacție multe solicitări pentru precizarea exactă a adresei. Ni s-a telefonat de asemenea din Prahova. Pe adresa poștei de aici s-a primit un mare număr de scrisori și colete adresate lui Bogdan din comuna Pogoanele-Prahova. Aducem cuvenită precizare. Băiatul se numește Radu Ionel-Bogdan, locuiește în Buzău, strada Zona Industrială, nr. 25, și este elev în clasa 7-a la Școala generală 1 Buzău. În comuna Pogoanele-Buzău au locuit părinții Radu Grigore și Radu Vasilica.

● La întreprinderea de rețele electrice din Bacău s-a realizat urmărirea supravegheii instalației de 400 kV printr-un sistem de televiziune industrială în circuit închis. Metoda reprezintă o premieră pe plan național, fiind prima stație de transformare cu instalație de televiziune în circuit închis, și una dintre puținele existente pe plan mondial.

● Sala de așteptare a Policlinicii copilului din Craiova are o suprafață de 10 metri pătrați și o bancă cu trei locuri. Într-una din serile săptămînii trecute s-au strîns în camera cu pîcina 20 de copii cu părinți cu tot și fiecare respira cum putea. Cine nu mai putea, renunța la consultație.

● Specialiștii Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru echipamente energetice și mașini de ridicat din București au conceput o instalație de 150 MW putere care asigură alimentarea cu apă caldă a circa 18 000 de apartamente în noile blocuri de locuințe. Prin calitățile sale tehnico-funcționale instalația asigură o economie anuală de aproximativ 60 000 tone combustibil convențional, în condițiile în care apa caldă ajunge chiar și la etajul 10.

● 13 transeontenere pline cu diferite mărfuri (unul cu încălțăminte pentru copii) zac de aproape patru luni în stația C.F.R. Cristești (Mureș) fără a li se cunoaște expeditorul și, mai ales, destinațarul. Chiar nu le duce nimeni dorul ?

● La Constanța se desfășoară în aceste zile Festivalul muzicii de operă și balet. Iată câteva aprecieri la adresa colectivului Teatrului liric constănțean făcute de dirijorul italian Ivan Polidori : „Venind pentru a doua oară la Constanța, am avut de dirijat spectacolul cu opera „Othello“. Trebuie să mărturisesc că mi-a fost dat să trăiesc o mare satisfacție artistică și să constat remarcabilă realizare a acestui spectacol. Cu voci frumoase, expresive, soliștii teatrului constănțean sînt cîntăreți excepționali, de o muzicalitate ieșită din comun, cu o deosebită sensibilitate în interpretare.“

● Vara trecută, pe strada Ana Ipătescu din Oradea au fost schimbate unele conducte din rețeaua de canalizare. Tot de atunci nu se mai poate circula pe această arteră care și azi e plină de gropi, pietre și pămînt. Probabil că dacă se repara strada, trebuia umblat iarăși la conducte. Boală veche !

Oameni buni, salvați pădurea !

Le-au trebuit copacilor câteva decenii să crească. Și-au crescut frumos. Deși. Unul lângă altul. Într-o bună zi le-au venit în ajutor și oamenii pădurilor, rîndu-i : din 3-4 au lăsat cîte unul ! M-a-ntristat firecare „crimă“, dar am înțeles-o că e spre binele pădurii : să crească copaci viguroși, sănătoși !

Numai că imediat după plecarea oamenilor pădurii au mai venit și oamenii „drumurilor“. Tot cu intenții bune : să facă din pădure un uriaș parc. Și iar am văzut copaci cîzînd, striviți și ruși de lama bulldozerului, care a transformat aleca naturală într-un mic bulevard al viitorului mare parc natural al Mănășturului din Cluj-Napoca.

Drama pădurii abia începuse însă. Cu sălbaticie, oameni înrăiți au atacat-o fără pic de milă. De 2-3 ani, aproape în fiecare dimineață, încă un copac e doborît la pămînt. Alții poartă rani grave, tăiați pînă la jumătate cu toporul, alții sînt aplecați pînă plesnesc, în urma unor dîntre cele mai penibile jocuri de copii din cîte ne-a fost dat să vedem.

Falnică pădure arată acum jalnic. Și nu e orice pădure ! E fabrică de oxigen a unui cartier de 100 000 de locuitori ! E locul cel mai frumos și natural de destindere, mai ales într-un cartier atît de zgîrcit cu spațiile verzi !

Oameni buni, fie-vă milă de pădure ! Oameni ai pădurilor și ai ordinii publice, salvați pădurea pînă nu e prea tîrziu ! (Constantin Mustățea)

● De la Veronica Iluț din Suceava am primit la redacție următoarele rînduri : „La sediul Casei de ajutor reciproc a pensionarilor din municipiul Suceava, un grup de 14 pensionare au deschis o interesantă expoziție de lucrări manuale, dovedind că arta n-are vîrstă. Exponatele, etalate cu mult gust prin grija unui comitet, sînt variate și atractive. Goblenuri, seturi de in, delicate broderii, macrameuri, un mîieu mare cu Hora Unirii, peisaje „picțate“ cu acul... totul încîntă ochiul. Cînte surorilor noastre, adevărate meserie într-o minuire artistică a acului ! Cînte pentru gîndurile frumoase așternute cu firul de lînă ori mătase și născute din talent și dragoste pentru frumos !“

● O excepțională epozitie în sala Kalinderu : „Moda Bucureștilor de-acum un veac“. Organizată de Muzeul de istorie a municipiului București cu sprijinul Institutului de arte

plastice „Nicolae Grigorescu“, expoziția amintește de pitorescul unei epoci, de marea artă a modistelor și croitorilor de pe malurile Dimboviței. Prezentarea exponatelor este făcută ingenios, manechinele fiind surprinse în atitudini firești, parcă dialogînd între ele, iar pentru agrementarea spațiului s-a încercat și reconstituirea unui interior de sfîrșit de secol, cu aglomerare de obiecte utile și inutile, de bun gust și kitsch. O expoziție mult frecventată încă din ziua deschiderii ei : marți 27 martie. (Text și fotografie : Vasile Minecan).

FLACARA Redacția : București, Piața Școlii 1, căsuța postală 3312, Oficiul 33, cod 71341, Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Răzvan Barbulescu, Dumitru Eliade, Doina Frunțelată) — 1619 ; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu, Sorin Postolache, Emanuel Valeriu) — 1606 ; Știință, învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Ovidiu Ioanitoaia, Victor Niță) — 1618 ; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea, Adi Cusin, Horia Pătrașcu, Mircea Fodoreanu, Dorin Gherghinescu, Dumitru Graur) — 1787 și 1617 ; Cultură — cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1618 ; Fotoreportaj (Elena Ghera, Ion Predoșanu, Aurel Mihailopol, Vasile Minecan) — 1595 ; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană) — 1782, 1621 ; Administrație : 17 78 82 și 17 60 10, interior 1783 ; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611) ; redactor șef adjunct (Nicolae ARSENI — 17 63 16 și interior 1786) ; redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii“. Cîțitorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. BOX — 136-137, telex : 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3